

1/2021

ročník VIII

JAROVNICE

štvrtročník občanov obce Jarovnice a Močidl'any

Všetkým občanom našej obce želám Požehnané Vianočné sviatky, naplnené pokojom a radosťou, obdarované láskou milovaných, presvetlené úsmevom detí a najbližších, prežiarené šťastím a prežitie v zdraví

starosta obce Mgr. Florián Giňa

Spoločenská kronika

» Novorodenci

November 2020

- Tomáš Kaleja
- Ema Kalejová
- Dominik Husár
- Samanta Husárová
- Slávka Kalejová
- Selim Červeňák

December 2020

- Anna Mária Husárová
- Melisa Dudová
- Joshua Aaron Duda
- Kemal Kaleja
- Damián Lacko
- Dejna Bolvanová
- Ashly Bilá
- Selim Kukurica
- Irena Lacková
- Zuzana Kalejová
- Tomáš Bilý
- Roman Popuša
- Viera Husárová
- Kristína Červeňáková
- Jennifer Kalejová

Január 2021

- Alex Kaleja
- Dávid Kaleja
- Sofia Jurašková
- Timea Rakášová
- Matej Čarný
- Natália Bilá
- Lejla Kalejová
- Maximilián Červeňák
- Jasmína Bilá
- Dávid Leonard Kaleja
- Sajmon Diga
- Stanislav Červeňák
- Radko Červeňák
- Mária Kalejová

Február 2020

- Samuel Kaleja
- Leyla Duždová
- Patrik Januv
- Alex Červeňák
- Ateš Kaleja
- Denisa Kalejová
- Salome Peštová
- Melisa Lacková
- Melisa Kukuricová
- Zuzana Kalejová
- Ester Digová
- David Bilý
- Erik Kaleja
- Nina Kalejová
- Dezider Giňa
- Marek Miko

(pokračovanie na strane 3)

Pokračujeme v rozvoji obce

Aj napriek nepriaznivej epidemiologickej situácii v našej obci pokračujeme v jej rozvoji. Našou snahou je využiť čo najviac nenávratných zdrojov z fondov Európskej únie, a tak pomôcť k skrášleniu, rozvoju a modernizácii našej obce a k zlepšeniu kvality života našich občanov.

Koncom roka 2020 sme začali s výstavbou budovy komunitného centra. Na túto výstavbu bol obci schválený nenávratný finančný príspevok vo výške 301 241,18 €. Komunitné centrum je postavené pri Základnej škole I. v Jarovniciach.

Ďalším projektom na zlepšenie podmienok výchovy detí predškolského veku je výstava novej materskej školy. Nová škôlka vyrastie v areály Základnej školy s materskou školou. Vznikne v nej 8 nových tried. Na tento projekt bol obci schválený nenávratný finančný príspevok od Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR vo výške 1 739 108,45 €.

V roku 2018 bola dokončená výstavba chodníka časť A a čiastočne časť B. Výstavba chodníkov v obci je naplánovaná v častiach B až F. Na túto výstavbu obec žiadala o nenávratný finančný príspevok Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Koncom minulého roka bol obci schválený príspevok vo výške 984 751,26 €.

Najväčším projektom, na ktorý obec dostala nenávratný príspevok je projekt s názvom: Prístupné bývanie v obci Jarovnice. Projekt je rozdelený do 5 etáp. Príspevok na prvú etapu bol obci schválený v máji roku 2020. Výška príspevku je 2 188 271,51 €.

V septembri tohto roka bolo obci doručené rozhodnutie o schválení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku na rozšírenie kapacít zdravotného strediska. Výška príspevku je vo výške 695 694,- € a oprávnené výdavky projektu sú 732 309,47 €.

Spracoval:

Mgr. Florián Giňa, starosta obce

Rozostavaná budova materskej školy (foto: redakcia)

Rozostavaná budova materskej školy (foto: redakcia)

System bývania s prvkami prestupného bývania V OBCI JAROVNICE

Systemom bývania s prvkami prestupného bývania (ďalej len „system bývania“) sa rozumie vertikálna viacstupňová sústava sociálneho bývania formou nájomného bývania, od najnižšieho stupňa bývania, cez vyššie stupne bývania, ktorého výstupom je vlastné samostatné bývanie, pričom jednotlivé stupne sú sprevádzané sociálnou prácou s cieľom „naučiť“ členov domácnosti samostatne bývať. System bývania je obojsmerný a minimálne dvojstupňový neustále sa rozvíjajúci „živý organizmus“, ktorý adekvátne reaguje na postavenie, možnosti a potreby najmä znevýhodnených obyvateľov obce.

Primárnym cieľom „Systemu bývania s prvkami prestupného bývania“ je zlepšiť kvalitu života a podmienky bývania znevýhodnených skupín obyvateľov, najmä obyvateľov marginalizovaných rómskych komunit v obci Jarovnice a prispievať tak k ich postupnej integrácii do spoločnosti.

Zlepšiť kvalitu života a podmienky bývania je proces, ktorého výsledkom je odstránenie chatrčí a iných nelegálnych stavieb v obci, výstavba sociálnych bytov, zníženie kriminality a sociálno-patologických javov spojených s chudobou, zadlženosťou, alkoholizmom, drogovou závislosťou, rozpadom rodín s cieľom sprístupniť dôstojné, cenovo dostupné, kvalitné bývanie najmä pre znevýhodnené skupiny obyvateľov nízkopríjmových domácností a domácností ohrozených chudobou a sociálnou exklúziou v obci Jarovnice.

Sekundárnym cieľom systému bývania je podpora zamestnanosti znevýhodnených skupín obyvateľov pridelovaním bytov pre žiadateľov:

– zamestnaných na otvorenom

trhu práce,

– ktorí pracujú pre obec v zmysle zákona o službách zamestnanosti alebo zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch,

– ktorí vykonávajú dobrovoľnícku činnosť v rámci obce, teda žiadateľov, ktorí budú schopní platiť všetky poplatky spojené s bývaním v rámci jednotlivých stupňov Systemu bývania s prvkami prestupného bývania.

Základným princípom systému bývania je, že tí, čo si môžu dovoliť vlastné bývanie zodpovedajúce ich potrebám, mali by si ho kúpiť do osobného vlastníctva alebo prenajať a tí, čo si nemôžu, nevedia alebo nie sú schopní zabezpečiť si bývanie vlastnými silami, mali by mať prístup k sociálnemu bývaniu. System bývania bude zabezpečovať každej domácnosti cenovo dostupné sociálne bývanie v dobrej kvalite, vyhovujúce jej potrebám v zdravom životnom prostredí. Od užívateľov bytov sa na oplátku očakáva, že budú „riadne hospodáriť s finančnými prostriedkami na bývanie“, „normalizácia“ ich životnej situácie, nebudú terčom sťažností ostatných nájomníkov pre porušovanie Domového poriadku a princípov dobrých susedských vzťahov.

Klasifikácia stupňov bývania zapojených do systému sociálneho bývania s prvkami prestupného bývania

System bývania je nájomné bývanie založené na platobnej schopnosti nájomcu. Ak príjem domácnosti je nízky, aj nájomné je nízke závislé od jednotlivého stupňa bývania t.j. od nízko nákladového bývania, ktorý reprezentuje 1 stupeň až po vyššie formy bývania s vyšším nájomom. Do príjmu domácnosti sa pochopteľne započítavajú príjmy všetkých členov domácnosti. Klasifikácia jednotlivých stupňov systému bývania určuje popis, pravidlá jednotlivých stupňov systému bývania, počet bytových budov a počet bytových jednotiek, v rámci jednotlivých bytových budov ku každému stupňu bývania.

Stupne systému bývania v Jarovniciach:

1. stupeň:

Nájomné byty nižšieho štandardu (NB NŠ), ktoré sa nachádzajú v 4 bytových budovách, v ktorých je spolu 32 bj. do 50 m² (Prestupné bývanie v obci Jarovnice)

Nájomné byty nižšieho štandardu (NB NŠ), ktoré sa nachádzajú v 6 bytových budovách, v ktorých je spolu 48 bj. do 50 m² (Prestupné bývanie v obci Jarovnice 2. etapa)

Nájomné byty nižšieho štandardu (NB NŠ), ktoré sa nachádzajú v 6 bytových budovách, v ktorých je spolu 48 bj. do 50 m² (Prestupné bývanie v obci Jarovnice 3. etapa)

2. stupeň:

Nájomné byty bežného štandardu (NB BŠ), ktoré sa nachádzajú v 4 bytových budovách, v ktorých je spolu 16 bj. (Prestupné bývanie v obci Jarovnice)

Nájomné byty bežného štandardu (NB BŠ), ktoré sa nachádzajú v 22 rodinných dvojdomech, v ktorých je spolu 44 bj. (Prestupné bývanie v obci Jarovnice 4. etapa)

Nájomné byty bežného štandardu (NB BŠ), ktoré sa nachádzajú v 22 rodinných dvojdomech, v ktorých je spolu 44 bj. (Prestupné bývanie v obci Jarovnice 5. etapa)

V jednotlivých bytových budovách sa nachádzajú NB NŠ aj NB BŠ, ktorých je spolu 232 bj. System bývania musí byť funkčný minimálne aj počas obdobia udržateľnosti projektu, t.j. do 31.12.2028.

Prestupnosť je zabezpečená zmenou intenzity sociálnej práce.

1. stupeň bývania

– jedná sa o 128 bytových jednotiek s podlahovou plochou do 50 m², ktoré sa budú budovať v zmysle spracovanej projektovej dokumentácie (novostavba),

– každá domácnosť bude napojená na odber elektrickej energie a vody, vykurovanie bude zabezpečené pieckou na tuhé palivo,

– bývanie v 1. stupni bude sprevádzané prácou asistenta bývania.

2. stupeň bývania

– jedná sa o 104 bytových jednotiek s podlahovou plochou do 60 m², ktoré sa budú budovať v zmysle spracovanej projektovej

(pokračovanie na strane 4)

(pokračovanie zo strany 2)

- Melisa Bilá
- Amy Giňová
- Lukáš Popuša

Marec 2020

- Tomáš Červeňák
- Jasmína Kukuricová
- Richard Kukurica
- Reyyan Kalejová
- Cecília Bilá
- Jozef Vrabel
- Zuzana Giňová
- Kristián Kaleja
- Timea Giňová
- Sofia Bilá
- Igor Bilý
- Erik Bilý
- Margita Bilá
- Emília Bilá
- Reyhan Knezelová
- Hasan Popuša Giňa
- Jasmína Janufová

Apríl 2020

- Nikola Laciová
- Lenka Husárová
- Marcela Bilá
- Kristína Hamrová
- Rachel Bilá
- Tomáš Kaleja
- Jana Giňová
- Samuel Januf
- Melisa Husárová
- Jasmína Giňová
- Amy Červeňáková
- Emanuel Bilý
- Dominik Čurij
- Pavol Kaleja
- Melisa Červeňáková
- Erik Kaleja
- Amy Popušová
- Amy Giňová

Máj 2020

- Brajen Kaleja
- Sofia Bolvanová
- Annamária Bilá
- Miran Giňa
- Miko Kaleja
- Jasmína Kalejová
- Miran Červeňák
- Nikola Čurijová
- Lukáš Kaleja Januf
- Ashly Durdíková
- Martina Bolvanová
- Sebastián Giňa
- Samuel Giňa
- Emanuel Bilý
- Zuzana Giňová
- Timea Kalejová Janufová
- Jasmína Bilá
- Sara Giňová

(pokračovanie na strane 4)

- Laura Kalejová
- Brayen Husár
- Steven Dužda
- Rastislav Bilý
- Sajmon Kaleja
- Sajmon Bilý
- Kristián Kukurica
- Kevin Bilý
- Radko Bolvan
- Sajmon Juráš
- Jakub Bilý
- Katy Giňová
- Nikolas Bolvan

Jún 2020

- Klára Kukuricová
- Lukáš Diga
- Amy Kalejová
- Melisa Červeňáková
- Amy Kopková
- Dany Bolvan
- Petra Kalejová
- Brayen Kaleja
- Neurčené Bilá
- Melisa Bolvanová
- Denis Kaleja
- Ammy Bilá
- Emir Giňa
- Kristína Vaňová
- Anchel Giňa
- Džastin Červeňák
- Melisa Ferková
- Samuel Giňa
- Lusy Bilá
- Martin Pešta
- Reimond Červeňák
- Peter Červeňák
- Peter Popuša
- Samuel Balog
- Jason Červeňák
- Adela Dravecká
- Adam Dravecký
- Ejmi Kalejová
- Sajmon Giňa
- Vlasta Husárová

Júl 2020

- Liliana Kalejová
- Olívia Blizmanová
- Jasmína Červeňáková
- Sajmon Bolvan
- Melisa Kalejová
- Timea Kalejová Januvová
- Margita Majkutová
- Kristián Červeňák
- Radka Bilá
- Erika Červeňáková
- Jasmína Kalejová
- Larisa Husárová
- Bartolomej Kopka
- Denis Pešta
- Saymon Giňa
- Vanesa Bolvanová

(pokračovanie zo strany 3)

dokumentácie (novostavba),
 - každá domácnosť bude napojená na odber elektrickej energie a vody, vykurovanie bude zabezpečené peckou na tuhé palivo,
 - bývanie v 1. stupni bude spravované prácou asistenta bývania.

Zmena intenzity sociálnej práce je výsledok procesu po ktorom jednotlivec alebo rodina sa po poskytnutí sociálnej intervencie stane úplne alebo z časti samostatnou, integrovanou domácnosťou, ktorá už nebude závislá na pomoc sociálnych pracovníkov. Intenzita sociálnej práce je závislá od nepriaznivej situácie konkrétnej cieľovej skupiny, ktorá z rôznych dôvodov nie je schopná plnohodnotne sa integrovať do spoločnosti ako napríklad:

- obyvatelia žijúci v nelegálnych stavbách a trpiaci spravidla viacgeneračnou chudobou, znevýhodnením a vylúčením,
- zdravotne postihnuté osoby,
- obyvatelia, ktorí opustili rôzne inštitúcie (detské domovy, psychiatrické liečebne, výkon trestu odňatia slobody atď.),
- obyvatelia, ktorí sú závislí na rôznych druhoch omamných a psychotropných látkach,
- obyvatelia, ktorí stratili bývanie po rôznych mimoriadnych udalostiach,
- ohrozené ženy s deťmi atď.

1. stupeň bývania:

Prvý stupeň bývania je v rámci systému bývania najnižším definovaným stupňom, ktorý zahŕňa krízové alebo tréningové sociálne bývanie podporované vyššou intenzitou sociálnej práce, pri ktorej môže byť v individuálnych prípadoch uplatnený na optimálnu dobu „**Model bývania na skúšku**“. Vzhľadom k individuálnemu prístupu je sociálna práca s každým klientom zameraná na jeho konkrétne problémy. Forma bývania v tomto stupni bývania môže byť zásluhová alebo nezásluhová v závislosti od nepriaznivej situácie konkrétnej cieľovej skupiny a intenzity sociálnej práce. Podpora tohto stupňa bývania primárne zabraňuje ďalšiemu sociálnemu prepadu, najmä nízkopríjmových obyvateľov obce.

Cieľom tohto stupňa bývania je poskytnúť ubytovanie najviac sociálne vylúčeným osobám, resp. tým, ktoré sa ocitli v krízovej situácii alebo dlhodobo žili v nedôstojných podmienkach a motivovať ich na prechod do vyššieho stupňa bývania (v systéme bývania alebo vlastného bývania).

Výška nájmu pre 1. stupeň bývania má zohľadňovať finančné možnosti cieľovej skupiny. Výšku nájmu sa odporúča stanoviť maximálne vo výške príspevku na bývanie pre domácnosť.

Pravidlá pre 1. stupeň bývania

1. Dobrovoľný súhlas nájomcov s poskytovanou sociálnou službou, čím sa zaradia do programu poskytovanej sociálnej práce.

2. Pre 1. stupeň bývania sa odporúča denná komunikácia asistenta bývania s nájomcami, vrátane poskytnutia tréningov finančnej gramotnosti.

3. Nájomca (vrátane spoločne posudzovaných osôb) musí pri podpise nájomnej zmluvy súhlasiť s Domovým poriadkom, ktorý je prílohou nájomnej zmluvy.

4. Dĺžka platnosti nájomných zmlúv – nájomné zmluvy sú uzatvárané na obdobie max. 3 mesiacov s možnosťou opätovného uzavretia tejto zmluvy, maximálne na 1 rok.

5. V nájomných zmluvách je osobitne stanovená cena nájmu za prenájom bytovej jednotky a cena za energie.

6. Pre nájomcov, ktorí sú ubytovaní na tomto stupni sa odporúča zriadiť inštitút osobitného príjmu (ďalej len „IOP“ a to aspoň 1 osobe v bytovej jednotke), ktorý slúži na pokrytie výšky stanovenej ceny nájmu pre tento stupeň bývania.

7. Pre každú bytovú jednotku je vybudované samostatné hygienické zariadenie a kuchynka.

8. Odber vody a elektrickej energie je regulovaný žetónovým (mincovým) systémom, kartovým systémom, resp. iným obdobným spôsobom. Poplatky za odpad, prípadne ďalšie poplatky spojené s bývaním sú zahrnuté v nájomnej zmluve. Cena energie za vykurovanie a osvetlenie prípadných spoločných priestorov je zahrnutá v cene nájmu (rovnomerým podielom) na každú bytovú jednotku. Taktiež žiadateľ môže

využiť na zabezpečenie elektrickej energie napr. Udržateľný systém dodávky elektriny od Východoslovenskej distribučnej spoločnosti, ktorý je určený pre byty nižšieho štandardu.

1. Krízové sociálne bývanie

je určené napríklad pre ohrozené ženy s deťmi, alebo pre obyvateľov, ktorí stratili bývanie po rôznych mimoriadnych udalostiach. V podstate ide o krízové, nízkoprahové a spravidla krátkodobé formy bývania ako sú nocľahárne, ubytovne atď..

2. Tréningové sociálne bývanie je určené napríklad pre obyvateľov žijúci v nelegálnych stavbách a trpiaci spravidla viacgeneračnou chudobou, znevýhodnením a vylúčením. V podstate ide o edukačné bývanie vhodné pre jednotlivca a rodiny s aktuálne nedostatočnou kompetenciou pre udržanie nájomného bývania. Intenzívnou sociálnou prácou je možné tieto kompetencie klientov postupne zvyšovať ako aj nároky na nich napríklad pri získaní a udržaní stáleho zamestnania, riešenia problematiky zadlženia a prípravy na prechod do vyššieho stupňa bývania.

9. Ak je nájomca (resp. nájomca a spoločne posudzované osoby) dlžníkom voči veriteľovi/veriteľom, podmienkou pre umiestnenie takejto domácnosti do 1. stupňa je aktívna spolupráca s asistentom bývania pri nastavení podmienok zníženia dlhu voči veriteľovi/veriteľom (nastavenie splátkového kalendára) a aktívne splácanie tohto dlhu v zmysle nastavených podmienok (podmienky je potrebné nastaviť podľa možností jednotlivých domácností, nemajú byť stanovené ako vylučovacie kritérium domácností).

10. Podmienky prechodu do vyššieho stupňa bývania (2. stupeň) sú:

- a. dodržiavanie podmienok nájomnej zmluvy,
- b. dodržiavanie podmienok Domového/Ubytovacieho poriadku,
- c. aktívna spolupráca domácností s asistentom bývania,
- d. aktívne splácanie dlhu voči veriteľovi/veriteľom a
- e. minimálne 1 nezamestnaný člen domácnosti sa pre obec

podieľa na aktivačných prácach, malých obecných službách; dobrovoľníckych prácach v trvaní do 10 hodín mesačne v prípadoch znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

2. stupeň bývania:

Ide o vyšší stupeň bývania a predstavuje prechod z nižšieho stupňa na vyšší, pričom obec Jarovnice plánuje v budúcnosti zapojiť aj vyššie stupne do systému bývania, vzhľadom na sociálno-ekonomickú situáciu v obci.

Cieľom tohto stupňa bývania je pripraviť domácnosti na samostatné bývanie (bežný trhový nájom, individuálna výstavba, zaradenie do Programu odkúpenia bytu nájomcom a pod.).

Výška nájmu pre 2. stupeň bývania má zohľadňovať finančné možnosti cieľovej skupiny. Výšku nájmu sa odporúča stanoviť maximálne vo výške príspevku na bývanie pre domácnosť.

Pravidlá pre 2. stupeň bývania

1. Dobrovoľný súhlas klientov s poskytovanou sociálnou službou, čím sa zaradia do programu poskytovanej sociálnej práce.

2. Nájomca (vrátane spoločne posudzovaných osôb) musí pri podpise nájomnej zmluvy súhlasiť s domovým poriadkom, ktorý je prílohou nájomnej zmluvy.

3. Dĺžka platnosti nájomných zmlúv – nájomné zmluvy sú uzatvárané na obdobie 1 roka až 3 rokov s možnosťou predĺženia tejto zmluvy, ale aj s možnosťou predčasnej výpovede.

4. V nájomných zmluvách je osobitne stanovená cena nájmu za prenájom bytovej jednotky a cena za energie.

5. Pre nájomcov, ktorí sú ubytovaní na tomto stupni sa odporúča aspoň v prvom roku nájomného vzťahu zriadiť inštitút osobitného príjemcu, ktorý slúži na pokrytie výšky stanoveného nájmu pre tento stupeň bývania.

6. Pre každú bytovú jednotku je vybudované samostatné hygienické zariadenie a kuchynka.

7. Odber vody a elektrickej energie môže byť regulovaný žetónovým (mincovým) systémom, kartovým systémom, resp. iným obdobným spôsobom. Poplatky za odpad, prípadne ďalšie poplatky spojené s bývaním

sú zahrnuté v nájme. Cena energie za vykurovanie a osvetlenie prípadných spoločných priestorov je zahrnutá v cene nájmu (rovnomerným podielom) na každú bytovú jednotku. Taktiež žiadateľ môže využiť na zabezpečenie elektrickej energie napr. Udržateľný systém dodávky elektriny od Východoslovenskej distribučnej spoločnosti, ktorý je určený pre byty nižšieho štandardu.

8. Ak je nájomca (resp. nájomca a spoločne posudzované osoby) dlžníkom voči veriteľovi/veriteľom, podmienkou pre umiestnenie a zotrvanie takejto domácnosti do 2. stupňa je aktívne splácanie tohto dlhu v zmysle dohodnutého splátkového kalendára.

Celkovo sa v obci Jarovnice vybuduje 128 bytových jednotiek nižšieho štandardu, teda byty do 50 m² (I. stupeň) a 104 bytových jednotiek vyššieho štandardu, teda byty do 60 m² (II. stupeň). Vzhľadom na celkový počet bytových jednotiek v celom systéme prestupného bývania, je celková kapacita systému nastavená na 1 160 Rómov. Systém bývania, ktoré sa stavebne zhodnocujú z NFP sú rozpísané v dokumente Systém prestupného bývania na stranách 14 – 16, kde sú rozpísané aj lokality a kapacita systému.

Kritériá pre vstup domácností do systému prestupného bývania:

- prieskum záujmu vhodných kandidátov do Systému bývania,

- výber schválený Komisiou domovou a sociálnou,

- pri rodinách s deťmi sa bude kontrolovať návštevnosť školských zariadení, teda zvýhodnené budú rodiny s deťmi, ktoré nemajú vymeškané hodiny a pravidelne navštevujú škôlku alebo školu,

- pri nezamestnaných ľuďoch sa bude vyžadovať preukázanie aktívneho hľadania si práce, resp. evidencia na ÚPSVaR,

- kontrolovať sa bude aj výška zadĺženosti jednotlivých rodín.

Kritériá pre obojsmerný prestup medzi jednotlivými stupňami systému bývania:

Prestupnosť znamená, že systém bývania musí byť minimálne dvojstupňový. Prestupnosť musí byť obojsmerná, to znamená, že prestup domácností v systéme bývania

musí byť možný oboma smermi, t.j. v prípade dodržiavania pravidiel definovaných žiadateľom smerom nahor, v prípade ich nedodržiavania smerom nadol.

Kritériá pre prestup domácností do systému prestupného bývania:

- dodržiavanie podmienok nájomnej zmluvy,

- dodržiavanie podmienok domového poriadku,

- aktívna spolupráca domácností s asistentom bývania,

- pravidelné splácanie dlhu voči obci Jarovnice ako veriteľovi,

- pri rodinách s deťmi sa bude kontrolovať návštevnosť školských zariadení, teda zvýhodnené budú rodiny s deťmi, ktoré nemajú vymeškané hodiny a pravidelne navštevujú škôlku alebo školu,

- pri nezamestnaných ľuďoch sa bude vyžadovať preukázanie aktívneho hľadania si práce, resp. evidencia na ÚPSVaR,

Kritériá pre vylúčenie zo systému bývania:

Sociálne bývanie s prvkami prestupného bývania je určené pre znevýhodnené skupiny obyvateľov a sociálne slabšie skupiny, najmä pre obyvateľov MRK, v ktorom z dôvodu udržateľnosti, platia nasledovné kritériá pre zostup do nižších stupňov bývania alebo vylúčenie zo systému bývania ako sú:

- neplnenie základných podmienok udržateľnosti v systéme bývania;

- neplatenie nájmu pre vznik nových dlhov;

- strata zamestnania alebo iného významného zdroja finančných príjmov,

- opakované nerešpektovanie Domového poriadku, (Ubytovacieho poriadku) (Príloha č. 8);

- nespokojnosť s asistentom bývania;

- nesplácanie dohodnutých splátkových kalendárov;

- kumulácia ďalších individuálnych problémov – zavinený rozpad rodiny, alkoholizmus, nedodržiavanie dobrých susedských vzťahov, zdravotné problémy, opakované záškoláctvo detí a pod..

Program odkúpenia bytu nájomcom

Jeden z výstupov zo systému bývania je zaradenie nájomníka

(pokračovanie na strane 6)

- Marek Kaleja
- Tobias Dužda
- Ami Husárová
- Martin Červeňák
- Nela Giňová
- David Čurij
- Tamara Gáborová
- Vanesa Kukuricová
- Lukáš Rakáš
- Kristián Husár
- Artúr Novotný
- Tobias Červeňák

August 2021

- Veronika Duždová
- Anna Mária Poláková
- Vivien Kalejová
- Šarlota Bilá
- Benjamín Bandy
- Dávid Giňa
- Tessa Kukuricová
- Richard Kukurica
- Ján Kaleja
- Samuel Kaleja
- Stanislav Červeňák
- Stanislav Sívák
- Denis Godla
- Dianka Kalejová
- Justin Bilý
- Lenka Kalejová
- Melissa Lacková
- Melisa Kalejová
- Darina Popušová

September 2021

- Lukáš Kaleja
- Liam Dominik Troščák
- Diana Harazin
- Marián Popuša
- Sebastián Kaleja
- Melisa Kalejová
- Bruno Kaleja
- Jasmína Kalejová
- Lukáš Kaleja
- Daniel Kaleja
- Jasmína Ferková
- Anna Mária Bilá
- Brajen Giňa
- Ján Bilý
- Marek Kopka
- Kaitlyn Bilá
- Emanuel Kaleja
- Šimon Giňa
- Justin Husár
- Maroš Pešta
- Peter Kaleja
- Amy Kalejová
- Viktória Bilá
- Filip Červeňák
- Sebastián Giňa
- Laura Giňová
- Timea Ferková
- Miriam Červeňáková

- Matúš Šuťák
- Renáta Kalejová

Október 2021

- Samuel Bilý
- Timea Kalejová
- Jozef Bilý
- Ela Kalejová
- Darína Dadučová
- Slavomír Giňa
- Justin Kaleja
- Bryan Kaleja

» Manželstvo uzavreli 2020/21

- Róbert Giňa a Nikola Kalejová
- Martin Bilý a Slavomíra Bilá
- Jozef Diga a Denisa Bilá

2021

- Ivan Dužda a Sára Červeňáková
- Stanislav Červeňák a Mária Bilá
- Dušan Kaleja a Libuša Kalejová
- Milan Popuša Giňa a Jana Peštová
- Daniel Červeňák a Mária Janufová
- Bartolomej Červeňák a Andrea Červeňáková
- Damián Giňa a Zuzana Horváthová
- Tomáš Bilý a Simona Bilá
- Stanislav Kaleja a Daniela Červeňáková
- Roman Dužda a Monika Husárová
- Alex Giňa a Dominika Červeňáková
- Daniel Giňa a Nikola Kalejová
- Ján Bilý a Nikola Bolvanová
- Miroslav Giňa a Dagmara Kopková
- Juraj Červeňák a Jana Kukuricová
- Štefan Diga a Lenka Kalejová
- Patrik Kaleja a Vanessa Ferková
- Slavomír Kaleja Januv a Zuzana Kalejová
- Peter Husár a Mária Digová
- Aleš Giňa a Viktória Januvová
- Peter Kaleja a Mária Husárová
- Peter Čarný a Regína Bikárová
- František Kaleja a Marcela Husárová
- Marián Bilý a Lucia Bilá
- Mikuláš Bilý a Ľudmila Kalejová
- Jaroslav Pešta a Mária Červeňáková
- Juraj Kukurica a Eva Červeňáková
- Roman Husár a Viera Kalejová
- Jozef Vrabel' a Lucia Huľová
- Patrik Tkáč a Zuzana Kokoru-

(pokračovanie zo strany 5)

do „Programu odkúpenia bytu nájomcom“ (ďalej len „program“) s cieľom motivovať nájomcov byť zamestnaný, riadne sa starať o pridelený byt a dlhodobo platiť všetky poplatky spojené s bývaním. Vstupom do programu nájomník zmluvne uzavrie za určitých podmienok dohodu s obcou o predkupnom práve na dlhodobo prenajatý byt, ktorý si môže po 31.12.2043 odkúpiť.

Systém prestupného bývania bude funkčný od 2023 a do 5-tich rokov bude potrebné zabezpečiť výstup, ktorý bol popísaný vyššie. Absolvent systému býva-

nia (dlhodobý nájomca) sa bude môcť zaradiť do „Programu odkúpenia bytu nájomcom“ s cieľom uzavrieť dohodu s obcou o predkupnom práve na byt, ktorý si po 31.12.2043 bude môcť odkúpiť. Aby bol zabezpečený systém bývania do roku 2043, možnosť odkúpenia príde až po tomto období, aby nebol žiaden uchádzač o zaradenie do prestupného bývania ukrátený o túto možnosť. Vedenie obce bude do programu zaradzovať nájomcov, ktorí si plnili platobné povinnosti, dodržiavali domový poriadok a budú schopní si tento byt odkúpiť, t. j. budú mať dostatočné finančné prostriedky

na odkúpenie či už z vlastných zdrojov, resp. bankových úverov. Vedeniu obce budú nápomocní asistenti bývania, resp. sociálni a terénni sociálni pracovníci po roku 2043, ktorí budú sledovať situáciu v systéme bývania a budú kontrolovať jednotlivých nájomcov či si plnia platobné povinnosti, dodržiavajú domový poriadok, či sú zamestnaní a podobne, aby boli vhodní na zaradenie do programu odkúpenia bytu. Dohody o predkupnom práve na dlhodobo prenajatý byt bude pripravovať zamestnanec obce a zároveň aj následné kúpne zmluvy budú pripravované zo strany obce.

Ladislav Bilý

Dňa 10. októbra 2021 nás náhle opustil pán Ladislav Bilý. Zomrel vo veku 62 rokov. Bol poslancom obecného zastupiteľstva 23 rokov. Česť jeho pamiatke.

Slová vyslovené pri poslednej rozlúčke s Ladislavom Bilým:

Milý Ladislav, dovoľte, aby som sa Vám pri tejto pozemskej rozlúčke s Vami prihovorila v mene starostu obce Jarovnice, zamestnancov obecného úradu a poslancov obecného zastupiteľstva v Jarovniciach. Veríme, že nás v tejto chvíli počujete, aj keď už iste stojíte pred milujúcim pohľadom nášho Boha, ktorý pozerá predovšetkým na naše srdce a pozná všetky naše myšlienky a úmysly, nech už sa ľuďom navonok javia akokoľvek.

S takýmto pohľadom lásky a zároveň vďaka tu dnes stojíme aj my.

Prežili sme veľa dobrého, aj menej dobrého a každá bolesť, ktorú sme Vám možno nechtiac pri plnení pracovných povinností spôsobili, nás úprimne mrzí. Odpúšťame a prosíme o odpustenie, a v našom srdci zostáva iba to dobré.

Spomíname na Vašu horlivosť a vynaliezavosť, s akou ste dokázali spolupracovať pri mnohých otázkach rozvoja našej obce. Nemôžeme zabudnúť ani na Vašu odvahu vstúpiť aj do ťažkých vecí a ďakujeme Vám za každé dobro, ktoré ste počas svojho pôsobenia v poslaneckom zbore nepretržite od roku 1998 podporili a pomohli mu, aby v našej obci rástlo.

Ďakujeme Vám za každé slovo, gesto, skutky priateľstva, povzbudení a opory.

Veríme, že večnou radosťou a pokojom bude odmenená aj Vaša služba v našom rímskom kostole a spolupráca s našimi kňazmi a rehoľnými sestrami, ktorých nám Boh poslal.

Milý Ladislav, služba Jarovnicami a jej obyvateľom spojila naše cesty životom. Tá Vaša sa dnes končí, ale to, čo sme na nej spolu prežili, zostáva v našich srdciach a premieňa sa v tejto chvíli vo vzájomnú modlitbu.

Modlitba je odteraz tou, ktorá nás spája, pokiaľ sa znovu nestretieme. A o tej našej Vás ubezpečujeme. Modlíme sa za Vás a veríme, že aj Vy sa už v Božom objatí modlite za nás.

Ešte raz Vám, milý Ladislav, za VŠETKO ďakujeme, bolo pre nás darom poznať Vás!

Odpočívajte v pokoji!

Skríningové testovanie

O celoslovenskom testovaní rozhodla na svojom rokovaní vláda. Po celoplošnom skríningu bol od 27. januára podmienkou cesty do práce, ktorá nemôže byť vykonávaná z domu, cestou do prírody, prechodom medzi okresmi alebo na vstup do obchodných prevádzok, negatívny PCR alebo antigénový test na ochorenie Covid-19.

Cieľom skríningového testovania bolo zachytiť čo najväčší počet infekčných ľudí, stiahnuť ich do domácej izolácie a zamedziť tak šíreniu ochorenia COVID-19.

V našej obci mali možnosť sa občania otestovať v Mobilnom odbornom mieste, ktoré bolo zriadené v priestoroch sály kultúrneho domu. Diagnostické vyšetrenia boli vykonávané na základe zmluvy o poskytovaní služieb so spoločnosťou Alfa-znalecká organizácia, s.r.o. K dispozícii bolo odborné miesto s dvomi odberovými tímami. Testovanie prebieha-

lo počas víkendov od 23. januára do 30. mája 2021. Počas štyroch mesiacov to bolo 19 víkendov a 46 testovacích dní. Pracovníci odborného miesta vykonali spolu 50 270 antigénových testov. Zachytili 238 pozitívnych vzoriek, čo predstavuje 0,47% pozitivitu. Na pravidelnom testovaní sa zúčastňovali aj zamestnanci všetkých základných škôl v obci a pracovníci Poľnohospodárskeho družstva Jarovnice.

Spracovala: M.V.

Skríningové testovanie v januári (foto: redakcia)

Vitamíny a respirátory

Uznesením č. 319/2021 na 19. riadnom zasadnutí, ktoré sa konalo 10.3.2021, obecné zastupiteľstvo jednohlasne schválilo nákup vitamínov a respirátorov pre našich obyvateľov, ako pomoc v boji proti vírusu SARS-CoV-2.

Obec zakúpila pre všetkých obyvateľov, starších ako 15 rokov, 16.000 ks respirátorov typu FFP2 v celkovej hodnote 7 200€. Pre občanov starších ako 60 rokov boli zakúpené vitamíny D a C v celkovej hodnote 2 502,15. Každý občan

(pokračovanie na strane 8)

Obsah balíčka pre starších obyvateľov

ďová

- Lukáš Kukurica a Martina Januřová
- Tomáš Bílý a Viera Giňová
- Jaroslav Giňa a Nikola Kalejová
- Ivan Kaleja a Nikola Bilá
- Radoslav Kaleja a Klára Bilá
- Erik Karabinoš a Dominika Semanová
- Dávid Červeňák a Michaela Giňová
- Jaroslav Majkut a Daniela Červeňáková
- Peter Popuša a Mária Husárová
- Milan Ferko a Mária Siváková
- Erik Januř a Viera Giňová
- Daniel Giňa a Kamila Bilá
- Adrián Kaleja a Barbora Červeňáková
- Miroslav Godla a Jana Kalejová
- Mikuláš Joščák a Sabína Tkáčová
- René Bílý a Dominika Bilá
- Pavol Novotná a Alžbeta Buzinkayová
- Dominik Husár a Lucia Duždová
- Bartolomej Kopka a Viktória Ferková
- Tomáš Ferko a Vanesa Bilá
- Dominik Červeňák a Daša Kukuricová
- Kamil Kaleja a Jana Červeňáková
- Alojz Bílý a Iveta Bilá
- Marek Kaleja a Daniela Červeňáková
- Dávid Popuša a Slávka Peštová
- Dávid Kukurica a Žaneta Červeňáková
- Martin Popuša a Lucia Červeňáková
- Tomáš Kaleja a Lenka Ferková
- Tomáš Bílý a Nikola Kalejová

» Jubilanti

- Marcel Kandra
- Helena Kostrábová
- Anton Tkáč
- Mária Koprusová
- Pavol Bačinský
- Alžbeta Jacková
- František Tkáč
- Jozef Kundrík
- Milan Urvinitka
- Jolana Kijovská
- Mária Bolvanová
- Helena Kandrová
- František Kaleja
- Mária Novotná
- Mária Miklušová
- Helena Jacková

(pokračovanie zo strany 7)

- Margita Makarová
- Margita Novotná
- Janka Kočanová
- Jana Lichvárová
- Dezider Kaleja
- Ján Juda
- Paulína Novotná
- Pavol Lukáč Jacko
- František Novotný
- Viktor Kostolník
- Magdaléna Imrichová
- Anna Benetinová
- Vincent Novotný
- František Kaleja
- Helena Smolková
- Mária Stanková
- Elemír Trišč
- Berta Jakabčinová
- Mária Makarová
- Bartolomej Červeňák
- Jozefína Tokarčíková
- Konštantin Seman
- Mária Matisová
- Anna Škvarková
- Jolana Bilá
- Margita Novotná
- Anton Novotný
- Bernardina Kostrabová
- Margita Duždová
- Anton Makara
- Mária Kandrová
- Štefan Januv
- Milan Paľa
- Anton Smolko
- Františka Dlužošová
- Mária Kolarčíková
- Irena Horváthová
- Magdaléna Lichvárová
- Mária Ružbarská
- Františka Makarová
- Kristína Bačinská
- Mária Giňová
- Anna Karabinošová
- Jolana Kalejová

» Opustili nás 2020/21

- Ladislav Giňa
- Damián Kaleja

2021

- Patrik Horvát
- Karolína Bilá
- Marián Giňa
- Elemír Kaleja
- Filoména Novotná
- Kristína Tkáčová
- Eva Bilá
- Františka Jacková
- Dezider Červeňák
- František Jusko
- Mária Giňová
- Jozef Pešta

(pokračovanie na strane 9)

(pokračovanie zo strany 7)

do šesťdesiat rokov dostal tri kusy respirátorov a všetci obyvatelia, ktorí už dovŕšili vek 60 rokov dostali päť kusov respirátorov a balenie vitamínov C a D. Takto pripravené balíčky, ktoré pre obyvateľov balili sociálni pracovníci v sále kultúrneho domu, následne aj doručili všetkým osobne. Je dôležité chrániť svoje zdravie a sme presvedčení, že takúto pomoc, všetci občania ocenili.

Spracovala: M.V.

Respirátory FFP2 pre obyvateľov a Sociálni pracovníci balia respirátory a vitamíny (foto: redakcia)

Očkovanie proti ochoreniu Covid-19

Odo dňa 19.05.2021 prebieha v obci Jarovnice očkovanie proti ochoreniu Covid 19.

Očkovanie sa vykonáva v pravidelných intervaloch, každý štvrtok, bez potrebnej registrácie. Jedná sa o prvú a druhú dávku vakcíny od spoločnosti PfizerBioNTech.

Očkovanie v obci prebieha za spolupráce terénnych sociálnych pracovníkov obce a zdravotníckeho tímu, ktorý je pod záštitou polikliniky Sabinov, n.o. Tím TSP a TP vyhľadáva klientov v ich prirodzenom rodinnom prostredí, aby boli včas informovaní kedy sa majú prísť očkovať.

Každý klient, ktorý má záujem sa, zaočkovať dostane od tímu TSP informácie, ako bude očkovanie prebiehať a aké dokumenty je potrebné si so sebou na očkovanie priniesť.

Zároveň tím TSP ochotne a trpezlivo odpovedá na otázky týkajúce sa očkovania zo strany klientov.

Ešte pred očkovaním prebieha príprava miestnosti, v ktorej sa očkovanie koná, v súlade s aktuálnymi hygienickými opatreniami a podľa požiadaviek očkovacieho tímu.

Následne sa pristupuje k samotnému očkovaniu a tím TSP vykonáva nasledovné úlohy:

- samostatne sa podieľa na

(pokračovanie na strane 9)

Očkovanie proti ochoreniu Covid (foto: Kolektív TSP)

(pokračovanie zo strany 8)

administratívnych úkonoch spojených s očkovaním

- dôsledná kontrola zoznamu očkovaných

- sprevádzanie klientov k očkovačiemu tímu – koordinačná činnosť

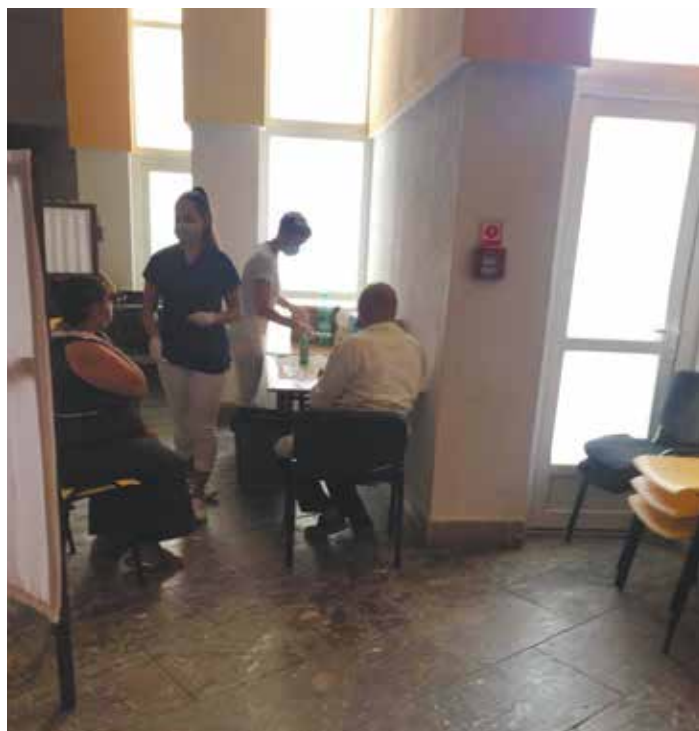
- posmelenie klientov

- vydávanie potvrdení o očkovaní pre klientov, ktoré obdržíme od pracovníkov polikliniky Sabinov.

Samotné očkovanie prebieha pokojne, spolupráca s očkovačím tímom je bezproblémová a teda očkovanie považujeme za účelné a potrebné zároveň.

K 14. 10. 2021, očkovačím tímom TSP zaočkovaním 1714 záujemcov o očkovanie.

*Spracoval: Mgr. František Polačko,
TSP Jarovnice.*

Očkovanie proti ochoreniu Covid (foto: Kolektív TSP)

Očkovanie proti ochoreniu Covid (foto: Kolektív TSP)

Komunitné centrum počas Covid – 19

Činnosť komunitného centra v štandardnom režime bola pozastavená 7.10.2020. Prestali sa vykonávať skupinové aktivity pre detských klientov.

Komunitné centrum bolo zamerané len na dospelých klientov, ktorým bolo poskytované sociál-

ne poradenstvo.

Od 1. 12. 2020 boli klientom poskytované komunitné rehabilitácie individuálne, ktoré boli zamerané na to, aby klienti dodržiavali hygienu. Keď sa situácia začala upokojuvať boli poskytované komunitné rehabilitácie pre dospelých, ktoré pomohli klientom obnovovať a rozvíjať zručnosti, ktoré zabudli. Od

17. 5. 2021 bolo komunitné centrum otvorené aj pre detských klientov za prísnych hygienických podmienok. Počet detí je povolený podľa Covid semaforu, teda podľa farby príslušného okresu. Od 17. 5. 2021 bolo komunitné centrum nápomocné pri očkovaní proti Covid – 19.

Spracovala: N.O.

(pokračovanie zo strany 8)

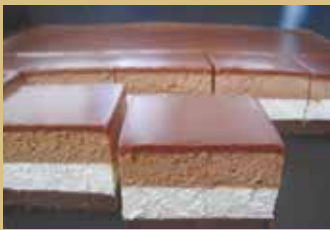
- Alžbeta Laš Ragulská
- Milan Červeňák
- Vojtech Bilý
- Zdena Gogová
- Ján Novotný
- Marián Kukurica
- Emília Červeňáková
- Bartolomej Husár
- František Kaleja
- Jozef Kukurica
- Milan Giňa
- Patrik Červeňák
- Samuel Kaleja
- Marta Kalejová
- Anna Adamová
- Bartolomej Červeňák
- Peter Kaleja
- Anna Molčanová
- Dušan Bilý
- Juraj Karabinoš
- Ladislav Bilý
- Roman Bilý

OÚ Jarovnice

Ľudkyne recepty

Nutellový zákusok

Základ

250 g - kakaové sušienky
40 g - maslo
100 ml - broskyňový džús
30 g - čokoládový prášok (pre prípravu horúcej čokolády)

Krém

250 g - smotanový syr (Mascarpone, Philadelphia ...)
50 g - práškový cukor
150 g - nutella
500 ml - smotana na šľahanie

Vrch

150 g - čokoláda
150 ml - smotana na šľahanie

Postup

Sušienky pomocou mixéra rozdrvíme na jemný prášok, pridáme čokoládový prášok a postupne pridávame rozpustené maslo striedavo s džúsom (môžeme zvoliť aj multivitamín alebo marhuľu).

Pripravenú zmes rukami utlačíme na dno formy s priemerom 26 cm, ktorú sme vyložili papierom a odložíme do chladničky.

Nutellu rozpustíme vo vodnom kúpeli a odstavíme.

Smotanový syr spolu s práškovým cukrom vymiešame do hladka. Hmotu rozdelíme na 2 časti. Polovicu vyšľahanej šľahačky pridáme do smotanového syra vymiešaného s cukrom a druhú polovicu pridáme k roztavenej nutelle. K vymiešanej nutelle spolu so šľahačkou pridáme druhú polovicu smotanového syra s cukrom a premiešame. Smotanu na plevu zohrejeme (pozor, nevaríme!) A odstavíme z ohňa. Pridáme na kúsky nalámanú čokoládu a miešame ju rozpustíme.

Na základ navrstvíme bielu

(pokračovanie na strane 11)

Virtuálny cintorín obce Jarovnice

Často si pri návšteve cintorína vybavíme v pamäti príbuzného alebo známeho, ktorý už dávno nie je medzi nami.

Radi by sme si uctili jeho pamiatku, ale nájsť jeho hrob najmä na väčšom cintoríne je bez pomoci a rady iných niekedy skoro nemožné. Hlavne pre príležitostných návštevníkov v období sviatkov. Takáto informácia sa dá však pohodlne a rýchlo nájsť aj z domu cez internet návštevou virtuálneho cintorína.

Naša obec má od roku 2021 zverejnený cintorín na internete v rámci rozšírenia cintorínskych služieb pre občanov. Zdrojom podkladov pre virtuálny cintorín je evidencia hrobových miest obce. Projekt bol realizovaný spoločnosťou TOPSET Solutions s.r.o. Virtuálny cintorín je umiestnený na portáli www.cintoriny.sk.

sk spoločnosti TOPSET na adrese www.jarovnice.cintoriny.sk. Portál slúži nielen občanom obce, ale aj širšej verejnosti ako komunikačné rozhranie pre používateľov internetu z celého sveta. Na portáli môžu záujemcovia nájsť zomrelých podľa mena a priezviska, príp. čísla hrobu, pozrieť si polohu hrobov na digitálnej mape cintorína, prezrieť si fotografie náhrobov. K dispozícii sú údaje o dátumoch narodení, úmrtí a pochovaní zomrelých, údaje o ich menách a priezviskách, prípadne o platbách a uzavretých zmluvách. Portál je okrem slovenčiny plnohodnotne lokalizovaný aj do češtiny, angličtiny, nemčiny a maďarčiny. Návštevníci portálu majú možnosť využiť aj ďalšiu originálnu službu. Na virtuálnom cintoríne môžu položiť na 24 hodín veniec, kyticu a zapáliť sviečku alebo kahan s možnosťou zanechať pri každom hrobe krátky

odkaz s menom, textom a dátumom návštevy.

Aspoň takouto sprostredkovanou formou si môžu návštevníci na diaľku uctiť svojich blízkych. Že takáto forma spomienky má svoje opodstatnenie a nie je samoúčelná dokazujú desiatky tisíc položných kytíc a zapálených sviečok.

Portál poskytuje aj ďalšie zaujímavosti, ako je napr. príspevok k histórii a tradíciám pochovávaní na Slovensku a v Európe, trendy v úpravách hrobov, fotogaléria, citáty, atď. z pera uznávanej odborníčky na parkové úpravy cintorínov. Odkaz na sprístupnenie virtuálneho cintorína obce Jarovnice nájdete vo forme linku v tomto príspevku.

Prípadne po vstupe na web stránku obce Jarovnice kliknite na príslušný link, alebo baner. Alebo jednoducho napíšte do vášho prehliadača adresu: www.jarovnice.cintorin.sk

Potravinová pomoc

V auguste dostali obyvatelia našej obce potravinovú výpomoc.

Spoločnosť Tauris venovala obyvateľom obce Jarovnice potravinovú výpomoc vo forme

údených kolien. Obec prijala dar v počte 2000 kusov týchto údených výrobkov. Kolená dostala každá rodina, ktorá je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a obyvatelia nad 60 rokov. Na štyroch členov rodiny pripadlo jedno koleno.

Výdaj sa uskutočnil 4. augusta. Obyvatelia si kolena mohli vyzdvihnúť v sále kultúrneho domu. Sociálni pracovníci zabezpečili priebeh tejto akcie bez akýchkoľvek nedorozumení.

Spracovala: M.V.

(foto: redakcia)

Leto 2021 v našej knižnici

Obecná knižnica v našej obci ani v tomto roku, ktorý je poznačený pandemiou, nezabudla na stálych čitateľov, na našich seniorov, na deti z komunitného centra, na okoloidúcich návštevníkov kaštieľa. Pracovný režim a fungovanie je samozrejme v súlade s opatreniami, ktoré chránia všetkých návštevníkov.

Pre seniorov sme pripravili v mesiaci júl náučno-zábavný program Ako mať zdravý mozog s množstvom aktivít na udržanie zdravého mozgu v každom veku. So seniormi organizujeme tento druh programu už 5. rok a je u nich veľmi obľúbený, čoho dôkazom bola aj tohtoročná účasť, keď zaplnili celú čitateľňu. V tomto roku vo februári uplynulo 100 rokov od narodenia Zdenka Milera, výtvarníka – autora Krtko veľmi obľúbenej kreslenej postavičky. Pre našich detských registrovaných čitateľov sme pripravili podujatie

Krtko v akcii. Zažili sme tri dopoludnia s deťmi vyplnené nielen dobrodružstvom a zábavou, ale aj čítaním a tvorbou projektu o živote naozajstného krtka v prírode.

V čase letných prázdnin sme prijali aj ponuku ZŠ s MŠ v Jarovniciach. V rámci ich projektu Letná škola sme pre účastníkov pripravili 2 dopoludnia. Postavička kresleného krtka a s ňou spojené aktivity, prehliadka Maľarne a čas strávený v pivnici kaštieľa vzbudili pozornosť u detí zapojených do tohto projektu.

Spracovala: M.D

Prednáška pre seniorov (foto: Obecná knižnica)

Aktivity (foto: Obecná knižnica)

Krtko v akcii (foto: Obecná knižnica)

(pokračovanie zo strany 11)

plnku, na bielu plnku navrstvíme nutellovú plnku a na vrch navrstvíme pripravenú polevu zo smotany a čokolády. Necháme stuhnúť a podávame. Dobrú chuť!

Nepečený dezert z kyslej smotany a Salka

Krém

2 kyslé smotany
1 smotana na šľahanie
1 Salko
1 želatína
dlhé piškóty
uvarená instantná káva

Na polevu

150 gramov čokolády
trochu smotany na šľahanie

Postup

Vo vyššej miske si najskôr vyšľaháme kyslú smotanu so Salkom. V inej miske vyšľaháme aj šľahačku. Tú po častiach pridávame k salkovému krému a dobre premiešame.

Želatínu si pripravíme podľa postupu a necháme ju naboptnať. Uvaríme si jednu kávu, do ktorej budeme namáčať piškóty. Tie naukladáme do misy. Do krému na záver primiešame želatínu a navrstvíme ho na piškóty. Môžeme vytvoriť vrstvy. Posledná bude krém. Na vrch potom už len dáme roztopenú čokoládu zmiešanú so smotanou. Dáme do chladničky odležať a môžeme podávať.

(pokračovanie na strane 12)

Karamelový zákusok

Krém

Suroviny:

bebe kekсы

1 karamelové salko

250 gramov masla

5 PL kakaa

Poleva

100 g cukru

15 ml vody

1 ČL citrónovej šťavy

45 g masla

25 ml smotany na šľahanie
(vysokopercentnej)

štipka soli

Postup

Maslo si vyberieme z chladničky a necháme ho, nech dosiahne izbovú teplotu. Presne tak isto postupujeme aj s plechovkou salka. Nemôžu byť úplne studené.

Maslo si hodíme do misky, kde ho pomocou mixéru vyšľaháme na penu. Po častiach pridávame karamelové salko. Keď sa tieto dve hmoty spoja, vznikne úžasný karamelový krém. Pridáme kakao a premixujeme.

Do formy si na spodok naukladáme kekсы a navrstvíme krém. Ďalšia vrstva sú opäť kekсы, potom krém a takto pokračujeme, až kým sa nám suroviny neminú.

Karamel pripravíme nasledovne. Maslo vyberieme z chladničky a necháme ho dosiahnuť izbovú teplotu. Rovnakým spôsobom pracujeme aj so smotanou na šľahanie, ktorú necháme odstáť pri izbovej teplote.

Tá urobí z príliš ostrej sladkej chuti karamelu jemnejšiu a príjemnejšiu. Pripravíme si hrniec, v ktorom budeme karamel pripravovať. Na jeho dno pridáme cukor, následne citrónovú šťavu a trochu vody a necháme na tom najmenšom (pokračovanie zo strany 11)

Krtko v akcii (foto: Obecná knižnica)

Krtko v akcii (foto: Obecná knižnica)

Letná škola v knižnici (foto: Obecná knižnica)

Letná škola v knižnici (foto: Obecná knižnica)

Letná škola v Maľarni (foto: Obecná knižnica)

Letná škola v Maľarni (foto: Obecná knižnica)

(pokračovanie zo strany 12)

plameni pomaličky roztápať. V tejto fáze sa zmesi v hrnci vôbec nedotýkajte a nemiešajte ju. Keď uplynie 5 až 7 minút, cukor by mal začať tmavnúť a vtedy sa môžete zapojiť. Vareškou zmes premiešajte a keď je cukor roztopený a zmení sa na jantárový karamel, pridajte všetko maslo a miešajte. Nechajte maslo rozpustiť a následne k zmesi pridajte aj smotanu na šľahanie. Stále pracujte len na malom plameni, aby vám zmes neprihorela. Soľ pridávame ku karamelu až na záver (môžete použiť morskú soľ). Karamel premiešame a odstavíme z plameňa. Následne ho necháme trochu vychladnúť a vylejeme na zákusok. Ten dáme do chladničky na noc a podávame na druhý deň. Dobrú chuť.

Nepečené Rafaelo

Základ

150 g masla alebo margarínu
200 g mletých sušienok
100 g mletých pražených lieskových orieškov
100 g strúhaného kokosu
50 ml mlieka

Krém

250 g mascarpone
250 g Philadelphia
2 vanilkové cukre
400 g salka
100 g strúhaného kokosu
250 ml smotany na šľahanie
1 želatína prášková
Na ozdobu:
strúhaný kokos
Raffaello guličky

Postup

Rozpustíme maslo a mierne ho ochladíme. Pridáme mleté sušienky, orechy, kokos a mlieko.

(pokračovanie na strane 14)

(pokračovanie zo strany 14)

Všetko premiešame a utlačíme na dno odnímateľnej formy 23 x 23 cca. Dáme zachladiť.

Zmiešame mascarpone s philadelphiou..(ak nezoženiete druhý smotanový syr, urobte len s mascarpone ale dajte ho 500 g). Pridajte vanilkové cukre a za stáleho miešania pridajte aj salko. Potom vmiešajte mlieko a smotanu na šľahanie. Podľa návodu na obale pripravte želatínu a tú tiež vmiešajte do krému.

Krém nalejte do formy a dajte do chladničky zatuhnúť najmenej na 12 hodín.

Pred podávaním posypeme kokosom a dozdobíme Raffaellom.

Bingo koláč

Suroviny

2 balenia BeBe keksy (2-4 podľa formy)

1,2 l mlieka

1 balenie Banánový puding

1 balenie Vanilkový puding

1 balenie Karamelový puding

120g kryštálového cukru

200ml Smotany na šľahanie

Postup

Pudinky si uvaríme podľa návodu na obale(1 puding = 400 ml mlieka a 40 g kr. Cukru). Každý samozrejme zvlášť.

Pripravíme si formu, tú si vyložíme sušienkami. Navrstvíme banánový puding, rozložíme ďalšiu vrstvu sušienok, navrstvíme karamelový puding, znovu rozložíme sušienky, navrstvíme vanilkový puding a rozložíme poslednú vrstvu sušienok. Dáme do chladničky aspoň na 4 hodiny.

Na vrch natrieme vyšľahanú šľahačku a ozdobíme čokoládovou ryžou, strúhanou čokoládou alebo grankom.

Dobrá chuť!

(pokračovanie na strane 15)

V roku 2021 uplynulo 100 rokov od narodenia týchto spisovateľov...

Zdeněka Milera

- narodil sa 21. februára 1921 Kladno
- český režisér a výtvarník animovaných filmov pre deti
- autor obľúbenej postavičky Krtka
- najviac sa preslávil animovaným seriálom o Krtkovi
- v súčasnej dobe existuje 49 dielov o malom Krtkovi
- seriál o Krtkovi nie je hovorený (s výnimkou 1. dielu - Ako krtko k nohavičkám prišiel)
- Krtko a jeho malí kamaráti iba vydávajú zvuky citoslovcia, čo sú vlastne hlasové záznamy Milerových dvoch malých dcér Kataríny a Barbory
- zomrel 30. novembra 2011 Nová ves pod Pleší

Eleny Lackovej

- ❖ narodila sa 22. marca 1921 – Veľký Šariš
- ❖ prvá rómska spisovateľka na Slovensku
- ❖ slovenská spisovateľka a dramatička
- ❖ autorka literatúry pre deti a mládež
- ❖ písala verše, rozprávky, poviedky a divadelné hry v rómčine
- ❖ prvá Rómka zo Slovenska, ktorá absolvovala vysokoškolské štúdium
- ❖ študovať začala až vo veku 42 rokov
- ❖ zomrela 1. januára 2003 - Košice

V našej knižnici nájdete knihy aj od týchto spisovateľov.

**nájdete nás aj na
www.jarovnice.sk**

OBEČNÁ KNIŽNICA
JAROVNICE

V školskom roku 2021/2022 sme zapojili do projektu *Čítame s Osmijankom* štyri súťažné kolektívy zo základných škôl v obci.

• rozvíja čítanie s porozumením, posilňuje emocionálnu a sociálnu zručnosť detí

Milí naši čitatelia! Naša knižnica sa stala súčasťou najväčšieho súborného katalógu na Slovensku - InfoGate.

IG InfoGate - katalóg kníh
www.infogate.sk

Infogate je databáza kníh, v ktorej nájdete viac ako 1.5 milióna záznamov knižných titulov.

Predstavuje zbierku záznamov obohatenú o vaše hodnotenia, komentáre a recenzie.

Na pár klikov si môžete tituly ukladať do svojej zbierky.

Knihy si môžete vypožičať vo viac ako 30. knižniciach po celom Slovensku.

Na našej int. stránke www.okjarovnice.eu nájdete odkaz na online zoznam kníh v našej knižnici.

Neváhajte a vyskúšajte! Získa si Vás ľahké hľadanie kníh, detail knihy, obal knihy, informácie o knihe a doplnujúce funkcie. 😊

(pokračovanie zo strany 14)

Tvarohový koláč so Salkom

Cesto

6 vajec
6 lyžíc práškového cukru
2 lyžice oleja
6 lyžíc polohrubej múky
polovica prášku do pečiva
tvarohový krém
Kocka masla – 250 g masla
100-150 g cukru práškového
šťava a kôra z polovice citróna,
2 tvarohy (ten vo vaničke) (ja pridávam ešte 3-4 lyžice kyslej smotany, ale nemusíte)

Poleva

1 karamelové salko,
1 smotana na šľahanie 31%
Malinová marmeláda

Postup

6 žĺtkov vymiešame so 6 lyžicami cukru, pridáme 2 lyžice oleja, ďalej múku zmiešanú s práškom a nakoniec do hmoty vmiešame sneh z vyšľahaných bielok. Dáme na plech vymastený a vysypaný hrubou múkou piecť na 180 stupňov. Upečený korpus potrieme marmeládou. Na tvarohový krém si vymiešame zmäknuté maslo s práškovým cukrom a pridáme šťavu a kôru z citróna a 2, alebo pokojne 3 tvarohy.

Poleva

karamelové salko, si dáme do misky, vedľa v inej miske vyšľaháme dotuha 33% smotanu. Potom pridáme vyšľahanú smotanu do salka (zašľahávame postupne) dávam na chvíľu do chladničky a potom natrieme na buchtu, nikdy sa mi nestalo, že by poleva nebola dostatočne tuhá, aby nedržala. Necháme vychladiť a môžeme podávať.

(pokračovanie na strane 16)

Rezy s mliečnym krémom

Cesto

- 4 ks vajce
- 1 PL voda
- 1 PL med
- 2 PL kakao
- 80 g cukor
- 80 g hladká múka

Krém

- 180 g salko
- 250 ml smotana na šľahanie
- 1 PL med
- 5 g (plátková) želatína

Postup

Cesto

Bielka oddelíme od žĺtkov a vyšľaháme na sneh. Pridáme cukor, vyšľaháme. Pridáme žĺtka, vyšľaháme. Nakoniec pridáme striedavo múku a kakao, vodu a med. Cesto nalejeme na plech s papierom na pečenie a upečieme pri 180 °C.

Krém

Želatínu dáme zmäknúť na 20 minút do vody, potom ju vyšľaháme a roztopíme v 50 ml smotany. V jednej miske vyšľaháme šľahačku do tuha a v druhej zmiešame salko s medom. Do salka s medom pridáme roztopenú želatínu, premiešame a zľahka vmiešame do šľahačky. Cesto rozkrojíme na polovicu, dostaneme tak dva pláty, ktoré naplníme krémom. Dáme aspoň na dve hodiny do chladničky stuhnúť.

Kiwi rezy

(pokračovanie na strane 17)

Školský rok 2021/2022

Dva mesiace prázdnin plné zážitkov a sladkého „ničnerobenia“ prešli do spomienok. Aj napriek nie najlepšej epidemiologickej situácii sa školský rok začal. Za prísnych hygienických opatrení deti mohli zasadiť do školských lavíc a prezenčnou formou sa učiť.

Brány našich základných škôl a materskej školy slávnostne otvorili 2. septembra. V tomto školskom

roku do lavíc našich škôl zasadne 1499 žiakov, ktorí sa budú učiť v 71 triedach. V škole bude vyučovať 89 učiteľov, 7 asistentov učiteľa.

V základnej škole I. tento školský rok sa učí 1177 detí. Na prvom stupni 591 detí v 29 triedach. Druhý stupeň navštevuje 572 detí v 26 triedach. Dvojnásobnú prevádzku absolvujú deti v 12 triedach. Tried prvého ročníka je 10. Jedna trieda je nultý ročník.

Základnú školu s materskou školou navštevuje spolu 322 detí, ktoré sa učia v 16 triedach. Detí na druhom stupni je 178

v 9 triedach. Prvý stupeň sa učí v 7 triedach s počtom detí 144. Prvákov nastúpilo v tento školský 41 a budú sa učiť v 2 triedach. 11 detí navštevuje nultý ročník.

V materskej škole máme zapísaných 274 detí, ktoré sa budú učiť a vychovávať v 10 triedach s celodennou dochádzkou s počtom 182 detí. V poldennej dochádzke je 92 detí v 5 triedach.

Veríme, že tento školský budú deti môcť celý navštevovať školy prezenčne. Prajeme im veľa úspechov a zdravia.

Spracovala: E.H.

Letná škola 2021

Základná škola s materskou školou v Jarovniciach organizovala letnú školu v termíne od 16.8.2021 do 20.8.2021 pre žiakov 1. – 4. ročníka.

Hlavný cieľ letnej školy spočíval v pomoci žiakom pri upevňovaní vedomostí pomocou rôznych aktivít a činností. Letnú školu navštevovalo 40 žiakov.

Týždeň sa niesol v duchu voľnosti a zábavy pri jazykových aktivitách, matematických aktivitách a činnostiach zameraných na spoznávanie prírody, svojej obce a mnoho ďalších zaujímavých a poučných činností. Veľmi zaujímavá bola návšteva výtvarného múzea Maľareň a knižnice v našej obci Jarovnice, ktorá bola spojená s náučným výkladom. V posledný deň letnej školy sme navštívili zoológickú záhradu v Spišskej Novej Vsi. Zažili sme spolu fantastický týždeň plný radostí, smiechu a veselosti.

Spracoval: kolektív Základnej školy s materskou školou

Letná škola (foto: Základná škola s materskou školou)

Letná škola (foto: Základná škola s materskou školou)

(pokračovanie zo strany 16)

Cesto

4ks sneh z bielkov
4ks žĺtky
200g práškový cukor
1dl mlieko
1dl olej
200g hladká múka
1ks prášok do pečiva

Krém

250ml šľahačková smotana
500ml kyslá smotana
2PL práškový cukor
1ks vanilkový cukor

Poleva

500ml kiwi sirup
2ks Zlatý klas
500ml voda
3PL kryštálový cukor
5-6ks kiwi

Postup

Z bielkov ušľaháme sneh, žĺtky s cukrom vymiešame do peny, pridáme striedavo múku zmiešanú s práškom do pečiva a olej s mliekom. Nakoniec pridáme sneh z bielkov. Cesto vylejeme na vymastený a múkou vysypaný veľký a vysoký plech. Pečieme pri teplote 180°C asi 10-15 minút.

Poleva

Z vody, sirupu, cukru a Zlatých klasov uvaríme puding. Za občasného miešania necháme vychladnúť. Miesto sirupu a vody môžeme použiť 1 liter kiwi džúsu.

Krém

šľahačku vyšľaháme, pridáme kyslú smotanu zmiešanú s cukrom a vanilkovým cukrom. Natrieme na vychladnutý piškótový plát a naň poukladáme kolieska kiwi a dáme do chladničky stuhnúť.

Na vychladnutý koláč opatrne lejeme polevu, najskôr lyžicou lejeme polevu na kiwi a necháme ju samovoľne roztekať po povrchu. Keby sme liali prudko želatínová poleva by sa premiešala s bielym krémom. Dáme do chladničky na pár hodín, najlepšie cez noc.

Zdroj: internet

nájdete
nás aj na
webe:
jarovnice.sk

Vianočné zvyky a tradície: ľúbostné čary a vyhánanie stríg

V minulosti naši predkovia rôznymi rituálmi chránili svoje obydlia pred zlými duchmi. Mladé dievčatá zas boli zvedavé, za koho sa vydajú a mali zaručené metódy, ako to zisťovali. Viete, ktoré sú to?

Dnes si sotva vieme predstaviť, že tieto zvyky by boli súčasťou nášho života. Doba sa veľmi zmenila. Aby sme sa vedeli do týchto rituálov lepšie vžiť, prenese sa do minulosti, keď naši predkovia bývali na dedinách, boli úzko spätí so zemou, nemali elektriku a dlhé zimné večery trávili spolu na priadkach, kde si rozprávali rôzne príbehy, veľký význam mali povery i symboly. Zvyky sa líšili regionálne a je v nich veľká variabilita.

(pokračovanie na strane 19)

Letná škola (foto: Základná škola s materskou školou)

Porajmos

Rómsky holokaust, tiež známy ako rómska genocída, porajmos („rezanie“, „trieštenie“, „ničenie“), alebo samudaripen („hromadné usmrčovanie“).

Za vlády Adolfa Hitlera bolo 26. novembra 1935 vydané doplnenie Norimberských zákonov, ktoré zaradilo Rómov do rovnakej kategórie ako Židov a definovalo ich ako „nepriateľov rasovo čistého štátu“. Historici odhadujú, že nacisti a ich spolupracovníci zabili 220 000 až 500 000 Rómov, čo je asi štvrtina až polovica z menej ako 1 milióna všetkých Rómov v Európe v tom čase. Ian Hancock udáva počet obetí až 1,5 milióna. Západné Nemecko formálne uznalo genocídu Rómov v roku 1982. V roku 2011 Poľsko stanovilo 2. august za deň pripomínania rómskej genocídy. (Zdroj: wikipedia)

Pamätný deň rómskeho holokaustu

Pamätný deň rómskeho holokaustu je príležitosťou pripomenúť si udalosti, ktoré sa odohrali v noci z 2. na 3. augusta v roku 1944, kde pri likvidácii najväčšieho koncentračného tábora pre Rómov v Osvienčime Brezinke zahynulo takmer tritisíc rómskych mužov, žien a detí. Počas vojny zahynulo približne 500-tisíc Rómov. Rómskym holokaustom nazývame pokus nacistického Nemecka a jeho spojencov o vyhladenie Rómov v Európe počas druhej svetovej vojny. Týmito perzekúciami boli postihnuté mnohé enklávy rómskeho obyvateľstva v tej časti Európy, kde sa presadila nemecká rozpínanosť, resp. jeho spojenci

Rómovia A Slovenská Republika

Na Slovensku v roku 1938 žilo podľa sčítania obyvateľstva 26 265 rómskych obyvateľov. Toto číslo je však len orientačné. Možno predpokladať, že skutočný počet bol podstatne vyšší, keďže sa neraz hlásili k iným národnostiam. Už v roku 1940 ich bolo v Slovenskej republike asi vyše 37 tisíc. Mnohí Rómovia žili kočovným spôsobom života, aj preto boli považovaní

za asociálne osoby, neschopné sa plnohodnotne začleniť do spoločnosti. Pojem Cigáni je dobový termín označujúci Rómov.

Priebeh Rómskych Perzekúcií V Slovenskej Republike

Obdobie druhej svetovej vojny možno v prípade perzekúcií Rómov rozdeliť na dve etapy. Prvé obdobie zahŕňa roky 1939 – jeseň 1944, keď sa zásahy niesli v troch základných líniah: snahy o likvidáciu kočovného spôsobu života, vznik pracovných útvarov pre tzv. asociálne osoby a Rómov a perzekučné opatrenia týkajúce sa brancov v armáde. Druhé obdobie zahŕňa obdobie po vypuknutí SNP, keď bola Slovenská republika de facto pod priamou okupáciou nemeckej armády. Tu opatrenia dosiahli omnoho brutálnejší charakter, ku ktorým sa pripojili aj podporovatelia slovenských radikálov tej doby. Prvým perzekučným opatrením voči Rómom bolo vydanie obežníka Krajského úradu v Bratislave z 23. júna 1939 o „vykazovaní cigánskeho obyvateľstva do domovských obcí a o zákaze obchodovania s koňmi“. Rómov diskriminoval aj ústavný zákon č. 255 z roku 1939 o štátnom občianstve. Medzi tzv. cudzie živly spadali aj tie osoby, ktoré nemali domovské právo a zamestnanie nepretržite od 30. októbra 1918. Pri spôsobe života Rómov to bol samozrejme problém. Osnova vládneho návrhu zákona o potulných Cigánoch zaviedla okrem iného aj tzv. cigánske legitimácie, ktoré mal mať každý Róm starší ako 14 rokov. Pokusom o obmedzenie možnosti kočovania pre Rómov bola vyhláska ministerstva vnútra z 20. apríla 1941. Rómom ňou zrušili kočovné listy a mali sa do ôsmich dní vrátiť do domovských obcí. Osnova zákona nakoniec nebola prijatá, ale v nasledujúcich rokoch boli podniknuté ďalšie pokusy a opatrenia voči kočovaniu Rómov. V roku 1941 sa pristúpilo k ďalšej forme perzekúcie Rómov. Od apríla 1941 boli do pracovných útvarov umiestňované tzv. asociálne osoby, pričom do tejto kategórie spadali aj nezamestnaní Rómovia.

Prvými pracovnými útvarmi, kam boli umiestňovaní aj občania

rómskej národnosti, boli v roku 1941 pracovné útvary v Očovej a v Moste na Ostrove. Tieto útvary neboli ešte trvalé, v decembri boli zaradení prepustení domov. V roku 1942 už vznikli trvalé Pracovné útvary pre Cigánov a asociálov. Prvým bol Pracovný útvar v Hanušovciach nad Topľou. Nasledovali pracovné útvary v Dubnici nad Váhom, Ilava, Revúca a Ústie nad Oravou. Zaradení umiestnení v týchto táboroch pracovali na stavbách hydrocentrál, železníc a pod. Pracovné tábory sa stali v rokoch 1942 – 1944 hlavným nástroj perzekučnej politiky voči Rómom.

Zaistovací Tábor Pre Cigánov V Dubnici Nad Váhom

Po potlačení Slovenského národného povstania a okupovaní Slovenskej republiky bol zriadený ministerstvom obrany v Dubnici nad Váhom Zaistovací tábor pre Cigánov, ktorý mal neporovnateľne tvrdší režim ako dovtedajšie pracovné útvary. Počet Rómov umiestnených v tomto tábore napriek kapacite 300 osôb dosiahol až 729, pričom 250 bolo detí. Tento stav, teda nedostatok stravy a katastrofálne hygienické podmienky, viedli k šíreniu epidémie škvrnitého týfusu. Postupne sa počet chorých zvyšoval, pričom Nemci sa obávali rozšírenia epidémie aj do Dubnice nad Váhom, čo by ohrozovalo výrobu v tamojšej zbrojovke. Pod zámienkou prepravy do trenčianskej nemocnice, naložili nemeckí vojaci 23. februára 1945 všetkých chorých Rómov na nákladné auto a odviezli ich do miestnej zbrojovky. Počas masovej popravy bolo zavraždených 26 Rómov. Ďalšie prípady vraždenia Rómov sa odohrali napr. v Kremničke (minimálne 109 osôb rómskeho pôvodu z celkového počtu 747 ľudí), Kvetnici pri Poprade, Tisovci, vo Zvolene, Brezne a pod. Celkový počet rómskych obetí sa odhaduje na stovky osôb. Slovenskí Rómovia neboli transportovaní do nemeckých koncentračných táborov, kde prebiehalo masívne vyvražďovanie Rómov.

Rómsky Holokaust Vo Svete

Konečný počet obetí rómskeho holokaustu počas druhej svetovej vojny nie je dodnes známy, i keď sa hovorí až o počte 500 000

(pokračovanie na strane 20)

(pokračovanie zo strany 18)

Ľúbostné čary

Na sv. Katarínu púšťali dievčatá dolu vodou vetvičky. Kde sa zastavili, tým smerom sa mali vydať.

Na sv. Ondreja slobodné dievčatá chodili k domu, v ktorom býval nejaký Ondrej, chytil plot, triasli ním a šepkali: Plote, plote trasiem ťa, svätý Ondrej prosím ťa, dajže mi ti znati, kedy (s kým) ja budem pri oltári státi.

Na sv. Ondreja liali dievky aj roztopené olovo cez ucho kľúčika a odriekali: Ondreju Ondreju, olovo tebe leju, aby si mi dal znať, koho ja budem za muža mať. A podľa tvaru stuhnutého olova hádali, aké povolanie bude mať budúci ženich.

Ďalším ľúbostným rituálom bolo varenie halušiek. Do každej halušky dievčatá vložili papieriky s menami a hodili do vriacej vody. Prvú halušku, ktorá vyplávala, dievča vybralo, rozpolilo a prečítalo meno nádejného ženicha.

V Čičmanoch zas na sv. Ondreja dievča pozametalo izbu a vyneslo špinu von. Z ktorej strany sa ozval brechot psa, tam sa mala vydať.

A ak sa dievčaťu potajme podarilo hodiť vo vody čerešňovú halúžku, ktorá rozkvitla do Štedrého večera, tak sa mala do jedného roka vydať.

Na Liptove, Horehroní a Šariši zas dievky hádzali konopné alebo ľanové semiačka do okna a vraveli: Ondreju, Ondreju, konope ti seju, daj mi Bože znati, kde ma budú brati.

Vydajachtivé dievky na sv. Barboru (alebo aj Luciu) namočili čerešňovú halúžku do vody a čakali, či im v čase adventu vykvitne. Ak sa tak stalo, do roka sa mala dievčina vydať.

Na sv. Luciu si dievča napísalo na 12 papierikov mená mládenčov. Každý deň do Vianoc, jeden papierik roztrhala. Ten, ktorý

(pokračovanie na strane 20)

(pokračovanie zo strany 19)

zvýšil ako posledný, mal byť vyvolený. Niekedy sa však mien písalo len desať. Na jedenástom papieriku bola smrť a na dvanástom dve strašné slová - stará dievka.

Na sv. Luciu dievča začalo každý deň odhrýzať z jabĺčka tak, aby posledný kúsok jej zvýšil na Štedrý večer. Ktorého mládenca uvidela keď ho zjedla, rovnakého mena mal byť ženích. Alebo si posledný kúsok nechala na cestu z polnočnej omše. Ktorý muž sa jej prvý prihovril, rovnakého mena mal byť ženích.

Lúbostné rituály sú spojené aj s predvianočnými zabíjačkami. Bravčové kosti si chytrý pobrali dievčatá a každá položila svoju kosť na zem a čakali, kedy pribehne pes a kosť uchmatne. Prvá sa mala vydať tá, ktorej kosť pes ako prvú uchmatol. Medový krížik robili matky dcéram, aby sa dobre vydali. Deťom sa robil preto, aby ich mali všetci radi.

Svadba sa predpovedala aj hádzaním topánky cez plece k dverám. Ak sa topánka špicou obrátila k dverám, mala byť svadba do roka. Ak bola obrátená špicou do izby, dievka si musela ešte na svadbu rok počkať.

Vo všeobecnosti platilo, čím komplikovanejší bol rituál, tým jeho výsledok bol zaručenejší.

Vyháňanie stríg

Na sv. Katarínu chodili po dedinách pastieri, trúbili a praskali bičmi. Hlukom vyhánali strigy z dediny, aby neškodili dobytku. Na sv. Katarínu žena nesmela chodiť na návštevy. Veď keby nebola strigou, načo by sa pchala do cudzieho domu?

Na sv. Katarínu sa jedol cesnak a robili sa ním kríže na dverách, aby ochránili domácnosť pred strigami.

(pokračovanie na strane 21)

(pokračovanie zo strany 19)

zavraždených. V rómskom jazyku je na označenie slova holokaust používaný výraz „porajmos“, čo v preklade znamená „požieranie“. Vyráždovanie Rómov patrilo do rasového riešenia, ktoré podľa nemeckých predstáv malo nasledovať po tzv. konečnom

Stretnutie so Svätým Otcom

Stretnutie so Svätým Otcom na Luníku IX. bolo pre nás nesmiernym darom a požehnaním. Tak ako sa dôkladne pripravujeme na vzácne návštevy, ani prípravu pred návštevou Svätého Otca sme nepodcenili a dôkladne sme sa na ňu pripravili.

Príprava trvala skoro 3 mesiace. My sestry sme mali osobné a aj online stretnutia s ostatnými organizátormi. Naši dvaja kňazi a aj bohoslovec pomáhali so zapisovaním a registráciou účastníkov a objednaním autobusov za čo im patrí veľká vďaka. Taktiež im chceme poďakovať nielen za spoluprácu pri príprave stretnutia so Svätým Otcom na Luníku IX., ale hlavne za spoluprácu v pastorácii a službe v našej farnosti. Spolupráca s Obecným úradom Jarovnice bola tiež vynikajúca. Ďakujeme za testy a respirátory, finančnú podporu pre divadlo a aj za ochotu objednať ďalšie autobusy ak by to bolo potrebné. Ďakujeme, že pán starosta Mgr. Florián Giňa a pani prednostka Mgr. Janka Marcinčinová prijali pozvanie a zastupovali Jarovnice vo VIP zóne. Ďakujeme p. Jozefovi Kolarčíkovi, Bc. Janke Kalejovej a s. Ráchel, že sa svojim svedectvom o živote s Bohom v rómskej pastorácii zapojili do programu. Naši mladí nacvičovali tanečný a hudobný program u nás v Jarovniciach a neskôr aj s mladými z ostatných farností na Sigorde.

Ďakujeme, že ste svojimi darmi slúžili Bohu a nám všetkým - Lenka, Janka, Dávid, Václav, Martin, Dežko, Marián, Jakub, Gabi, Martin a Matúš. Boli ste skvelí a odvedli ste skvelú prácu. Bez vás by predstavenie nemalo taký

riešenie židovskej otázky.

„Cigáni za slovenského štátu nemali ani občiansky preukaz. Mali len akúsi legitímáciu totožnosti, na ktorej bolo vyznačené, že je Cigán. Keď náhodou křmár nalial Rómovi a videl to žandár, tak mu vynadal.“ Spomienka Jána Rigu z Podunajských Biskupíc na druhú svetovú vojnu

„V jeden deň prišli do tábora nákladné autá s nemeckými vojakmi. Chorým povedali, že ich berú do nemocnice. V skutočnosti ich odviezli k veľkým jamám, kde ich postrelali a zahrabali.“

Spomienka Heleny Surmajovej na Zaisťovací tábor pre Cigánov v Dubnici nad Váhom

Zdroj: Ústav pamäti národa

Sestry CJ a Janka (foto: Sestry CJ)

Vystúpenie mladých (foto: Sestry CJ)

úžasný výsledný efekt a odkaz. Sme na vás veľmi hrdé. Okrem našich tanečníkov, slúžili Bohu na slávu aj naši speváci a gitaristi. Ďakujeme Mária, Martin, Jarko za vašu vytrvalú a skrytú službu, ktorú o to viac Pán požehná. Sme hrdé, že vás máme. Slávke ďakujeme, že nás pri Svätom Otcovi všetkých z Jarovnic zastupovala a jeho požehnanie pre Jarovnice vyprosila. Ďakujeme aj s. Antónii za podporu, za pomoc s registráciou a kostýmami. Taktiež ďakujeme našim spolusestrám s. Serafií, s. Beáte a s. Villane, že prijali naše

pozvanie a zúčastnili sa so svojimi veriacimi stretnutia so Svätým Otcom. Našej s. Silvii ďakujeme za svedectvo a reprezentáciu Jarovnic pred médiami.

Ďakujeme aj všetkým tým, ktorí sa zapojili na mieste a vydali svedectvo o živote s Bohom do médií. A v neposlednom rade ďakujeme Bohu, že toto stretnutie požehnal a mohli sme sa ho zúčastniť a prosíme HO, aby požehnával naďalej našu dobrú spoluprácu pre dobro všetkých, nielen v našej obci.

Sestry CJ Jarovnice

Návšteva Svätého otca Františka

V septembri sa Slovensko prišla vzácna návšteva. Našu republiku navštívil Svätý otec František. Jeho apoštolská cesta trvala štyri dni. Počas nich navštívil tieto mestá: Bratislavu, Košice, Prešov, Šaštín.

V utorok 14. septembra pápež František navštívil košické sídlisko Lunik IX.. Svätý otec sa stretol s rómskymi obyvateľmi tohto sídliska aj z rôznych kútov Slovenska. Túto možnosť využili aj naši občania. Pre návštevníkov bol pripravený program už od rána. Najprv sa premietali rôzne videá o rómskych pastoračných dielach. Potom nasledovala svätá omša so začiatkom o 11:00 hod. Kultúrny program pokračoval poobede

dvojhodinovým duchovným pásmom, ktoré sa nieslo v znamení motta pápežovej návštevy na Slovensku: „S Máriou a Jozefom na ceste za Ježišom“. Vystúpenia sa venovali viacerým témam. Po každej téme nasledovala modlitba, zamyslenie, svedectvo a taneč-

né vystúpenie. Po tomto bloku sa prítomní spoločne modlili modlitbu svätého ruženca v rómskom a slovenskom jazyku. Po modlitbe svätého ruženca už medzi prítomných zavítal pápež František a takto sa k nim prihovril:

Sestry CJ a duchovní otcovia (foto: Sestry CJ)

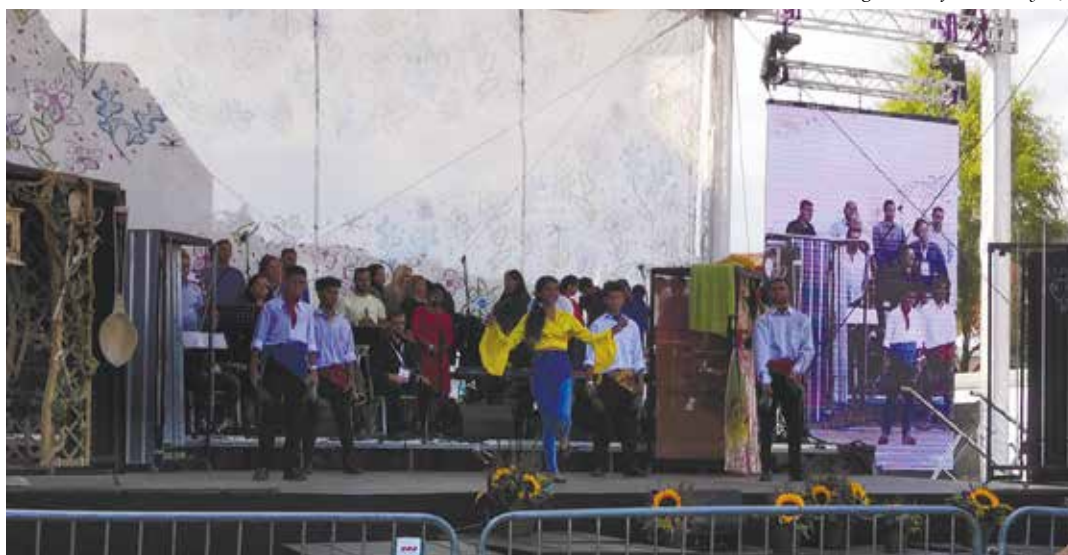
Slová pápeža rómskej komunite: Vždy sa cítite v Cirkvi ako doma

Prinášame v plnom znení príhovor Svätého Otca pri stretnutí s rómskou komunitou na sídlisku Luník IX. v Košiciach v utorok 14. septembra 2021. Pápeža Františka na úvod privítal miestny duchovný otec, salezián don Peter Bešényei, tajomník Rady pre Rómov a menšiny pri KBS. Potom nasledovali svedectvá dvoch manželských párov: Ing. Ján Hero s manželkou Beátou a mladý manželský pár Nikola a René. Pápež František reagoval na ich svedectvá.

(pokračovanie na strane 22)

Sestra Silvia a gitaristi (foto: Sestry CJ)

Vystúpenie mladých (foto: Sestry CJ)

(pokračovanie zo strany 20)

Na sv. Luciu mali cesnak, dym z posvätených bylín, snop slamy a hurhaj odohnať strigy a zlých duchov, aby neškodili ľuďom a dobytku. Hurhaj to bol poriadny, pastieri trúbili na rohoch a trúbkach, pískali na pišťalkách, zvonili zvoncami. Cesnak jedli všetci, dospelí i deti, ale aj ho dávali hospodárskym zvieratám. Navyše sa robili cesnakové krížiky na čele, brade, sluchách alebo zápästí. Cesnakové krížiky sa urobili aj v kútoch obytných miestností, na dvere domov i maštali. Do dverí maštale sa dával snop slamy, lebo keď chcela striga vojsť dnu, musela všetky slamky spočítať. To by jej trvalo až do rána a vtedy svoju zlú moc stratila.

Na Štedrý večer mohli mládenci v kostole uvidieť skutočné bosorky. Museli však sedieť na drevenom stolčeku, ktorý začali robiť od Lucie, nemal žiadne klince a musel byť vyrobený z toľkých kúskov dreva, koľko ostávalo do Vianoc. Keď si na neho v kostole sadli, o polnoci uvideli všetky bosorky za oltárom, alebo otočené chrbtom k oltáru. A aby ich bosorky po ceste domov nechtyli, museli za sebou rozsypať mak.

Pred štedrou večerou gazda urobil na dverách do maštale cesnakom krížik a nad dvere zavesil chvojku, aby sa strigy dnu nedostali.

Súdržnosť

Nohy štedrovečerného stola sa omotali reťazou, aby rodina bola súdržná a jednotná.

Dospelí si na začiatku štedrej večere pripili z jedného pohára, aby bola rodina pohromade.

Pri štedrom stole gazda rozkrojil jablčko na toľko častí, koľko bolo ľudí pri stole, to preto, aby vo svete nepoblúdili.

Vianočné koledy – ich pôvod a význam

Na Slovensku sa s koledami ako piesňami stretávame najmä v predvianočnom a vianočnom období. Sú už súčasťou našej histórie a národného kultúrneho dedičstva. Ako sa formovali koledy a ako ich chápú vo svete?

Predpokladá sa, že samotné koledy ako oslavné piesne majú pôvod v Rímskej ríši - oslavách nového roka - calendae. Odtiaľ pochádza aj používanie tohto slova u rôznych národov a národnosti.

U Slovanov sa koledy zväčša chápú ako ľudové piesne spievané pri príležitosti veľkých cirkevných sviatkov napríklad v období Vianoc. Bohatú tradíciu majú u Slovákov, Čechov, Ukrajincov, Rusov a Bulharov. V Srbsku sa tieto oslavné piesne nazývajú tiež koleda, v Slovinsku kolednica, u Rusov, Ukrajincov a Bielorusov - коляда. V Poľsku majú tieto piesne tiež veľkú popularitu a nazývajú sa kolędy. U týchto národov môže byť význam slova koleda chápaný širšie alebo naopak užšie ako ho chápeme my. Zároveň napríklad u Rusov a Poliakov je veľa koledí, ktoré nemajú len ľudový pôvod - boli skomponované. U Rumunov je koleda colinda, u Francúzov tsalenda u anglicky hovoriacich - Christmas Carol. U Grékov v Grécku a na Cypre je to Kálanda, u Nemcov a Rakúšanov je to Weihnachtslied.

Keďže Vianoce sú slávené v rôznych štátoch sveta, najznámejšie vianočné koledy a piesne boli prekladané do jazykov mimo svojho originálneho pôvodu. Medzi takéto najznámejšie skladby patrí Tichá Noc - Stille Nacht, ktorá bola predložená snáď do všetkých jazykov na svete. Vznikla v roku 1818 a jej autormi sú Joseph Mohr a Franz Xaver Gruber. Veľmi známa je

(pokračovanie na strane 23)

(pokračovanie zo strany 21)

Príhovor Svätého Otca

Košice - Luník IX., 14. septembra 2021. Drahí bratia a sestry, dobré popoludnie!

Ďakujem vám za prijatie a za vaše láskavé slová. Ján pripomenul, čo vám povedal svätý Pavol VI: „Vy v Cirkvi nie ste na okraji... Vy ste v srdci Cirkvi“ (Homília, 26. septembra 1965). Nikto v Cirkvi sa nesmie cítiť mimo, alebo daný nabok. Nie je to len spôsob vyjadrovania, je to spôsob bytia Cirkvi.

Pretože byť Cirkvou znamená žiť ako povolání Bohom, znamená to cítiť sa byť vlastníkmí života, byť súčasťou rovnakého tímu. Áno, pretože Boh si nás takto praje, každého iného ale všetkých zjednotených okolo Neho. Pán nás vidí spolu. Všetkých.

A vidí nás ako deti: má pohľad Otca, pohľad zaľúbenia v každom dieťati. Ak prijmem tento pohľad na seba, naučím sa vidieť dobre ostatných: zistím, že mám vedľa seba ďalšie Božie deti a uznávam ich ako bratov a sestry. Toto je

Cirkev, rodina bratov a sestier s tým istým Otcom, ktorý nám dal Ježiša za brata, aby sme pochopili, ako veľmi miluje bratstvo. A túži po tom, aby sa celé ľudstvo stalo univerzálnou rodinou. Vy živíte veľkú lásku k rodine a pozeráte na Cirkev na základe tejto skúsenosti. Áno, Cirkev je domov, je to váš domov. Preto - chcel by som vám zo srdca povedať - ste vítaní, vždy sa cítite v Cirkvi ako doma a nikdy sa nebojte v nej žiť. Nech nikto nenecháva mimo Cirkvi vás alebo niekoho iného!

Svätý otec František (foto: Sestry CJ)

Ján, pozdravil si ma so svojou manželkou Beátou: spoločne ste postavili rodinný sen pred vaše veľké rozmanitosti pôvodu, zvyklostí a zvykov. Viac ako mnoho slov, práve vaše manželstvo svedčí o tom, ako konkrétnosť spoločného života môže zbúrať mnoho stereotypov, ktoré sa inak zdajú

byť neprekonateľné. Nie je ľahké prekonať predsudky, ani medzi kresťanmi. Nie je ľahké oceniť ostatných, často v nich vidíme prekážky alebo protivníkov a vynášajú sa súdy bez toho, aby sme poznali ich tváre a príbehy.

Počúvajme však, čo Ježiš hovorí v evanjeliu: „Nesúďte“ (Mt 7,1).

Evanjelium nesmie byť osladzované, ani zriedené. Nesúďte, hovorí nám Kristus. Koľkokrát naopak nielen hovoríme bez základu alebo z počutia, ale považujeme sa za spravodlivých, keď sme prísnymi sudcami ostatných. Zhovievajú k sebe, neoblomní k ostatným. Ako často sú súdy vlastne pred-

Svätá omša (foto: Sestry CJ)

sudky, ako často si to zamieňame! Je to znetvoríť slovami krásu Božích detí, ktorými sú naši bratia. Nemožno redukovat' realitu toho druhého na vlastné vopred pripravené modely, nemožno dávať ľuďom do schém. Predovšetkým, aby sme ich skutočne poznali, musíme ich rozoznať: uznať, že každý v sebe nosí nepopierateľnú krásu Božieho dieťaťa, v ktorej sa odzrkadľuje Stvoriteľ.

Drahí bratia a sestry, príliš často ste boli práve vy, predmetom predsudkov a nemilosrdných

súdob, diskriminačných stereotypov, hanlivých slov a giest. Vďaka tomu sme sa všetci stali chudobnejšími, chudobnejšími v ľudskosti. Na obnovu dôstojnosti potrebujeme prejsť od predsudkov k dialógu, od uzavretia k integrácii. Ako to však urobiť? Nikola a René, pomohli ste nám: váš príbeh lásky sa narodil tu a dozrel vďaka blízkosti a povzbudeniu, ktoré ste dostali. Cítili ste sa posilnení a chceli ste prácu; cítili ste sa milovaní a vyrastali ste s túžbou dať svojim deťom niečo

viac.

Tak ste nám zanechali vzácny odkaz: kde je starostlivosť o osobu, kde je pastoračná práca, kde je trpezlivosť a konkrétnosť, tam prichádza ovocie. Nie hneď, časom, ale prídu. Súdy a predsudky len zväčšujú vzdialenosť. Kontrasty a silné slová nepomáhajú. Dávať ľuďom do get nič nerieši. Keď sa posilňuje uzavretosť, skôr či neskôr vzplanie hnev. Cesta (hovorí nám život) k pokojnému spoluzitiu je integrácia. Je to organický proces, pomalý a vitálny

Spevácky zbor (foto: Sestry CJ)

proces, ktorý začína vzájomným poznaním, trpezlivo pokračuje a pozerá sa do budúcnosti. A komu patrí budúcnosť? Môžeme sa pýtať komu patrí budúcnosť? Deťom. Ony nás majú zorientovať: ich veľké sny sa nemôžu zlomiť o naše bariéry. Chcú rásť spolu s ostatnými, bez prekážok, bez

vylúčenia. Zaslúžia si integrovaný život, slobodný život. Práve ony motivujú prezieravé rozhodnutia, ktoré nehľadajú okamžitý súhlas, ale pozerajú sa do budúcnosti každého. Kvôli deťom treba robiť odvážne rozhodnutia: pre ich dôstojnosť, kvôli ich vzdelaniu, aby vyrastali dobre zakorenené vo

svojom pôvode, ale zároveň bez toho, aby videli každú možnosť vylúčenia.

Ďakujem tým, ktorí vykonávajú túto integračnú prácu, ktorej sa, okrem toho, že vyžaduje nemalo úsilia, niekedy dostane aj nepochopenie a nevďačnosť, dokonca

(pokračovanie na strane 24)

Veriaci (foto: Sestry CJ)

(pokračovanie zo strany 22)

aj koleda Adeste Fideles, ktorej autorom textu je John Francis Wade. Z latinského textu bola tiež preložená do rôznych jazykov sveta. In Dulci Jubilo patrí medzi najstaršie doteraz spievané koledy. Vznikla v prvej polovici 14. storočia a jej pôvodný text je latinsko - nemecký. Zaujímavý je aj pôvod vianočnej piesne Carol of the Bells, melódia ktorej pochádza z ukrajinskej piesne.

Aj keď nám už často splýva význam slov koleda a vianočná pieseň, vianočné koledy sa viažu k sviatku narodenia Ježiša Krista, kým vianočné piesne sú koncipované širšie a viažu sa k vianočnému obdobiu, ako napr. Rolničky, Rolničky, O Tannenbaum, Jingle Bells. Koledy tak tvoria jednu zo súčastí vianočných piesní.

Zdroj:Vianoce.sk

Vianočné tajomstvo

Vianočný stromček v tichej izbičke, aké tajomstvá ukrývaš? Gule a zvončeky som na neho dal, trblietaš a leskneš sa, ako sám pán kráľ.

Večer tvoje ihličie izbičku prevonia, strieborné zvončeky tichúčko zazvonia.

A ja pod tvoje vetvičky svoj darček dám, mamičke a oteckovi, že ich rada mám.

(pokračovanie na strane 23)

(pokračovanie zo strany 23)

Bude zima, bude mráz

Bude zima, bude mráz,
kam sa vtáčku, kam schováš?
Schovám sa do javora,
tam je moja komora.

Bude zima, bude mráz,
kam sa vtáčku, kam schováš?
Schovám sa do chvojiny,
tam sú moje periny.

Urobím si snehuliaka

Urobím si snehuliaka na najbližšom brehu.

Urobím si snehuliaka z bielučkého snehu.

Jedna guľa, druhá guľa, tretiu na vrch dám
a už stojí snehuliáčik a už stojí tam.

Košielku má snehuliáčik čistučkú a svetlú,

Nos má z mrkvy, oči z uhlia, miesto ruky metlu.

A keď deti uvidia ho, povedia si tak:

„Pozrite sa, aký je to krásny snehuliak!

Koleda

Čo mi dáte to si vezmem,
napríklad peceň chleba,
veď mi ho je treba.
Napríklad misu koláčov,
ešte k tomu košík pagáčov.
Keď mi dáte šišky,
strčím ich do tašky.
Keď mi dáte hus,
odkrojím si kus,
keď mi dáte prasa,
zajtra prídem zasa.

(pokračovanie na strane 24)

(pokračovanie zo strany 23)

azda aj v Cirkvi. Drahí kňazi, rehoľníci a laici, milí priatelia, ktorí venujete svoj čas tomu, aby ste svojim bratom a sestrám poskytli všestranný rozvoj, ďakujem! Ďakujem za všetku prácu s tými, ktorí sú na okraji. Myslím aj na utečencov a väzňov. Zvlášť im, ako aj celému väzenskému prostrediu, vyjadrujem svoju blízkosť. Ďakujem, don Peter, za to, že ste nám povedali o pastoračných centrách,

kde nerobíte sociálnu asistenciu, ale osobné sprevádzanie. Ďakujem vám saleziáni. Pokračujte na tejto ceste, ktorá nevytvára ilúziu, že môže dať všetko a hneď, ale je prorocká, pretože zahŕňa najmenších, buduje bratstvo, zasieva pokoj. Nebojte sa vyjsť v ústrety marginalizovaným. Zistíte, že idete v ústrety Ježišovi. On vás očakáva tam, kde je krehkosť, nie pohodlie; kde je služba, nie moc; kde ide o vtelenie sa a nie o potešenie. Tam je On.

A všetkých vás pozývam, aby ste prekonalí strach, rany minulosti, s dôverou, krok za krokom: v poctivej práci, v dôstojnosti zarábania si na každodenný chlieb, v budovaní vzájomnej dôvery. A v modlitbe za seba navzájom, pretože to je to, čo nás vedie a dáva nám silu.

Povzbudzujem vás, žehnám vám a prinášam vám oblatie celej Cirkvi. Ďakujem. Palikerav!

Zdroj: vaticannews.va

Starosta obce sa chce srdečne poďakovať sestrách CJ z Jarovnic za prípravu, čas, obetavosť, tvorivosť a trpezlivosť pri príprave mladých, za krásne vystúpenie a svedectvá, za organizáciu a zabezpečenie cesty a za všetky modlitby, ktoré sprevádzali celé naše stretnutie so svätým otcom Františkom.

Sestra Silvia (foto: Sestry CJ)

Sestra Villana (foto: Sestry CJ)

Sestra Serafia (foto: Sestry CJ)

Vo Vatikáne doručili humanitárny dar prezidentky SR pápežovi Františkovi

Vo štvrtok 21. októbra doručili humanitárny dar pre pápeža Františka od prezidentky Slovenskej republiky Zuzany Čaputovej. Náklad zdravotníckeho materiálu slovenskej produkcie bol do Ríma prepravený vojenským leteckým špeciálom a vo Vatikáne ho odovzdal veľvyslanec SR pri Svätej stolici Marek Lisánsky.

O dnešnom odovzdaní daru informovalo veľvyslanectvo v tlačovej správe: „Veľvyslanectvo Slovenskej republiky pri Svätej stolici odovzdalo dnes 21. októbra 2021 vo Vatikáne humanitárny dar, ktorý prezidentka Slovenskej republiky p. Zuzana Čaputová symbolicky venovala pápežovi Františkovi ako poďakovanie za apoštolskú náv-

števú Slovenska, ktorú Svätý Otec uskutočnil v dňoch 12. - 15. septembra 2021.

Humanitárny dar zahrňuje zdravotnícky materiál slovenskej produkcie - o.i. pľúcny ventilátor, 108.000 trojvrstvových rúšok, rôzne typy germicídnych žiaričov a dezinfekčných prostriedkov -, ktorý môže byť použitý pri boji s pandemiou Covid-19 a ako pomoc najslabším, chudobným a chorým v zdravotníckych a sociálnych zariadeniach pod patronátom Svätej stolice.

Pri tejto príležitosti sa veľvyslanec Slovenskej republiky pri Svätej stolici Marek Lisánsky stretol aj so štátnym sekretárom Svätej stolice kardinálom Pietrom Parolinom, ktorý toto jedinečné humanitárne gesto prezidentky SR Z. Čaputovej a záujem Slovenska vysoko ocenil.“

Veľvyslanec Marek Lisánsky pri tejto príležitosti poskytol rozhovor Slovenskej redakcii Vatikánskeho

rozhlasu. Hovorí o geste poďakovania pápežovi Františkovi a zároveň geste solidarosti s trpiacim svetom, ktoré predstavuje dar prezidentky Čaputovej pre Svätého Otca. Dosvedčuje aj vysoko pozitívny ohlas apoštolskej cesty, s akým sa stretol zo strany diplomatov vo Vatikáne.

Slovenský veľvyslanec pri Svätej stolici zároveň avizuje blížiacu sa slávnostnú pripomienku 40. výročia prvej návštevy pápeža sv. Jána Pavla II. v Slovenskom ústave sv. Cyrila a Metoda v Ríme. Historická udalosť z 8. novembra 1981 bola v symbolickom zmysle vôbec prvou návštevou pápeža na slovenskej pôde v moderných dejinách. Slávnostné pripomenutie 40. výročia je naplánované na nedeľu 7. novembra podvečer na pôde Pápežského slovenského kolégia sv. Cyrila a Metoda.

Zdroj: www.vaticannews.va

Padlý vojak – rodák z Jarovnic

Prvá svetová vojna pred rokom 1939 známa ako Veľká vojna alebo Svetová vojna bol ozbrojený konflikt globálnych rozmerov trvajúci od 28. júla 1914 do 11. novembra 1918, ktorý sa odohrával prevažne na území Európy, ale aj v Afrike, Ázii, na oceánoch, na Blízkom východe.

Bol to dovtedy najväčší vojnový konflikt v dejinách ľudstva. Zámienkou vojny sa stal úspešný atentát na arcivojvodu a následníka rakúsko-uhorského trónu Františka Ferdinanda d'Este. Rakúsko-Uhorsko následne vyhlásilo vojnu Srbsku, čím vyvolalo reťazovú reakciu vedúcu k vojne dvoch veľkých koalícií, ktoré mali za následok rozšírenie vojny po celej Európe v priebehu jediného mesiaca. Na jednej strane stáli štáty Dohody, ktoré na začiatku vojny tvorilo Francúzsko, Rusko a Spojené kráľovstvo. Neskôr sa k nim pridalo Taliansko (1915), USA (1917), Japonsko a ďalšie. Ich oponentom boli Ústredné veľmo-

Fotografia rodiny Antona Marciničina (foto: súkromný archív rodiny)

(pokračovanie na strane 26)

(pokračovanie zo strany 24)

Na veľkých saniach zlatých

(islandská ľudová pieseň)
Na veľkých saniach zlatých po roku Mikuláš sa vrátil. Dobrým deťom dary nesie prináša ich plné vrece.

Medzičasom mu mamička niečo vloží do košíčka. Medzi bielučké obrúsky sladké a dobré zákusky.

Elfovia milí, dol sa z hôr, zídte sem na náš šumný dvor, oslávimе jedlom sladkým šťastlivé vianočné sviatky.

Zima, zima tu je

Zima, zima tu je, sniežik poletuje. Stromy, domy, stromy domy bielym zahaľuje.

Vezmeme si sane, sadneme si na ne. Hore brehom, dolu brehom na nich poletíme.

Tam rástla krásna jedlička

(ruská ľudová)
Tam rástla krásna jedlička, kde šumel hustý háj, či kvitol kvet, či padal sneh, vždy bola zelená.

Jej metelica nôtila do sníčkov častokrát a mráz ju snehom ukrúcal, by nezamrzla snáď.

A zajko bojko ušatý si rád skákal pod ňou a kde-tu sivý zlostný vlk sa mihol čistinou.

(pokračovanie na strane 25)

(pokračovanie zo strany 25)

Zelenaj sa jedlička

Zelenaj sa jedlička,
narovnaj sa trošička.
Vezmem si ťa, páčiš sa mi,
budeš voňať doma medzi nami.

Dám ti hviezdu na čelo,
večer bude veselo.
Môžem ti to vopred sľúbiť,
bude sa ti u nás ľúbiť.

Zdroj:Vianoce.sk

Vianočná koleda

(Milan Rúfus)

V mestečku Betleme,
v jasličkách na slame
leží to dieťaťko,
na ktoré čakáme.

Anjeli bez krídel,
Boží i človečí.
Nikto ho nevidel,
každý ho dosvedčí,
darček mu nesie tam...

A ja mu do dialky
srdiečko posielam
namiesto hrkálky.

Rozhodli sa zvieratká,
správa o tom letí,
správa krátka, prekrátka:
Obdarujú deti!

Jablíčko dá ježko hned,
orech veвериčka,
včielka pridá sladký med,
čo maľuje líčka.

Zajko mrkvu – hoja, hoj!
pod jedličku chystá
a ovečka zvonček svoj,
už je to vec istá.

Zvieratká dar zanesú
do materskej školy.
Deťom na tú adresu,
kde k nim dobré boli.

(pokračovanie na strane 26)

(pokračovanie zo strany 25)

ci – Nemecko a Rakúsko-Uhorsko. Neskôr sa k nim pridala Osmanská ríša, Bulharsko a ďalší. Neutrálne do konca vojny v Európe zostalo Španielsko, Švajčiarsko, Holandsko a škandinávske krajiny.

Boje v Európe sa viedli na viacerých frontoch (východný, západný, taliansky, balkánsky a ďalšie). Významný bol predovšetkým západný front, kde sa viedla dlhodobá zákopová vojna. Počas vojny bolo zmobilizovaných viac než 60 miliónov vojakov. Vojna sa skončila kapituláciou Ústredných veľmocí. Prímerie bolo podpísané

o 5:00 h 11. novembra 1918 v Compiègne a začalo platiť od 11:00 h. Formálnym zakončením vojny však boli až Parížske predmestské zmluvy podpísané s jednotlivými porazenými krajinami v priebehu roku 1919. Slovensko bolo počas vojny súčasťou Rakúsko-Uhorska. Celkovo bolo do rakúsko-uhorskej armády mobilizovaných asi 400 až 450 tisíc Slovákov. Z nich asi 69 700 zahynulo a 61 660 bolo zmrzačených. Slováci tvorili asi 4% rakúsko-uhorskej armády a boli súčasťou všetkých druhov vojsk. Pôsobili najmä v pechote, delostrelectve, v špeciálnych jednotkách, medzi ženistami, v

tylových jednotkách. V menšom počte slúžili v námorníctve. Etnické zloženie armád sa počas vojny menilo hlavne z národnostných dôvodov. Väčšie jednotky V. a VI. Zboru s pomerne veľkým zastúpením Slovákov spočiatku slúžili v boji proti Rusku pod velením 1. a 4. armády v oblasti Haliče. Pod velenie 1. armády generála Viktora Dankla spadla V. bratislavský zbor. V oblasti Haliče operoval aj trenčiansky 71. peší pluk a 72. peší pluk. 28. brigáda 14. pešej divízie obsahovala komárňanský 19. prápor poľných strelcov. Súčasťou 66. brigády 33. pešej divízie V. zboru bol komárňanský

Cintorín padlých vojakov v obci Panaci (foto: súkromný archív rodiny Marcinčinových)

Epitaf na pomníku: Tu leží 102 vojakov rakúsko-uhorskej armády 9. honvédskeho pluku, medzi nimi Anton Marcinčin, slovak z Jarovnic. Pomník dala postaviť rodina Marcinčin u firmy KFK-Klinček Hlohovec. Celý epitaf je preložený do Rumunčiny.

12. peší pluk. Veľké zastúpenie Slovákov mali aj dva honvédske pešie pluky 74. brigády 37. honvédskej pešej divízie a to 14. nitriansky a 15. trenčiansky pluk a 13. bratislavský pluk 66. brigády. Pluky VI. košického zboru patrili do 4. armády pod velením Mórica Auffenberga. V košickej 27. pešej divízii slúžil prešovský 67. pluk 54. pešej brigády a takisto 53. pešia brigáda, ktorej súčasťou bol lučenecký 25. peší pluk a 29. prápor poľných strelcov. Do 4. armády patrila ešte 39. honvédska pešia divízia so 77. brigádou zahrňujúcou košický 9. honvédskejší pluk (v ktorom slúžili aj rodáci z Jarovnic) a 78. brigádou s bansko-bystrickým 16. honvédskejší

plukom. Viac ako polovica z nich zahynula na východnom (ruskom a srbskom) fronte, kde bojovali predovšetkým na začiatku vojny. V neskoršom období boli jednotky s väčším zastúpením Slovákov nasadené hlavne na talianskom (a francúzskom) fronte. Najmä na začiatku vojny mali vojaci zo Slovenska dobrú povest'. Bolo to hlavne vďaka relatívnej zaostalosti slovenského prostredia, silnej religiozite vidieka aj malomesta, spolu s veľkou autoritou cisára a Habsburgovcov, ako aj vierou v odvekú platnosť a stabilitu spoločenských pomerov na začiatku vojny. Odpor voči vojne sa začal vo väčšej miere prejavovať až neskôr. Známa bola napr. vzburá sloven-

ských vojakov trenčianskeho 71. pluku v Kragujevaci. Veľa Slovákov vstúpilo počas vojny do česko-slovenských légii vo Francúzsku, Rusku a Taliansku, kde sa predtým dostali ako vojnoví zajatci alebo trvalo žili pred vojnou. Na formovaní légii sa významne podieľal slovenský generál vo francúzskych službách Milan Rastislav Štefánik. Slovenskí dobrovoľníci vstupovali aj do jednotiek americkej armády. Od novembra 1914 do mája 1915 prebiehali vojnové operácie aj na severe Šariša a Zemplína, no prevažná časť súčasného územia Slovenska zostala až do konca vojny v zázemí.

Nakoľko najväčšie slovenské jednotky V. a VI. zboru boli

od augusta 1914 nasadené na východnom fronte, nemohli sa zúčastniť bojov na srbskom fronte, kde rakúsko-uhorské vojská zaútočili už 12. 8. 1914. To však neznamená, že Slováci v uniformách rakúsko-uhorskej armády sa v menšom počte nezúčastnili protisrbských ofenzív v niektorých peších jednotkách spoločnej armády. Napokon, v monarchii Slováci nesídlili iba na území dnešného Slovenska, ktoré spadalo do mobilizačných obvodov V. a VI. zboru. V jednotlivých prípadoch ich nachádzame tiež na srbskom fronte a medzi zajatcami srbskej armády, ktorí

prekonalí známy „pochod smrti“ k moru. Čiernym písmom sú zapísané aj útrapy slovenských vojakov na fronte v Rumunsku, kde v zasnežených horách na jeseň a v zime roku 1916 boli nasadení v rámci 1. rakúsko-uhorskej armády hlavne príslušníci honvédskejších peších plukov: trenčianskeho 15., košického 9., banskobystričského 16. a nitrianskeho 14. Do protirumunskej ofenzívy boli v rámci 15. divízie 3. rakúsko-uhorskej armády zapojení aj príslušníci 65. pešieho pluku a užhorodského 66. pešieho pluku. Napriek tomu, že Rumuni utrpeli porážku a vojská centrálnych mocností obsadili

Bukurešť, nedosiahli na tomto fronte rozhodujúce víťazstvo. Na rakúsko-rumunskom fronte sa bojovalo aj v nasledujúcich rokoch a zo slovenských vojakov sa bojov zúčastnili hlavne príslušníci honvédskejších peších plukov a niektorých peších plukov pôvodného košického VI. zboru.

Podľa výskumu potomkov pána Antona Marcincina, bývalého vojaka z obce Jarovnice, nachádzame správy o jeho pôsobení a úmrtí na srbskom fronte. Bol členom 9. honvédskeho pešieho pluku a bojoval v Rumunku pri meste Coverca. Zomrel na následky zranenia z boja vo februári roku

Tvoje a moje Vianoce

(Milan Rúfus)

Vianoce detí.

A veľké deti Vianoc.

Každému inak pravdivé.

Každému iné.

Ja sa už chystám na noc.

Ty v nekonečnom údie

Ježiška počúvaš

a sýtiš sa tou vravou.

Ja to už neviem.

Nemám síl.

Už ho len myslím

zasneženou hlavou.

A prosím, aby odpustil.

Vtipy

Pacient sa pýta zubára:

Pán doktor, máte niečo na moje zuby?

Lekár:

- Ale áno, kliešte...

Akú príhodu si zažil na dovolenke?

- Mozgovú.

Sľúbili ste už niekomu tanec?

- pýta sa pán dámy pri stole.

Nie, ešte nie, - odpovie dáma.

Výborne, môžete mi, prosím, postrážiť toto pivo?

Vymením muža za husle.

Značka: Drevo ako drevo.

Host sa sťažuje:

- Pán čašík, čo to má znamenať?

V mojej polievke je osa!

- Pane, je mi veľmi ľúto, ale muchy nám už došli.

Predavač v obchode so zbraňami sa pýta pána Kabeša:

"Na čo si kupujete túto zbraň?"

"Na medveďa!" povie Kabeš bez rozmýšľania.

"No vidíte, ja zase tej mojej hovorím hyena!"

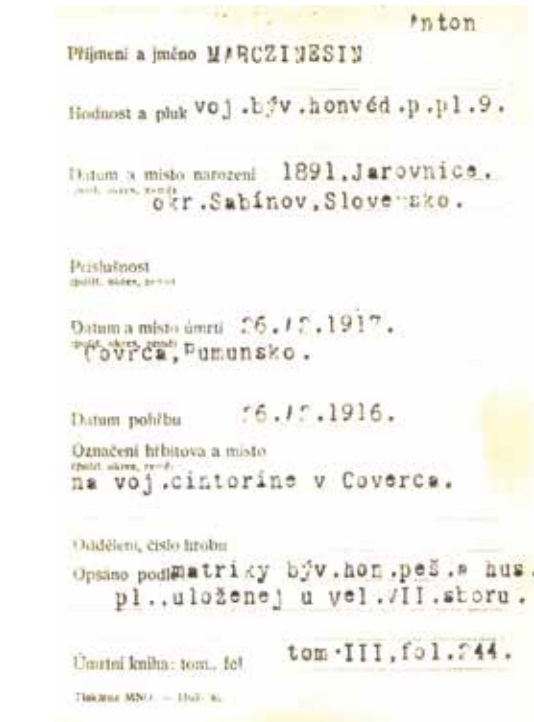
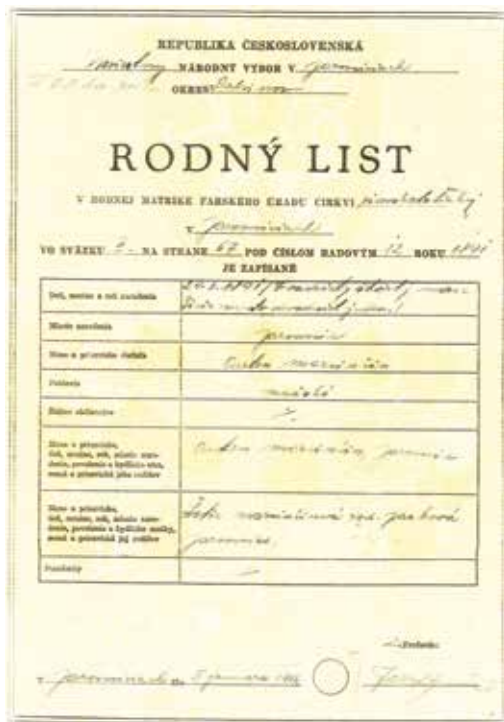
Na cintoríne:

- Pani, prečo plačete nad cudzím hrobom?

- Je demokracia, môžem si plakať kde chcem!

Aký je rozdiel medzi smrťou

(pokračovanie na strane 28)

Rodný list Antona Marcincina Úmrtý list Anton Marcincina,

1917 vo veku nedožitých 26 rokov. Rodinní príslušníci dali pri rumunskom meste Coverca postaviť pomník na cintoríne padlých vojakov.

Je dôležité, aby sme nezabudli na našich hrdinov, ktorí položili svoj život za vlasť, za našu budúcnosť. Spomínať na nich z úctou aj teraz, po rokoch, a pripomínať aj našim deťom, že aj naši rodáci sa zaslúžili o svet v akom žijeme teraz. Česť pamiatke všetkých statočným vojakom!

(zdroje: súkromný archív rodiny Marcincinových, adoc.pub, wikipedia, valka.cz, zvezvojakov.sk)

Preklad listu z Ministerstva národnej obrany Rumunska

Odpoveď na vašu žiadosť evidovanú pod číslom CE 2215/2015 na

registri cintorína hrdinov v obci Panaci, obci Caverca (okres Suceava) a pohrebisku vojaka Marcincina Antona v Národnom úrade pre vojenských hrdinov sa uvádzajú údaje, ktoré sú v súlade 26. písm. v zákone č. 379/2003 o režime vojnových hrobch a pomníkoch v znení neskorších predpisov.

Na území týchto lokalít existovali mnohé pohrebiská patriace niektorým armádam, ktorí slúžili v rakúsko-uhorskej armáde a padli v bojoch na východnom fronte počas prvej svetovej vojny medzi rakúsko-uhorskou a ruskou armádou. V dedine Panaci, nachádzajúcej sa 8 km od frontovej línie, vznikol väzenský zajatecký tábor. Títo väzni sa zúčastňovali prác na budovaní želenice Borsa-Iacobeni. Niektorí z týchto vojakov (rakú-

šania, maďari, rusi a taliani) boli pochovaní v individuálnych a spoločných izolovaných hrobch, na pozemkoch niektorých miestnych obyvateľov. Cintorín padlých hrdinov v obci Coverca vznikol po vojne s rozlohou 638 m². Vznikol blízko potoka Calimanetul Creek, na pozemku dvoch miestnych ľudí. Na tomto pohrebisku boli zhromaždené pozostatky 102 vojakov (80 z rakúsko-uhorska, 21 talianov a 1 rumun) v 95 spoločných hrobch. Medzi týmito vojakmi sa objavuje i Antal Marcincin, ktorý slúžil v 302 regimente Calarasi as Honvez, ktorý mal sériové číslo 51.556 a zomrel 26. februára 1917. Existuje možnosť, že osoba, ktorá vypĺňala register zmrlejších napísala meno

(pokračovanie na strane 28)

svokry a slivovicou?

Žiadny.

Najsť ti to vyrazí dych a potom máš taky príjemný pocit.

- Aký je to film so šťastným koncom?

- To je taký film, ktorý keď skončí, všetci sú šťastní, že skončil...

Sedí zajac na strome a robí si manikúru. Ide okolo líška a pýta sa, čo robí.

"Brúsím si pazúry na medveďa."

Ide okolo vlka:

"Zajac, čo robíš?"

"Brúsím si pazúry na medveďa."

Ide okolo medveďa a pýta sa:

"Zajac, čo robíš?"

"Ale, brúsím si pazúry a kecám a kecám."

Išla kostra ku kožnému.

Inzerát:

Vymením ženu za uhlie.

Zn.: Metrák za metrák.

Poľovník uvíta priateľov vo svojej chate a ukazuje im na stenách svoje trofeje: diviaka, srnca, jeleňa... Zrazu sa všetci zastavia pred akýmsi čudným ksichtom s podivným úsmevom. Všetci sa pýtajú:

- A toto je čo?

- Moja svokra. Do poslednej chvíle si myslela, že ju idem fotiť.

- Ty Fero, kam nesieš tie dve husi?

- Svokra povedala, že by za jednu hus dala pol života. Tak jej nesiem dve.

Na pracovnom pohovore sa pýtajú Východniari:

- Kde ste sa narodili?

- Ta v Košiciach.

- Ktorá časť?

- Ta... celý v Košiciach!

Žena:

- Še rozhodni, buď ja abo palenka?

Muž:

- No... miláčku... čo ci povim... budžeš mi chybac.

Svokra leží na smrteľnej posteli, a príde k nej zať s fľaškou v ruke a hovorí:

Marczinczin namiesto Marcincin a Antal namiesto Anton. V súčasnosti, na základe informácií, ktoré máme z poskytnutých informácií od miestnych úradov a magistrátu v obci Panaci, vyplynul, že na území obcí Coverca a Panaci neexistujú vojnové hroby. Navyše, v týchto lokalitách neboli ani civilné cintoríny. Jediné pohrebisko tohto kruhu vzniklo nedávno v obci Panaci a slúži obom lokalitám.

Branná moc Rakúsko-uhorskej monarchie

Branná moc Rakúsko-uhorskej monarchie sa od roku 1868 členila na:

- 1) cisársku a kráľovskú armádu (Kaiserliche und königliche Heer),
- 2) cisárske a kráľovské vojnové loďstvo (Kaiserliche und königliche Kriegsmarine),
- 3 a) cisársko-kráľovskú vlastibranu (Kaiserliche-königliche Landwehr),
- 3 b). uhorskú kráľovskú vlastibranu (Magyar királyi honvéd),
- 4 a) cisársko-kráľovskú domobranu (Kaiserliche-königliche Landsturm) a
- 4 b) uhorskú kráľovskú domobranu (Népfelkelés).

Všetky zložky, okrem domobrán, mali svoje zálohy a náhradné zálohy. Domobrana vojnového

loďstva sa nazývala morebrana. Zložky branných síl monarchie boli od roku 1868 doplňované na základe všeobecnej brannej povinnosti. Táto sa vzťahovala na všetkých občanov Uhorska mužského pohlavia, uznaných za schopných vojenskej služby, a to od dovŕšenia 19. roku veku do 42. roku. Služobná povinnosť sa začínala 1. januára v tom roku, v ktorom branec dovŕšil 21 rokov. Oproti staršej praxi využívané v Uhorsku branné zákony už vylučovali možnosť náhrady pri odvode inou osobou a predpisovali povinnú osobnú účasť brancov v branných silách. Všeobecné podmienky pre spoločnú armádu vyžadovali rakúsku alebo uhorskú štátnu príslušnosť alebo bosnianko-hercegovinské domovské právo, potrebnú telesnú a duševnú schopnosť a dovŕšenie aspoň 17-teho roku života evidovaného branca.

Ak zhrnieme údaje o sile rakúsko-uhorskej pechoty v čase vypuknutia prvej svetovej vojny na základe počtu útvarov, dostaneme tieto čísla:

102 peších plukov spoločnej armády so 408 prápormi

4 pešie bosensko-hercegovinské pluky s 15 prápormi

4 tirolské cisárske a kráľovské strelecké pluky s 13 prápormi

29 práporov poľných strelcov spoločnej armády

2 bosensko-hercegovinské prápory poľných strelcov

1 a pol práporu hraničných poľných strelcov

37 peších plukov cisársko-kráľovského Landwehru so 113 prápormi

32 uhorských honvédskejších peších plukov s 97 prápormi

3 cisársko-kráľovské krajinské strelecké pluky so 16 prápormi

40 cisársko-kráľovských peších plukov domobrany so 136 prápormi

32 uhorských kráľovských domobraneckých plukov s 97 prápormi

Približne s touto organizačnou rôznorodosťou pechoty vstupovalo Rakúsko-Uhorsko do prvej svetovej vojny. Pešie útvary ako samostatné organizačné prvky vytvárané spájaním peších plukov a iných menších útvarov sa v rakúskouhorskej armáde objavovali na úrovni peších brigád a peších divízií. Pešiu brigádu tvorili spravidla dva pešie pluky, prípadne 6 až 9 peších práporov alebo streleckých práporov, resp. práporov Landwehru pod jednotným velením. Do organizačnej štruktúry pešej brigády spoločnej armády patrili aj technické a zásobovacie oddiely, posádkové nemocnice a lekárne a pod.. Pešie brigády, v prípade vojnového konfliktu začlenené do zväzku divízií, nedisponovali vlastnými spojovacími, zdravotníckymi a zásobovacími jednotkami, tie boli zabezpečené na úrovni divízie. Podobne, ako pešie pluky, mali aj brigády číselné označenie a na ich čele stál veliteľ v hodnosti generálmajora alebo generálo-

ručka. Spolu so svojim zástupcom a ordonancom a dočasne alebo trvale prideleným personálom tvorili štáb brigády. V roku 1904 rakúsko-uhorská armáda mala 64 peších brigádnych veliteľstiev spoločnej armády, 8 veliteľstiev horských brigád dislokovaných na okupovaných územiach Bosny a Hercegoviny, 14 honvédskejších brigádnych veliteľstiev, 16 brigádnych veliteľstiev pechoty Landwehru a 1 veliteľstvo krajinskej pešej streleckej brigády. Honvédske brigády boli vytvárané od roku 1871, a to s prihliadnutím na územné členenie honvédstva v Uhorsku. Veliteľovi brigády bol pridelený adjutant, lekár a dvaja kadeti. Pôsobnosť tohto štábu bola obmedzená iba na výcvik a zdravotnícku službu, hospodársko-správne veci naďalej patrili do kompetencie oblastného honvédskeho veliteľstva. Po vnútor-

Vo Vojenskom archíve v Bratislave (Krajná 27, 821 04 Bratislava) majú vo fonde i matriky zomretých vojakov. Je tu i táto matrika:

II-9 Bývalé honvédske husárske a honvédske peší pluky. Sv. III. Kniha zemfelých. Oplýv videľských matrik

V tejto matrike je na s. 244 (fol. 244) i záznam o Antonovi Marcincinovi.

Podľa tohto záznamu bol Anton Marcincin vojakom honvédskeho pešieho pluku č. 9. Ide slúžiť v zdravotnom oddelení číslo 51. Jeho meno je napísané v tejto podobe: Anton Marcincin. Záznam uvádza, že Anton Marcincin sa narodil v r. 1891 – miestom narodenia boli Jarovnice v šarišskej jupe, bol rímskokatolíckeho vyznania.

Zomrel 26.2.1917, miestom úmrtia bola Coverca v Rumunsku, pochovaný bol 26.2.1917 na vojenskom cintoríne v obci Coverca v Rumunsku. V matrike sa v kolónke príčina smrti píše: strelený do brucha, dľa úmrtieho listu. Antona Marcincina pochoval kurát Dr. Michal Szabó, svedkom smrti podľa matriky bol Dr. Ján Berecz - plukovník lekár.

List z Vlastivedného múzea

ných zmenách bolo roku 1876 vytvorených 14 honvédskejších brigád a roku 1913, po vybudovaní štyroch nových honvédskejších plukov k nim pribudli ďalšie dve pešie brigády. Všetky brigády boli zároveň aj prečíslované.

Pri sledovaní výstavby pechoty rakúsko-uhorskej armády na území Slovenska zisťujeme, že roku 1890 tu boli dislokované okrem dvoch zborových veliteľstiev so sídlami v Košiciach a v

Bratislave aj tri pešie divízne veliteľstvá (14. Bratislava, 27. Košice, 33. Komárno) a päť peších brigádnych veliteľstiev, z ktorých po dvoch boli umiestnené v Komárne a v Košiciach (27. Bratislava, 53. Košice, 54. Košice, 65. Komárno, 66. Komárno). Roku 1905 a 1914 schematizmy vykazujú na našom teritóriu štyri pešie brigádne veliteľstvá, pričom od roku 1890 do vypuknutia prvej svetovej vojny nastali zmeny v tom, že veliteľstvo 28. pešej brigády bolo zo Sopronu prevelené do Bratislavy, veliteľstvo 65. pešej brigády z Komárna do Rábu a veliteľstvo 54. pešej divízie bolo ešte pred prelomom storočia umiestnené v Prešove. Zo 102 plukov pechoty spoločnej armády bolo dislokovaných na území dnešného Slovenska aj so štábom 8 plukov, v roku 1905 7 plukov a v júni roku 1914 tiež 7 plukov. Okrem toho na území

stotinu roku 1905 tiež na Slovensku. V období bezprostredne pred prvou svetovou vojnou na našom území kompletný poľný strelecký prápor rozmiestnený nebol, ale boli tu naďalej dislokované tri náhradné stotiny (Komárno, Lučenec, Prešov). Prestavba v rámci ozbrojených síl monarchie sa výrazne dotkla aj honvédsťva. Od roku 1868 územie Slovenska bolo zahrnuté do dvoch honvédskejších doplnovacích oblastí, a to do honvédskej doplnovacej oblasti III. so sídlom v Košiciach a IV. so sídlom v Bratislave. Útvary spadajúce do ich pôsobnosti sa však podobne, ako u spoločnej armády, nachádzali aj mimo teritória dnešného Slovenska. V počiatočnej fáze budovania uhorskej vlastibrany veliteľstvu košickej doplnovacej oblasti podliehalo celkom 16 honvédskejších peších práporov, z ktorých tri mali

svoje štáby na našom území (37. Prešov, 38. Levoča, 39. Košice). Okrem toho niektoré stotiny práporov s veliteľstvom na území dnešnej Ukrajiny boli taktiež dislokované na východnom Slovensku. Zo štrnástich honvédskejších peších práporov, podliehajúcich veliteľstvu bratislavskej honvédskej oblasti 11 malo svoje štáby na teritóriu stredného, južného a západného Slovenska (51. Jelšava, 53. Radvaň, 54. Ružomberok, 55. Budatín, 56. Trenčín, 57. Trnava, 58. Bratislava, 59. Hurbanovo, 60. Nitra, 61. Levice, 62. Šahy). Dve stotiny 52. práporu s veliteľstvom vo Balaš-

raljaúhly) štyri pešie prápory – všetky so sídlom mimo územia Slovenska a 12. brigáde ďalšie štyri prápory dislokované za dnešnými hranicami Slovenska. Všetky boli v podriadenosti III. honvédskeho oblastného veliteľstva v Košiciach. Na IV. bratislavské honvédske oblastné veliteľstvo boli napojené tri honvédske brigády. A to 13. so sídlom v Šahách, do zväzku ktorej patrili 51. prápor z Jelšavy, 52. prápor z Balašských Ďarmot, 61. prápor z Levíc a 62. prápor zo Šiah. Ďalej 14. honvédska brigáda so štábom v Budatíne s prápormi 53. Radvaň, 54. Ružomberok, 55. Budatín, a 56. Trenčín. A nakoniec 15. honvédska pešia brigáda v Bratislave s prápormi 57. Trnava, 58. Bratislava, 59. Hurbanovo a 60. Nitra. Tento stav sa zachoval až do vzniku svetovej vojny s tým, že v roku 1914 do pôsobnosti III. oblastného veliteľstva v Košiciach, ako nadriadeného územného veliteľstva, bol začlenený 40. honvédskejší peší pluk so štábom v Szatmár-Németi z 20. divízie vo Veľkom Varadíne, s prápormi mimo územie Slovenska. Podobný systém iba teritoriálnej podriadenosti existoval aj u 82. honvédskeho pešieho pluku v Nagykanizsi, ktorý bol súčasťou organizačnej štruktúry 41. divízie v Budapešti, ale územne podliehal IV. honvédskejšiemu oblastnému veliteľstvu v Bratislave. Aj prápory tohto pluku boli dislokované mimo Slovenska. Podľa výkazu ministerstva uhorskej vlastibrany z roku 1906 boli plánované vojnové počty peších honvédskejších plukov, v ktorých podľa štatistických výkazov slúžili aj Slováci nasledovne: 9. pluk: 3 08 mužov, 10., 11., 14., 15. a 16. pluk: 3 366 mužov, 13. pluk: 3 409 mužov, 12. pluk: 3 414 mužov. Z hlásenia veliteľa 15. honvédskeho pluku so sídlom v Trenčíne z 13. augusta 1914, teda po naplnení vojnových počtov vyplýva, že pluk je pripravený na presun na severovýchodné bojisko a má 86 dôstojníkov, 3 374 mužov, 241 koňov a 44 vozidiel. Aj po reorganizáciách v predvojnovom období väzby domobraneckej veliteľstiev na honvédske vojenské štruktúry zostali neporušené. Domobraneckej pluky mali totožné číslovanie s honvédskejšími a aj ich vnútorná organizácia bola podobná ako

(pokračovanie zo strany 29)

- Ta co mamó, dame kapurkovu?

- Ta co ženo, zrobime sebe šumny vikend?

- Ta ne?

- Ta dobre, uvidzime še v pondzelek!

- Strážmajster, keď ste zastavili obvineného, boli vaše modré a červené majáky v činnosti?

- Áno.

- Povedal obvinený niečo, keď vystúpil z auta?

- Áno, pane.

- Čo povedal?

- Čo je to tu za diskotéku?

Zvieratká v lese sa rozhodli, že si urobia párty. Prišli všetci okrem stonožky. Konečne prišla stonožka a hovorí:

- Prečo ste pred dvere dali nápis "Poriadne si vyčistite obuv!"?

Idú dve blchy z baru a jedna hovorí druhej:

- Ideme domov pešo alebo počkáme na psa?

Ide zajac po lese na novej kolobežke, stretne ho vlk a pýta sa ho:

- Hej zajac, odkiaľ máš novú kolobežku?

- Kto si neprepíje, ten má.

O mesiac stretne vlk zajaca na novom aute a nasraný sa ho pýta:

- Odkiaľ to máš?

- Kto si neprepíje, ten má.

O necelý mesiac ide zajac na svojom už starom aute a ponad hlavu mu preletí vlk na novom vrtuľníku a pristane tesne pred zajacom. Zajac úžasom na chvíľu onemel a nakoniec sa pýta vlka: - Hej vlk odkiaľ máš nový vrtuľník? - Bol som vrátiť prázdne flaše.

Visia tri netopiere na strome. Zrazu sa jeden z nich postaví a druhý sa pýta tretieho:

- Čo sa mu stalo?

- Nevie, asi odpadol...

Po pralese idú mravec a za ním slon. Slon mravca čoraz viac doháňa, až sa mravec nahnevá a rozkričí sa na neho:

- To sa ti ide, keď som ti vyšliapl

(pokračovanie na strane 30)

Regarding your request, registered at the no. CE 2215/2018 referring to Heroes' cemetery in Pasaici commune, village Covecea (Suceava county), and the burial place of the serviceman Marinicu Anton, the National Office for Heroes' Memory presents the data that it has, in accordance with 26 lit. (1) in the Law no. 379/2003 regarding the regime of war graves and monuments, that was further modified and completed.

In the interwar period, the villages Pasaici and Covecea belonged to the Șaru Dornei commune, Mănești area, Cluj-Mănești county (and nowadays village Covecea belongs to Pasaici commune, Suceava county).

In the territory of these localities there were many burial places belonging to the some militaries that were serving in the Austro-Hungarian Army and fell in the battles that took place on the Eastern Front during the First World War, between the Austro-Hungarian and Russian Armies.

In Pasaici village, situated 8 km far from the front line, there was established a prisoners camp. These prisoners took part at the setting up works of the railway Borgo - Iacobeni.

Some of these servicemen (Austrian, Hungarian, Russian and Italian) were buried in individual and common, in isolated graves, on the remains of some localities.

The Heroes' Cemetery in Covecea village was set up after the war, with a surface of 638m². It was arranged near the Cluj-Mănești Creek, on the ruins of two localities. In this necropolis there were centralized the human remains of 102 servicemen (80 Austro-Hungarian, 21 Italian and 1 Romanian) in 95 common graves. Among these militaries, appears the serviceman Marinicu Anton - who served in The 302nd Regiment Călărași at Heroes, who had the serial number 31.356 and died on 26 of February, 1917.

There is the possibility that the person who filled the register of the dead persons had written the name Marinicușiu in stead of Marinicuș and Anton in stead of Anton.

At the moment, based on the information given by the local authorities (the City Hall Pasaici) it was outcome the fact that on the territory of Covecea and Pasaici villages, there were no war graves. More over, in these localities there were no civil cemeteries. The only necropolis of this kind was set up recently in the Pasaici village and serves both the localities.

THE COMMANDER OF THE MILITARY UNIT 02416 „O” BUCHAREST

Signature of the Commander

List z Ministerstva národnej obrany Rumunska

Slovenska boli rozmiestnené i ďalšie prápory plukov, ktorých plukovné veliteľstvo malo posádku mimo hraníc nášho územia. Z poľných streleckých práporov boli roku 1890 dislokované na území dnešného Slovenska dva (29. Spišská Nová Ves, 32. Kežmarok), roku 1905 aj s náhradnými stotinami taktiež dva (19. Bratislava, 32. Banská Bystrica), pričom exterritoriálne dislokovaný 29. peší strelecký prápor mal náhradnú

ských Ďarmotách boli tiež dislokované na južnom Slovensku vo Filakove a v Lučenci. Po začlenení honvédskejších peších práporov roku 1871 do organizácie brigád veliteľstvu 10. pešej brigáde v Košiciach okrem jazdeckých útvarov boli podriadené 37. honvédskejší peší prápor Prešov, 38. peší prápor Levoča, 30. peší prápor Košice a 48. peší prápor Miskolc. 11. pešej brigáde so štábom v Novom meste pod Šiatrom (Sáto-

(pokračovanie na strane 30)

(pokračovanie zo strany 29)

cestu!

Visia si tak dva leňochody na strome a nehýbu sa deň, nehýbu sa druhý deň, nehýbu sa tretí deň. Nakoniec jeden otočí hlavu a druhý na to podráždene:

- Nestresuj!

- Čo robí patológ, keď sa prechádza po cintoríne?

- Inventúru.

Doktor sa pýta pacienta:

- Kedy ste prestali piť?

Pacient odpovie:

- Keď som začal vidieť svokru dvojmo.

- Viete, kedy ide blondínka do lesa s potápačskými okuliarmi?

- Keď zistí, že je hlboký!

Perníčky 1

750 g hladká múka

350 g práškový cukor

4 ks vajce

125 g maslo

5 PL med

1 KL sóda bikarbóna

1 ks korenie na perníčky

1 ks vajce na potretie medovníčkov

Múku, práškový cukor, sódu bikarbónu, korenie na perníčky preosejeme cez sitko. Všetky suroviny spolu zmiešame na hladké cesto a necháme aspoň 24 hodín v chladničke odstáť. Ja si cesto vždy večer vytiahnem a nechám ho, aby malo izbovú teplotu, potom si ho ešte dobre spracujem. Vyvalkám cesto na 0,5 mm. Vykrojím ľubovoľnými formičkami uloším na plech s papierom a pečiem pri 180°C.

Ihneď po vytiahnutí z rúry potriem rozšľahaným vajíčkom. Alebo ak chcete medovníčky ozdobovať bielkovou polevou, použijem na potretie žltok rozšľahaný s troškou vody, a bielok vyšľahám so 150 g práškového cukru (aspoň 3x preosiať) a trochu citrónovej šťavy. Medovníčky mám uložené v dóze a sú stále mäkké ako čerstvo upečené.

(pokračovanie na strane 31)

(pokračovanie zo strany 29)

u vlastibrany. K zmenám dochádzalo iba v prípade mobilizácie, keď veliteľská domobranecých brigád v záujme samostatnej činnosti disponovali početnejším personálnym obsadením. Domobranecé pluky, pokiaľ neboli nasadené na frontoch, nemali guľometné oddiely.

V auguste 1914 ku košickej honvédskej oblasti patrila 97. domobranecá brigáda so štyrmi plukmi (9. Košice, 10. Miskolc, 11. Mukačevo, 16. Banská Bystrica), pričom každý pluk mal tri stotiny. Do podriadenosti tejto brigády patrili aj 12. domobranecý pluk zo zväzku 107. brigády. Do veliteľskej pôsobnosti bratislavskej honvédskej oblasti spadali dve brigády – 100. domobranecá brigáda s tromi plukmi (13. Bratislava, 14. Nitra, 15. Trenčín) a 101. domobranecá brigáda taktiež s tromi plukmi z územia dnešného Maďarska (18. Sopron, 20. Nagykanizsa, 31. Veszprém).

(zdroj: velka.vojna.szm.com)

Misijná nedeľa 2021

Vo všetkých kostoloch na Slovensku sa sláviла Misijná nedeľa 24. októbra. Misijnú nedeľu slávia farnosti celého sveta, aj tie najchudobnejšie. Je to najstaršia a najväčšia akcia solidarity na celom svete. Tento rok sa na Slovensku upriamuje na Keňu.

Vojny neprinesli človeku nič dobré. Bol to boj o nové prerozdelenie sveta, na ktoré doplatili obyčajní vojaci, ktorí ako to povedali mnohí predomnou, boli potravou pre delá.

V druhej polovici 19. storočia čelila Habsburská ríša mnohým problémom a ocitla sa v zložitej situácii. Neriešenie vnútorných problémov, akými bola národnostná otázka či hospodárska zaostalosť, viedlo k postupnému mocenskému zaostávaniu monarchie. Napriek týmto problémom si vládnuce kruhy nepripúšťali, že s monarchiou nie je nič v poriadku.

Tvrde rany vojenskej a mocenskej prestíži monarchie uštedrili konflikty s národmi, ktoré v tomto období viedli zjednocovací proces. Habsburská monarchia stála v ceste zjednoteniu Talianska i Nemecka. V roku 1859 bola rakúska armáda porazená v bitkách pri Magente a Solferine. Rakúsky cisár musel zjesť horkú pilulku a uznať existenciu nového Talianskeho kráľovstva. Po tejto facke prišiel ešte tvrdší úder v

podobe prusko-rakúskej vojny v roku 1866. Debakel, ktorý rakúskej armáde uštedrili Prusi pri Hradci Králové, znamenal pre rakúsku generalitu dôležité ponaučenie do budúcnosti.

Ťaživé postavenie do ktorého sa dostala monarchia po prehratej prusko-rakúskej vojne, využili Maďari. Tvrdo pritlačili na rakúske vládnuce kruhy a požadovali väčší podiel na moci. Panovník ustúpil a došlo k rakúsko-maďarskému vyrovnaniu. V praxi to znamenalo vznik dualistickej monarchie Rakúska-Uhorska. Reforma mocenského usporiadania monarchie priniesla aj zmeny v armáde.

Naplnenie maďarských ambícií viedlo k vytvoreniu pomerne zložitej štruktúry ozbrojených síl. Hlavnú časť armády tvorili jednotky spoločnej armády a námorníctva. Doplnujúcou zložkou armády boli jednotky vlastibrany. V rakúskej časti monarchie to boli jednotky landwehru a v uhorskej časti honvédske jednotky. Tretiu časť armády tvorili jednotky rakúskej a maďarskej domobrany.

Spracovala: M.V.

Na celom svete je celkovo 2500 diecéz, z ktorých sa viac ako 1100 nachádza v najchudobnejších častiach sveta. Každý rok vznikne 10 nových diecéz a 10 nových kňazských seminárov v misijných krajinách. Viac ako miliarda katolíkov sa na Misijnú nedeľu zapája do podpory chudobných. V kraji Samburu prejdú ľudia za vodou osem kilometrov pešo a váha bandasiiek s vodou je 20 kg. Voda

je aj prvým krokom evanjelizácie – bez nej nemožno robiť nijakú aktivitu. Preto sa musí zlepšiť prístup k nej. Či už je to formou vrtu, plytkej studne, vodnej nádrže na zber dažďovej vody alebo na zachytávanie povrchovej vody. Hodnota vody neopísateľná. Pre nás je kvapka vody ničím, no pre ľudí, ktorí nesú svoje ťažké nádoby tak opatrne, aby z nich nevyliali ani kvapku, je nesmierne vzácna.

(foto: www.misijnediela.sk)

(foto: www.misijnediela.sk)

V tomto kraji pôsobí aj otec Memo, v Samburu spolupracuje s kongregáciou jarumalských misionárov a spravuje farnosť Barsaloi s jedenástimi filiálkami. Byť misionárom je pre otca Mema životným postojom otvorenosti deliť sa o to, čo má a čím je. Deliť sa o svoj život, čas, nádeje, radosť aj smútok. Fotografiu nasnímala Danica Olexová, ktorá 10. marca 2019 zahynula pri nešťastnom páde lietadla smerujúceho z Etiópie do hlavného mesta Kene Nairobi. Pápež František zdôrazňuje, že je dôležité, aby misionári stáli pri ľuďoch, ktorým hlásajú evanjelium. „Ak misionár pomáha kopať studňu, pretože ju potrebujú tí, ktorých krstí a ktorým káže evanjelium, ako možno povedať, že takýto skutok je oddelený od ohlasovania?“ pýta sa. Modlime sa za misionárov a za našich bratov a sestry v Keni a na celom svete. Ak sa rozhodnete pomôcť finančne, môžete tak urobiť vo vašom kostole na Misijnú nedeľu 24. októbra. Misia sa začína u vás, u

mňa. Tu a teraz. Nie len tým, že sme štedrý, ale začína skôr tým, že sme šťastní, lebo sme kresťania. Viera v Boha nás robí účastníkmi života v Božom kráľovstve už na tejto zemi.

Zdroj: misijnediela.sk

Anjel Pána v Misijnú nedeľu: Modlitba Bartimeja je nám vzorom

Pri modlitbe Anjel Pána v nedeľu 24. októbra pápež František v súvislosti so Svetovým dňom misií dal zatlieskať všetkým misionárom, ktorí svedčia o evanjeliu svojím životom v krajinách, ktoré nepoznajú Krista. Vyslovil vďaka všetkým kňazom, rehoľníkom, rehoľníckam i laikom, ktorí v prvej línii vynakladajú svoje sily v službe Cirkvi, neraz tvrdo platiac na vlastnej koži za svoje svedectvo.

Svätý Otec po udelení požehnaní vyslovil osobitnú humanitárnu výzvu v prospech utečencov, migrantov a iných núdznych, ktorí sa nachádzajú na území Líbye. Požiadala medzinárodné

spoločenstvo o splnenie príslubov o nájdení spoločných, konkrétnych a trvácnych riešení na migračné toky, pričom upozornil na drsné podmienky líbyjských zberných táborov pre tých, ktorí sú pri pokuse dostať sa do Európy vrátení naspäť.

Prítomných na zaplnenom Námestí sv. Petra pápež vyzval aj k potlesku na počesť dvoch nových blahoslavených. Ide o dve Talianky, ktoré žili v 20. storočí. Rehoľnú zakladateľku sestru Luciu od Nepoškvrnenej blahorečili v sobotu v Brescii, mladú laičku Sandru Sabattiniovú, ktorá zomrela vo veku len 22 rokov, vyhlásili za blahoslavenú v dnešnú nedeľu v Rimini.

Príhovor Svätého Otca pred modlitbou Anjel Pána

Drahí bratia a sestry, dobrý deň! Evanjelium dnešnej liturgie rozpráva o Ježišovi, ktorý vychádzajúc z Jericha navracia zrak Bartimejovi, slepovi, ktorý žobro pri ceste (porov. Mk 10,46-52). Je to dôležité stretnutie, posledné pred prvým vstupom Pána do Jeruzalema na Veľkú noc. Bartimej stratil zrak, no nie hlas! Totižto, keď počuje, že okolo prechádza Ježiš, začne kričať: „Ježišu, Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!“ (v. 47). A kričí, takto vykrikuje.

Učeníkov a zástup jeho kričanie rozčuľuje a karhajú ho, aby mlčal.

No on kričí ešte viac: „Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!“ (v. 48). Ježiš to začuje a ihneď sa zastaví. Boh vždy počuje krik chu-

(pokračovanie na strane 32)

(pokračovanie zo strany 30)

Perníčky 2

350 g hladká múka
250 g práškový cukor
30 g Hera
2 ks vajce
1/2 KL sóda bikarbóna
1 KL perníkové korenie
3 PL med
1 ks vajce
1 KL kakao

Vajcia a cukor vymiešať, pridať roztopený teplý tuk (nie horúci), med a perníkové korenie. V miske si preosejeme múku so sódou bicarbónu. Vymiešané vajcia s ostatnými prísadami vylejeme do polovice preosiatej múky, miešame varechou a stále pridávame zvyšnú múku. Na to potrebujeme už ruku, aby sme cesto dobre vymiesili na vláčne a nelepivé ale nie veľmi tvrdé, Cesto dáme do mikroténového sáčku a odložíme do chladu na min. 24 hodín.

Perníkové cesto rozvalkáme na 3-5 mm, vykrajujeme rôzne tvary a pečieme na 175 st.C. nie veľmi dlho, aby sa nevysušili. Po upčení perníčky ešte horúce potierame vajčkom ktoré sme si pripravili.

Zdobíme bielkovou polevou: vymiešať 150 gr. práškového cukru (2x preosiaty) s jedným bielkom. Miešať vareškou najmenej 20 min. Zdobíme mikroténovým sáčkom alebo kornútkom podľa vlastnej fantázie.

Perníčky 3

400 g hladká múka
1 balíček perníkové korenie
4 PL med
2 ks vajce
100 g maslo
1 KL sóda bikarbóna
150 g cukor
1 balíček bon-pari
1 ks vajce

S cesta vyvalkaného na hrúbku 3-4mm povykrajujeme rôzne tvary a preložíme na pripravený papier. Keď sú na plechu ďalej povykrajujeme menšie tvary v prostriedku a slamkou urobíme dierku pre stužku.

(pokračovanie na strane 32)

Svätý otec pri modlitbe Anjel Pána(foto: www.vaticannews.sk)

(pokračovanie zo strany 31)

Pečieme na 180 stupňov 4 minúty. Po 4 minútach vyberieme z rúry a do vykrojených okienok vložíme cukrik. Ďalej pečieme 2-3 minúty.

Koláčiky necháme dobre vychladnúť a ozdobíme bielkovou polevou. Na koniec zavesíme na stužku a voňavé ozdôbky na stromček sú hotové.

Perníčky 4

500 g múka hladká
190 g cukor práškový
3 ks vajcia
1 čl škoric
1 čl perníkové korenie
1 čl sóda bikarbóna
125 g maslo
1258 g med
Vajce na potrebie

Najskôr múku s práškovým cukrom preosejem, pridám maslo pridám ostatné suroviny a všetko spolu zmiesime. Vypracovane cesto necháme 1-2 hodinky v chladničke. Stuhnute cestíčko rozdelíme aby sa nam ľahšie rozvalkovalo. Cesto vyvalkáme na cca 5 mm hrúbku. Formičkou povykrajujem a ukladáme na plech vyložený papierom na pečenie. Rúru som si predhriala na 170 - 180 stupňov medovníčky natierame rozšľahaným vajíčkomi (celým). Pečiem asi 10 minút ale strážte si ich aby náhodou neprihoreli....(podľa veľkosti a hrúbky medovníčok).

Perníčky 5

500g hladká múka
150g práškový cukor
3 PL med
3 ks vajcia
100g maslo
1 KL perníkové korenie
1 KL jedlá sóda

Do misky dáme múku, cukor, korenie. Pridáme vajcia, mäkké maslo, med a sódu bikarbónu. Spracujeme cesto a podľa potreby pridávame ešte múku. Keď je cesto spojené, preložíme ho na silikónovú podložku, trošku podmúčime a ešte vypra-

(pokračovanie na strane 33)

(pokračovanie zo strany 31)

dobného, a preto nie je len tak, že ho Bartimejov hlas zaujme, ale si uvedomí, že ten hlas je plný viery, viery, ktorá sa nebojí nástojit', búšiť na srdce Boha, napriek nepochopeniu a výčitkám. V tomto tkvie podstata zázraku. Ježiš mu totiž hovorí: „Tvoja viera ťa uzdravila“ (v. 52).

Bartimejova viera vyžaruje z jeho modlitby. Nie je to ustráchaná modlitba, zvyková modlitba. V prvom rade volá Pána „Syn Dávidov“: teda rozpoznáva Mesiáša, Kráľa, ktorý prišiel na svet. Potom ho volá po mene, dôverne: „Ježišu“. Nebojí sa ho, nezachováva si odstup. A takto zo srdca volá na Boha priateľ v celej svojej dráme: „zmluj sa nado mnou!“.

Iba táto prosba: „zmluj sa nado mnou!“. Neprosí ho o nejaké drobné, ako to robil pri iných

okoloidúcich. Nie. Od toho, ktorý môže všetko, si prosí všetko. Od ľudí prosí drobné, od Ježiša, ktorý môže všetko, prosí všetko: „Zmluj sa nado mnou, zmluj sa nado nad tým, kým som“. Neprosí nejakú milosť, ale predkladá seba samého: prosí o milosrdenstvo pre svoju osobu, pre svoj život. Nie je to len tak akási malá prosba, ale je to krásna prosba, lebo zvoláva zľutovanie, teda súcit, milosrdenstvo Božie, jeho nehu.

Bartimej nepoužíva veľa slov. Hovorí podstatu a dôveruje láske Boha, ktorá môže dať vykvitnúť jeho životu uskutočnením toho, čo je ľuďom nemožné. Práve preto nežiada od Pána almužnu, ale ukazuje všetko, svoju slepotu a svoje utrpenie, ktoré nebolo možné vidieť. Slepotu bola špička ľadovca, ale vo svojom srdci mal mnoho zranení, príkorí, zlomených snov, chýb, výčítiek svedomia. On sa ale modlil srdcom. I my, keď prosíme

Boha o milosť, vkladajme do našej modlitby náš príbeh: zranenia, príkorí, zlomené sny, chyby, výčitky svedomia.

„Ježišu, Syn Dávidov, zmluj sa nado mnou!“ Osvojme si dnes túto modlitbu. Opakujeme ju. A pýtajme sa seba samých: „Ako je to s mojou modlitbou?“ Každý z nás nech sa pýta: „Ako je to s mojou modlitbou?“ Je to odvážna modlitba? Je vytrvalá v dobrom slova zmysle tak ako tá Bartimejova? Dokáže „polapit“ okoloidúceho Pána alebo sa uspokojí s tým, že ho sem-tam formálne pozdraví, keď mi to príde na um? Tieto vlašné modlitby sú na nič. A potom sa tiež pýtajme: Je moja modlitba „hutná“, odhaľuje nahotu srdca pred Pánom? Prednáša mu môj príbeh a osoby z môjho života? Alebo je anemická, povrchná, robená zo zvyku bez afektu a srdca?

Keď je viera živá, modlitba je od

Svätý otec František (foto: www.vaticannews.sk)

srdca: nežobere o drobné, neobmedzuje sa na momentálne potreby. Od Ježiša, ktorý môže všetko, si žiada toto všetko. Nezabúdajte na to. Od Ježiša, ktorý môže všetko, si treba žiadať všetko našou vytrvalou prosbou pred ním. On sa nevie dočkať, kedy môže vliať svoju milosť a svoju radosť do našich srdc, no my si, žiaľ, od neho zachováваме odstup, možno kvôli hanblivosti alebo lenivosti či nedostatku viery. Mnohí z nás, keď sa modlíme, neveríme, že Pán môže urobiť zázrak.

Prichádza mi na um životný príbeh – ktorý som videl – o jednom oteckovi, ktorému lekári hovorili, že jeho deväťročná dcérka neprežije noc; bol v nemoc-

nici. On vzal autobus a odišiel z nemocnice do sedemdesiat kilometrov vzdalenej mariánskej svätyne. Bola zavretá a on pevne pritisnutý k mrežiam sa celú noc modlil: „Pane, zachráň ju. Pane, daj jej žiť.“ Modlil sa k Panne Márii, celú noc volal na Boha, kričiac zo srdca. Potom ráno, keď sa vrátil do nemocnice, našiel manželku, ako plače. Myslel si: „zomrela“. No manželka mu povedala: „To je nepochopiteľné, nepochopiteľné. Lekári hovoria, že je to zvláštne: zdá sa, že sa uzdravila.“

Volanie toho muža, ktorý prosil o všetko, bolo vypočuté Pánom, ktorý mu dal všetko. Toto nie je vymyslený príbeh: toto som skutočne videl v inej diecéze.

Máme takúto odvahu pri modlitbe? Od toho, ktorý môže dať všetko, prosíme všetko, ako to urobil Bartimej, ktorý je v tomto veľkým majstrom, veľmajstrom modlitby. On, Bartimej, nech je nám príkladom svojou konkrétnou, vytrvalou a odvážnou vierou. A Mária, modliaca sa Panna, nech nás učí ako sa obracať na Boha celým svojím srdcom, v dôvere, že on pozorne načúva každej modlitbe.

(Preklad: Slovenská redakcia VR,
Martina Korytiaková)
Zdroj: vaticannews.va

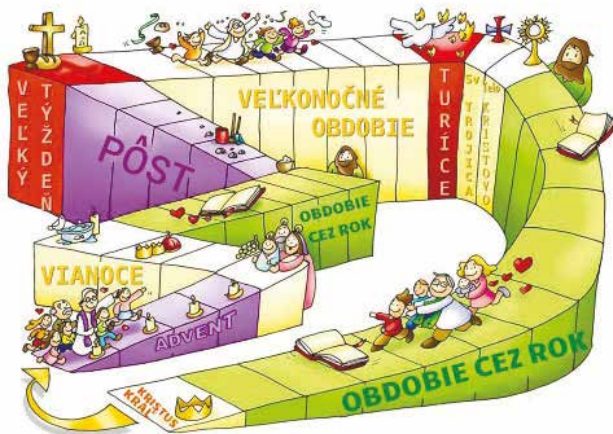
Koniec liturgického roka

Cirkevný rok sa v Katolíckej cirkvi končí slávnosťou Krista Kráľa. Sviatok Krista Kráľa zaviedol pápež Pius XI. a stanovil preň poslednú októbrovú nedeľu.

Prvýkrát sa nedeľa Krista Kráľa slávila na konci Svätého roku 1925 ako svedectvo lásky Cirkvi voči svojmu božskému Ženíchovi - preto bola spojená s modlitbami a poklonami, ktoré mali vzbudzovať v srdciach veriacich túžbu a predsvzatia naprávať svoj život, aby Krista lepšie prijímali za svojho Pána a Kráľa. A modlitba zasvätenia ľudstva Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu pred vystavenou Oltárnou sviatosťou od začiatku bola a je obdarená úplnými odpustkami.

Liturgickou reformou po Druhom vatikánskom koncile bol tento sviatok povýšený na slávnosť - najvyšší stupeň slávania a veľmi vhodne bol preložený na poslednú, tridsiatu štvrtú cezročnú nedeľu v liturgickom roku. Veď takto lepšie vystihuje vôľu večného Otca "zjednotiť v Kristovi ako v hlave všetko, čo je na nebi, aj čo je na zemi" (Ef I, 10), a kresťanom každoročne priamo pripomína, že Kristus je "Alfa a Omega, Počiatok i Koniec" (Zjv 21, 6). Liturgický rok

LITURGICKÝ ROK

začína adventom - prípravou na slávnosť Narodenia Pána - a končí oslavou Krista Kráľa, na ktorého sa Otec rozhodol všetko zamerať a v ňom zjednotiť.

Biblický základ slávnosti Krista Kráľa je v Modlitbe Pána - príď kráľovstvo Tvoje...

Navyše hlavným dôvodom Ježišovho ukrižovania bol titul „židovský kráľ“.

A v štvrtom evanjeliu Ježiš priznáva, že je kráľ, ale jeho kráľovstvo nie je z tohto sveta, a že sa na to narodil a na to prišiel na svet, aby vydal svedectvo pravde (porov. In 18, 33 - 37).

V kresťanskej ikonografii je Kristus Kráľ zväčša vyobrazovaný so žezlom v ruke, zväčša v podobe

kríža. Nielen kríž, ale už samotné slovo žezlo, vyjadruje službu. Grécky výraz skeptron, pochádza totiž zo slovesa skeptesthai, čiže podopierať, pomáhať. Kristus Kráľ nevlastní žezlo pyšnej moci, ktorou druhých zraha a ponizuje, ale žezlo služby, ktorým druhých podopiera a dvíha. Druhý význam termínu skeptron je palica pútnika alebo pastiera.

Kristus Kráľ nesedí pohodlne na tróne, ale ako obetavý pastier predpovedaný prorokom Ezechielom hľadá svoje stratené ovce, zranené obväzuje, slabé posilňuje. Ježiš ako pútnik neustále kráča k tým, čo ho potrebujú.

Zdroj: www.tkkbs.sk

(pokračovanie zo strany 32)

cujeme, aby bolo pekne lesklé. Namiesto tejto celej procedúry môžete použiť robot, alebo pekárníčku. Podľa chuti pridajte taktiež mletú škoricu, alebo badyán.

Cesto zabalíme do fólie a dáme do chladničky aspoň na dve hodiny oddýchnuť, najlepšie do druhého dňa.

Potom cesto vyberieme, vyvalkáme na jemne pomúčenej podložke a vytvárame rôzne tvary. Tie poukladáme ďalej od seba na plechy s papierom na pečenie a vkladáme do vopred vyhriatej rúry na 170 stupňov. Pečieme asi 7 až 10 minút.

Necháme vychladnúť a môžeme ozdobiť bielkovou polevou na medovníčky. Tú pripravíme tak, že v miske vymiešame do leskla 15 - 20 deka mletého cukru s lyžicou solamylu a jedným bielkom.

Ak chcete medovníčky po povrchu lesklé, po vytiahnutí z rúry ich horúce potrite bielkom a nechajte tak vychladnúť.

(zdroj: internet)

Sviatok Nepoškvrneného počatia Panny Márie

Ôsmeho decembra katolíci slávia sviatok Nepoškvrneného počatia Panny Márie.

Nepoškvrnené počatie je pravda viery - dogma, ktorú 8. decembra 1854 vyhlásil pápež Pius IX. bulou Ineffabilis Deus:

„Vyhlasujeme, oznamujeme a definujeme: učenie, že preblessavená Panna Mária v prvom okamihu svojho počatia bola jedinečným milostivým privilegiom všemohúceho Boha, s ohľadom na zásluhu Ježiša Krista, Spasiteľa ľudského pokolenia, uchránená od akejkoľvek poškvrny dedičného hriechu, je od Boha zjavené, a preto ho musia všetci veriaci pevne a stále veriť“ (DH 2803).

Táto výnimočná veľkosť svätosti, ktorá ozdobuje Božiu Matku, je na chválu milosrdného Boha. Defi-

novaný článok viery získal v cirkvi takmer okamžitý súhlas ešte pred svojím vyhlásením. Pápež sa pred vyhlásením dogmy opýtal všetkých biskupov na ich názor - 536 biskupov sa vyjadrilo za, 4 proti a 36 iuxta modum, t.j. súhlasili s touto pravdou viery, ale považovali vtedajšiu dobu za nevhodnú na jej dogmatizáciu. Potvrdením tohto učenia bolo aj to, že štyri roky po vyhlásení dogmy o nepoškvrnenom počatí Panny Márie sa Božia Matka zjavila sv. Bernadete Soubirousovej v Massabielskej jaskyni v Lurdoch. Keď sa jej Bernadeta opýtala, kto je, ako sa volá, Panna Mária jej pri jednom zjavení odpovedala: *Som Nepoškvrnené Počatie.*

(Zdroj: www.lumen.sk)

Dobre známy príbeh z knihy Genezis (Prvá kniha Mojžišova)

nám hovorí o prvom hriechu našich prarodičov Adama a Evy. Previnili sa voči Božiemu zákazu nejstť zo stromu poznania dobra a zla (porov. Gn 2,15-16; 3,1-6). Kvôli tomu museli odísť z raja. Tento ich prvý hriech a jeho následky sa prejavili nielen na nich, ale aj na všetkých ľuďoch, teda aj na nás. Všetci prichádzame na svet s tzv. dedičným hriechom, ktorý máme po Adamovi a Eve. V tomto duchu žalmista volá: „Naozaj som sa v nepravosti narodil a hriešneho ma počala moja mať.“ (Ž 50,7). Iba Panna Mária bola od tohto hriechu uchránená. Nedotkol sa jej žiadny, ani dedičný hriech, diabol nemal nad ňou nijakú moc. Nebola však uchránená od všetkých následkov prvotného hriechu – poznala, čo je bolesť, vo svojom živote trpela

(pokračovanie na strane 34)

O narodení Ježíša Krista píše evanjelista Matúš v 1 a 2 kapitole: Evanjelium podľa Matúša

1 Ježíšovi predkovia

1 Rodokmeň Ježíša Krista, syna Dávidovho, syna Abrahámovho.

2 Abrahám mal syna Izáka, Izák Jakuba, Jakub Júdu a jeho bratov,

3 Júda Faresa a Záru z Tamary. Fares mal syna Ezroma, Ezrom Arama.

4 Aram mal syna Aminadaba, Aminadab Násona, Náson Salmona,

5 Salmon mal syna Bóza z Rachaby, Bóz Obeda z Rút. Obed Jesseho

6 a Jesse kráľa Dávida. Dávid mal syna Šalamúna z Uriášovej ženy.

7 Šalamún mal syna Roboama, Roboam Abiáša, Abiáš Azu,

8 Aza Jozafata, Jozafat Jorama, Joram Oziáša.

9 Oziáš mal syna Joatama, Joatam Achaza, Achaz Ezechiáša.

10 Ezechiáš mal syna Manassesu, Manasses Amona, Amon Joziáša,

11 Joziáš Jechoniáša a jeho bratov za babylonského zajatia.

12 Po babylonskom zajatí Jechoniáš mal syna Salatiela, Salatiel Zorobábelu,

13 Zorobábel Abiudu, Abiud Eliakima, Eliakim Azora.

14 Azor mal syna Sadoka, Sadok Achima, Achim Eliudu.

15 Eliud mal syna Eleazara, Eleazar Matana, Matan Jakuba.

16 Jakub mal syna Jozefa, manželku Márie z ktorej sa narodil Ježíš, nazývaný Kristus.

17 Všetkých pokolení od Abraháma po Dávida bolo štrnásť, od Dávida po babylonské zajatie štrnásť a štrnásť od babylonského zajatia po Krista.

18 S narodením Ježíša Krista to bolo takto: Jeho matka Mária bola zasnúbená s Jozefom: Ale

(pokračovanie na strane 35)

(pokračovanie zo strany 33)

a nakoniec aj zomrela.

Deväť mesiacov pred sviatkom Narodenia Panny Márie si každoročne pripomíname tú veľkú milosť, ktorú Matka Božia dostala – od samého počatia v živote jej matky sv. Anny bola nepoškvrnená, bez hriechu. Sviatok Nepoškvrneného počatia sa slávil už v 7. storočí na východe dňa 9. decembra a mal rôzne názvy – Počatie našej presvätej Bohorodičky alebo Počatie sv. Anny. V západnej Cirkvi sa rozšíril v 12. storočí. Slávil sa 8. decembra. Prvý pápež, ktorý ho oficiálne schválil, bol Sixtus IV. v roku 1479. Zároveň udelil plnomocné odpustky tým, čo v tento deň budú prítomní na sv. omši alebo na pobožnosti k Panne Márii („hodinky k Panne Márii“). Pápež Inocent XII. na konci 17. storočia pridal k tomuto sviatku oktávu a jeho nástupca Klement XI. ho v roku 1708 rozšíril na celú Cirkev. V priebehu dejín sa mnohí cirkevní otcovia, mníši a rehoľníci, ale aj iní zamýšľali nad týmto veľkým tajomstvom. Úcta k Panne Márii, nepoškvrnenej od počatia od akéhokolvek hriechu, sa šírila aj medzi Božím ľudom. Dogma, teda článok viery (to, čo treba veriť), o tomto tajomstve bola slávnostne vyhlásená na Prvom vatikánskom koncile 8. decembra 1854 pápežom Piusom IX. za účasti množstva biskupov z celého sveta a tisícov veriacich. Slávnosť Nepoškvrneného počatia bola ustanovená ako prikázaný sviatok. Svätý Otec Pius IX. okrem iného vtedy povedal: „Preblahoslavená Panna Mária v prvom okamihu svojho počatia bola zvláštnou milosťou a výnimkou od všemohúceho Boha z ohľadu na zásluhu Ježíša Krista, Spasiteľa ľudského pokolenia, zachovaná čistá od všetkej poškrvny prvotnej viny... Zaiste sa nemáme čoho obávať, nad ničím zúfať pod riadením, pod správou a ochranou tej, ktorá má voči nám materinské srdce a pracuje na našom spasení, stará sa o celé ľudské pokolenie, a ustanovená od Pána za Kráľovnú neba i zeme a vyvýšená nad zbory anjelov a rady svätých, stojí po pravici svojho jednorodeného Syna, nášho Pána Ježíša Krista, a tak úspešne za nás oroduje svojimi materinskými prosbami, a čo

hľadá, nachádza, lebo jej príhovor nemôže ostať nesplneným.“ Do mariánskych (loretánskych) litánií sa vložila prosba „Kráľovná bez poškrvny dedičného hriechu počatá, oroduj za nás.“

Štyri roky po vyhlásení dogmy sa Panna Mária zjavila sv. Bernadete Soubirousej v Massabielskej jaskyni v Lurdoch. Keď sa jej Bernadeta opýtala, kto je, ako sa volá, Panna Mária jej pri jednom zjavení odpovedala: Som Nepoškvrnené Počatie. (Zdroj: www.zivotopisysvatych.sk)

Cirkev od apoštolských čias učila, že Boží Syn, Mesiaš a Vykupiteľ sveta sa zrodil z Panny Márie. Predpovedal to aj starozákonný prorok Izaiáš: „Hľa Panna počne a porodí syna a dajú mu meno Emanuel, čo značí Boh s nami“ (Iz 7,14). To napokon vyznávame i my všetci v apoštolskom vyznaní viery: Verím v Ježíša Krista, ktorý sa počal z Ducha Svätého a narodil sa z Márie Panny. Čo však znamená, že Panna Mária bola nepoškvrnená počatá? Cirkev v náuke o Nepoškvrnenom počatí Panny Márie učí, že vďaka jej slobodnému „staň sa“, sa mohol vteliť Boží Syn Ježíš Kristus. To nám hovorí, že Panna Mária bola pri počatí v živote svojej matky svätej Anny uchránená od dedičného hriechu. Boh Otec v Panne Márii pripravil pre svojho Syna matku, ktorá by bola dôstojným príbytkom pre jeho od večnosti existujúceho Syna. Cez archanjela Gabriela ju však požiadal o jej slobodný súhlas so svojím plánom.

Ako mariánsky sviatok sa Nepoškvrnené počatie Panny Márie začal v Cirkvi sláviť v ôsmom storočí na Východe a o sto rokov neskôr i na Západe. Pápež Klement XI. v roku 1708 nariadil, že bude záväzným pre celú Cirkev. Túto vieroučnú pravdu Cirkvi ako dogmu vyhlásil „ex catedra“ pápež Pius IX. 8. decembra 1854 bullou *Ineffabilis Deus*. O štyri roky neskôr sa Panna Mária pod týmto menom predstavila pri svojom zjavení v Lurdoch Bernadete Soubirousej, ktorej

povedala: „Ja som Nepoškvrnené počatie.“

„Keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna, narodeného zo ženy, narodeného pod zákonom, aby vykúpil tých, čo boli pod zákonom a aby sme dostali adoptívne synovstvo,“ hovorí nám svätý apoštol Pavol (Gal 4,4-5). Bola to vôľa nebeského Otca, aby bol jeho Syn, Ježíš Kristus poslaný na svet

na spásu ľudstva (porov. Jn 3, 16; Fil 2, 6-11). Bola to teda Otcova vôľa, aby bola žena dôverne zapojená do tohto veľkého plánu spásy človeka. „Matka Spasiteľa má presné miesto v pláne spásy,“

napísal aj Ján Pavol II. v encyklike Redemptoris Mater.

V bohatom ústnom podaní Cirkvi vyšli z inšpirovaných stránok Svätého písma vnuknuté Duchom Svätým štyri záväzné vieroučné dogmy o Panne Márii (DV 9,10). II. Vatikánsky koncil v dogmatickej konštitúcii Lumen gentium hovorí: „Pannu Máriu, ktorá pri anjelskom zvestovaní

Tento ranný ekumenický koncil definoval roku 431 prvú Mariánsku dogmu, že Panna Mária je Božou Matkou - „Theotókos“ a vyhlásil, že Mária je naozaj Matka Boha, Syna človeka: „Svätá Panna je Božou Matkou, pretože podľa tela priniesla na svet Božie Slovo, ktoré sa stalo telom“ (DS 113).

O niekoľko storočí neskôr živá a modliaca sa Cirkev zväzila zjavenie o panenstve Márie v Písme a definovala druhú mariánsku dogmu o trvalom panenstve Panny Márie. Na Lateránskom koncile roku 649 pápež Martin I. vyhlásil trojakú podstatu panenstva Márie: „Mária počala bez oplodnenia mužom z Ducha Svätého, bez porušenia porodila Krista a po pôrode si zachovala neporušené panenstvo“ (Lateránsky koncil r. 649 A.D., DS 256).

Tretia mariánska dogma, o ktorej hovoríme práve dnes, prišla o viac než tisíc rokov neskôr. Definícia zapísaná v bulle pápeža Pia IX. Ineffabilis Deus (DS 1641) hovorí: „Najsvätejšia Panna Mária bola od prvého okamihu svojho počatia vyvolenou ako jedinečný dar milosti a výsad od Všemohúceho Boha, pre zásluhu Ježiša Krista, Vykupiteľa ľudstva, bola uchovaná čistou od každej škvrny dedičného hriechu“. Stalo sa tak 8. decembra 1854. Bolo to slávnostné potvrdenie stáročii kresťanskej viery, že tá, ktorú

anjel pozdravil ako „milostiplnú“ (Lk 1, 28), vstúpila do svojho ľudského bytia bez poškrvny dedičného hriechu.

Vyhlásenie dogmy o Nepoškvrnenom Počatí sa uskutočnilo až

po diskusiách, ktoré trvali niekoľko storočí. Udialo sa v napätej situácii v Ríme, keď zanikal pápežský štát. Pius IX. bol vlastne jeho poslednou hlavou. Krátko na to nasledoval Prvý vatikánsky koncil, ktorý potvrdil neomylnosť pápežov, čo sa týka viery a mravov, a to je aj prípad vyhlasovania dogiem a kanonizácií. Dogma bola vyhlásená i napriek tomu, že niektorí z najväčších učiteľov Cirkvi – konkrétne svätý Tomáš Akvinský a svätý Bernard z Clairvaux – nesúhlasili s teologickými dôvodmi náuky o Nepoškvrnenom Počatí. Pozitívne sa však k tejto vieroučnej pravde staval známy blahoslavený Ján Duns Scotus.

V 17. storočí Rímska inkvizícia, neskoršie Sväté oficium, dnes Kongregácia pre náuku viery, zakázala používať výraz „Nepoškvrnené počatie“. Až pápež Gregor XVI. v rokoch 1831-1846 bol priaznivo naklonený vyhláseniu dogmy, ale pre opozíciu katolíckych kruhov z Nemecka, Francúzska a Anglicka nemohol svoj úmysel uskutočniť. Keď potom jeho nástupca Pius IX. konečne túto dogmu vyhlásil, urobil tak aj napriek mnohým námietkam aj zo strany biskupov, ktorí tvrdili, že to nie je ani potrebné, ani vhodné. Ako odpoveď na slávnostné vyhlásenie dogmy o Nepoškvrnenom Počatí pruský kráľ Friedrich Viliam IV., ktorý bol protestant, sa pokúšal zorganizovať medzinárodný protest. Niektorí pravoslávni, anglikánski, luteránski a kalvínski teológovia toto vyhlásenie okamžite odsúdili.

Dnes, po vyše sto rokoch, je to už dávno zabudnuté. Vieroučná pravda Cirkvi o mieste, úlohe a význame Panny Márie v Cirkvi, zostáva pre nás majákom na ceste k Ježišovi, kam nás predišla ona, Panna Mária, ktorú nám sám Ježiš Kristus, Boží Syn, dal za matku. Nepoškvrneným počatím sa totiž tajomstvo Panny Márie v Božom pláne spásy ľudstva nekončí, naopak, práve sa začína. Boh si ju vybral, povolal, a žiadal o jej slobodný súhlas. Aj Druhý vatikánsky koncil nám pripomína: „Lebo ani po svojom nanebovzatí neprestala v tomto spasiteľnom poslaní, ale svojím mnohonásobným orodovaním nám aj naďalej získava dar večného spasenia“.

(Zdroj: Archív TK KBS, www.tkkbs.sk)

(pokračovanie zo strany 34)

skôr, ako by boli začali spolu bývať, ukázalo sa, že počala z Ducha Svätého.

19 Jozef, jej manžel, bol človek spravodlivý a nechcel ju vystaviť potupe, preto ju zamýšľal potajomky prepustiť.

20 Ako o tom uvažoval, zjavil sa mu vo sne Pánov anjel a povedal: "Jozef, syn Dávidov, neboj sa prijať Máriu, svoju manželku, lebo to, čo sa v nej počalo, je z Ducha Svätého.

21 Porodí syna a dáš mu meno Ježiš, lebo on vyslobodí svoj ľud z hriechov."

22 To všetko sa stalo, aby sa splnilo, čo Pán povedal ústami proroka:

23 "Hľa, panna počne a porodí syna a dajú mu meno Emanuel," čo v preklade znamená: Boh s nami.

24 Keď sa Jozef prebudil, urobil, ako mu prikázal Pánov anjel, a prijal svoju manželku.

25 Ale nepoznal ju, kým neporodila syna; a dal mu meno Ježiš.

2 Ježišovo narodenie

1 Keď sa za čias kráľa Herodesa v judejskom Betleheme narodil Ježiš, prišli do Jeruzalema mudrci od východu

2 a pýtali sa: "Kde je ten novonarodený židovský kráľ"? Videli sme jeho hviezdu na východe a prišli sme sa mu pokloniť."

3 Keď to počul kráľ Herodes, rozrušil sa a celý Jeruzalem s ním.

4 Zvolal všetkých veľkňazov a zákonníkov ľudu a vyzvedal sa od nich, kde sa má narodiť Mesiaš.

5 Oni mu povedali: "V judejskom Betleheme, lebo tak píše prorok:

6 - A ty, Betlehem, v judejskej krajine, nijako nie si najmenší medzi poprednými mestami Judey, lebo z teba vyjde vojvoda, ktorý bude spravovať môj ľud, Izrael."

7 Tu si dal Herodes potajomky zavolať mudrcov a podrobne sa povypytoval, kedy sa im zjavila hviezda.

8 Potom ich poslal do Betlehema a povedal: "Choďte a dôkladne sa vypytujte na dieťa. Keď ho nájdete, oznámte mi, aby som sa mu aj ja šiel pokloniť."

(pokračovanie na strane 36)

prijala Božie Slovo do srdca i ona a priniesla na svet Život, uznávame a uctieваме ako pravú Matku Božiu a Vykupiteľovu“ (LG 53). Tieto slová II. vatikánskeho koncilu sú ozvenou Efezského koncilu.

9 Oni kráľa vypočuli a odišli. A hľa; hviezda, ktorú videli na východe, išla pred nimi, až sa zastavila nad miestom, kde bolo dieťa.

10 Ako zbadali hviezdu, nesmierne sa zaradovali.

11 Vošli do domu a uvideli dieťa s Máriou, jeho matkou, padli na zem a klaňali sa mu. Potom otvorili svoje pokladnice a dali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu.

12 A keď vo sne dostali pokyn, aby sa nevracali k Herodesovi, inou cestou sa vrátili do svojej krajiny.

13 Po ich odchode sa Jozefovi vo sne zjavil Pánov anjel a povedal: "Vstaň, vezmi so sebou dieťa i jeho matku, ujdí do Egypta a zostaň tam, kým ti nedám vedieť, lebo Herodes bude hľadať dieťa, aby ho zmárnil."

14 On vstal, vzal za noci dieťa i jeho matku a odišiel do Egypta.

15 Tam zostal až do Herodesovej smrti, aby sa splnilo, čo povedal Pán ústami proroka: "Z Egypta som povolal svojho syna."

16 Keď Herodes zbadal, že ho oklamali, veľmi sa rozhneval a dal povraždiť v Betleheme a na jeho okolí všetkých chlapcov od dvoch rokov nadol, podľa času, ktorý zvedel od mudrcov.

17 Vtedy sa splnilo, čo povedal prorok Jeremiáš:

18 "V Ráme bolo počuť hlas, nárek a veľké kvílenie: Ráchel oplakáva svoje deti a odmieta útechu, lebo ich niet."

19 Po Herodesovej smrti sa Pánov anjel zjavil vo sne Jozefovi v Egypte

20 a povedal mu: "Vstaň, vezmi so sebou dieťa i jeho matku a choď do izraelskej krajiny. Tí, čo striedali na život dieťaťa, už pomreli."

21 On vstal, vzal dieťa i jeho matku a vrátil sa do izraelskej krajiny.

22 Ale keď sa dopyčul, že v Judei kraľuje Archelaus namiesto svojho otca Herodesa, bál sa ta ísť. Varovaný vo sne, odobral sa do Galilejského kraja.

Vianoce

Na Vianoce kresťania slávia narodenie Ježiša Krista. Sú to sviatky Božieho vtelenia, sviatky vykúpenia, pokoja a lásky. Vianoce oslávia na celom svete dve miliardy veriacich. Presný dátum narodenia Pána známy nie je.

Slávenie 25. decembra ako narodenie Ježiša je doložené po prvý raz z roku 336 v Ríme. Na základe odlišných tradícií slávia kresťania rôznych cirkví Vianoce v rôznych termínoch. Katolíci, protestanti a časť pravoslávnych slávia Vianoce 25. decembra podľa gregoriánskeho kalendára. Niektoré skupiny veriacich oslavujú vianočné sviatky podľa juliánskeho kalendára v januári. Slávnosť Narodenia Pána je popri Veľkej noci a Turícach najväčším cirkevným sviatkom. Spočiatku narodenie Pána nemalo

svoj osobitný sviatok a od polovice 3. storočia sa pripomínalo na Východe spolu s inými „zjaveniami Pána“. Sviatok sa slávil 6. januára. Na Západe sa však v polovici 4. storočia začína objavovať osobitná spomienka Božieho narodenia (prvý záznam je z Ríma z r. 336). Sviatok sa slávil 25. decembra. Keďže 25. marca sa všeobecne slávil sviatok Zvestovania Pána, keď archaniel Gabriel zvestoval Márii, že bude Kristovou matkou, o 9 mesiacov (čas vývinu dieťaťa v tele matky) podľa tohto datovania pripadol symbolický deň narodenia Pána práve 25. december. Ďalšou z interpretácií stanovovania dátumu Vianoc je dejinno – náboženská hypotéza, ktorá hovorí o christianizácii a novej kresťanskej interpretácii rímskeho sviatku narodenia Slnka. Podľa nej kresťania pôvodne pohanský sviatok Natalis Solis invicti použili a nanovo ho interpreto-

vali v kresťanskom duchu. Rímski kresťania tento štátny sviatok Slnka začali sláviť ako vlastný sviatok narodenia Krista – Slnka na základe biblických citátov. Kristus je tiež nazývaný napríklad Slnko spravodlivosti – Sol iustitiae, alebo Lux Mundi – Svetlo sveta.

Tento dátum bol všeobecne prijatý a veľmi rýchlo sa ujal. Sv. Ján Zlatoústý (347 – 407) vo svojej kázni prednesenej v r. 386 v Antiochii argumentuje, že rozhodnutie sláviť Božie narodenie 25. decembra je správne a bolo potvrdené rýchlym prijatím tohto sviatku v celom kresťanskom svete od Trácie po Cádiz. Betlehem (hebr. Dom chleba); je mesto asi osem kilometrov južne od Jeruzalema, rodisko kráľa Dávida. Sem prišiel kvôli sčítaniu obyvateľstva Jozef z Nazaretu so svojou snúbenicou Máriou a tu (podľa tradície v jaskyni za mestom) sa narodil Ježiš.

(zdroj: salezianipresov.sk)

Sv. Ján apoštol, evanjelista

Sviatok sv. Jána si katolícka cirkev pripomína a slávi každoročne, 27. decembra, na prvý sviatok vianočný.

Význam mena Ján: Boh je milostivý (hebr.)

Atribúty: orol, kalich s hadom, nádoba s olejom, kniha

Patrón sochárov, maliarov, tlačiarov, výrobcov papiera, kníhviazačov, kníhkupcov, spisovateľov, úradníkov, notárov, teológov, vinárov, mäsiarov, sedlárov, sklenárov, rytcov, výrobcov sviečok a prútených vecí; pre dobrú úrodu, pred krupobitím, otravou, popáleninami, epilepsiou

Sv. Ján bol najmladším spomedzi apoštolov. Bol synom Zebedeja a bratom Jakuba s prímenním Starší. Bol učeníkom, „ktorého Ježiš miloval“. Narodil sa pravdepodobne v Betsaide. Jeho otec bol rybárom, zrejme zámožnejšie situovaným, pretože zamestnával viacerých ľudí. Keď Ježiš povolal Jakuba a Jána, oni hneď zanechali všetko a šli za ním. Počas svojho pôsobenia ich Kristus nazval „Synovia hromu“, kvôli tomu, že

chceli zoslať oheň z neba na dedinčanov, ktorí ich neprijali. Ich matka raz prosila Ježiša, aby mohli oni dvaja sedieť v Božom kráľovstve po pravici a ľavici Boha. Ján bol jediným učeníkom, ktorý zostal s Ježišom až do poslednej chvíle jeho života tu na zemi. Jemu zveril

Pán svoju Matku. Podľa tradície sa po vzkriesení Ján usadil v Efeze aj s Máriou, Ježišovou Matkou. Napísal štvrté evanjelium, tri listy a Apokalypsu (Zjavenie apoštola Jána). Založil viacero prvokresťanských spoločenstiev v Malej Ázii. Ako jediný z apoštolov nezemrel

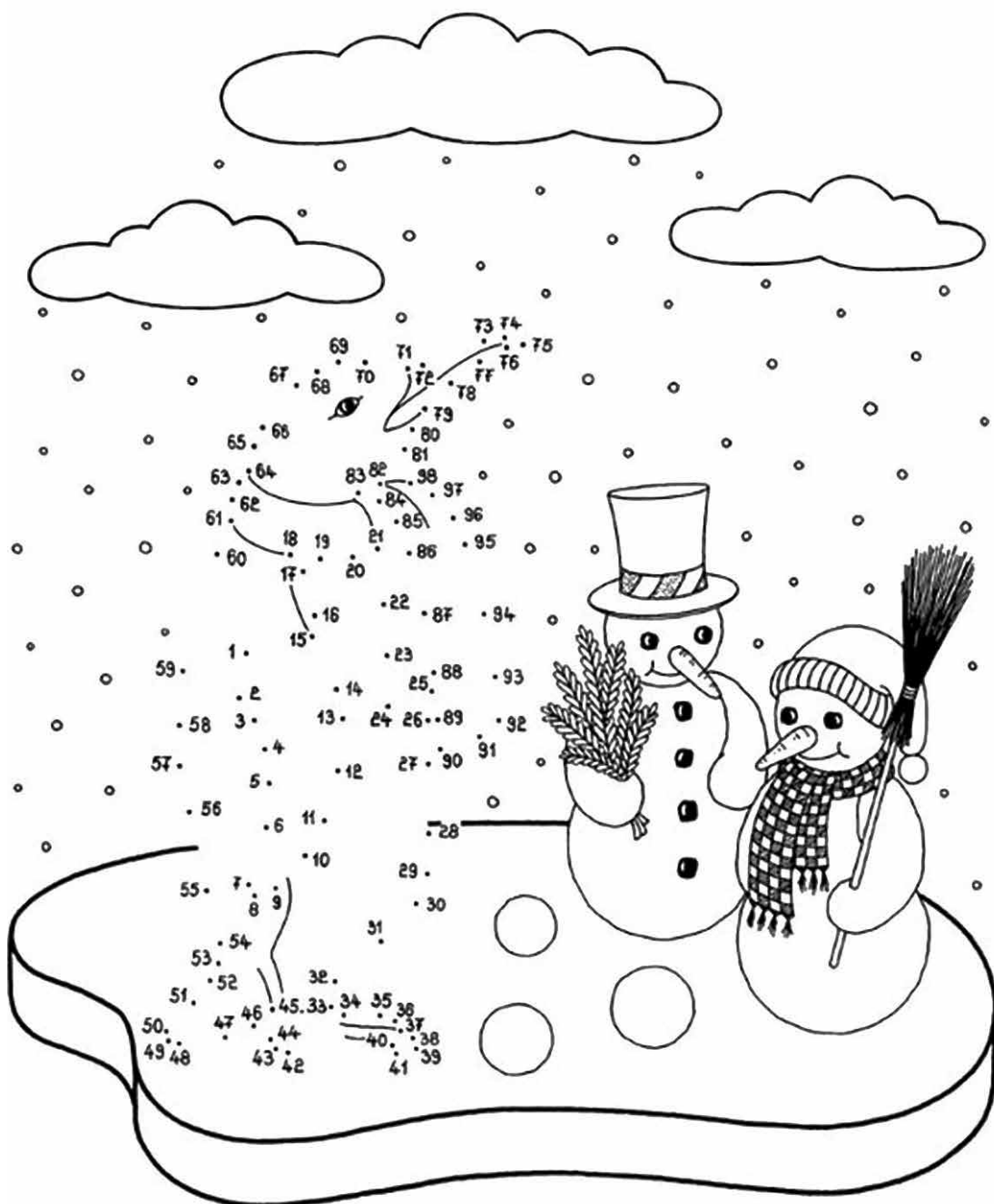
mučeníckou smrťou, hoci ho na rozkaz cisára Domiciána hodili do suda s vriacim olejom. Potom musel odísť do vyhnanstva na ostrov Patmos. Zomrel až okolo roku 100 v Efeze vo vysokom veku. Je patrónom Malej Ázie.

(zdroj: zivotopisysvatych.sk)

Pospájaj čísla 1

Pospájaj čísla od 1 po 98 a zistíš čo sa skrýva na obrázku.

Správne odpovede posielajte na adresu OcÚ Jarovnice, Jarovnice 223, mailom na vojtкова@jarovnice.sk do 30.12.2021.

Vyhodnotenie súťaží z čísla 3-4/2020

Správne odpovede na hádanky: Cesnak, egreš, kapusta, paprika. Výherca: Oliver Stanko.

Správna odpoveď zo súťaže Vymenuj zvieratká: Žirafa, slon, zebra, lev, pakôň, pštros, gepard, hadožrút. Výherca: Nina Stanková.

Správna odpoveď zo súťaže Pospájaj čísla 1: Vianočná guľa. Výherca: Augustín Troščák.

Správna odpoveď zo súťaže Pospájaj čísla 2: Kráľ. Výherca: Dávid Makara.

Správna odpoveď zo súťaže Bludisko: 1 a 2, oba cesty boli správne. Výherca: Oskar Stanko.

Správna odpoveď zo súťaže Maľovaná hádanka 1: Jablká. Výherca: Richard Mudrák.

Správna odpoveď zo súťaže Maľovaná hádanka 2: Sviečky. Výherca: Natanael Troščák.

Prosíme všetkých výhercov, aby si vzhľadom na aktuálnu epidemiologickú situáciu dohodli prevzatie cien vopred prostredníctvom mailu alebo telefonicky u p. Vojtkovej.

Hádanky

Visí tisíc nosov, nekosia sa kosou, oddávna až dosiaľ slniečkom sa kosia. Čo je to?

Visí pani bez slova, žiari ani žiarovka. Čo je to?

Svetla sa bojím, v noci len chodím. Tvár bledú mám, svet celý znám. Čo je to?

Celý život v kostenej kletke sedí, a predsa to nie je vták. Čo je to? Správne odpovede posielajte na adresu OcÚ Jarovnice, Jarovnice 223, mailom na vojtкова@jarovnice.sk do 28.02.2022.

Ako si spríjemniť dlhé zimné večery?

Zima je už tu, dni sú krátke, večery dlhé, a vy neviete, ako si ich tieto najbližšie chladné mesiace spríjemniť? Máme pre vás pár tipov:

1. Zapáľte si sviečky

Sviečky sú zaručeným spôsobom, ako vniešť do vašej domácnosti viac tepla a pokoja. Pre ešte lepšiu atmosféru môžete zvoliť rôzne aromatické sviečky, napríklad s vôňou vanilky, jablk alebo škoric.

2. Doprajte si horúci kúpeľ

Relaxačný horúci kúpeľ vás počas chladných zimných dní spoľahlivo zahreje, uvoľní svaly a vyplaví z tela všetok stres.

3. Prečítajte si knihu

Čítanie kníh je pravdepodobne tá najlepšia oddychová aktivita, keď nemáte čo robiť počas dlhých zimných večerov.

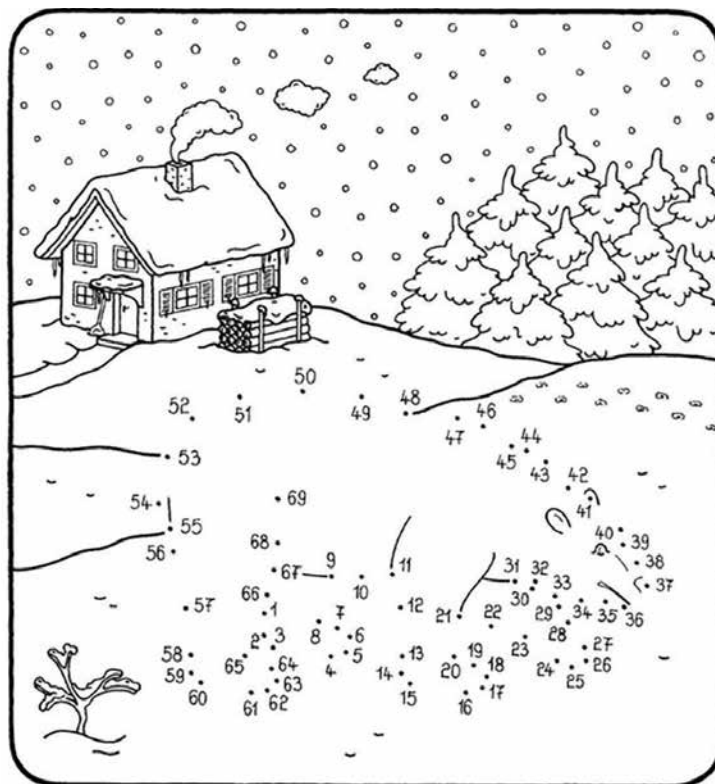
4. Pozrite si film

Chodte do kina. Alebo si pokojne urobte filmový večer doma. Nehovoriac o tom, že teraz je ten správny čas, kedy môžete bez výčitiek dobehnúť všetky zameškané epizódy vášho obľúbeného seriálu.

5. Čas na ručné práce

Poznáte to. V lete ste sa venovali záhradke, alebo ste trávili čas vonku iným spôsobom, no čo teraz? Vonku je už skoro tma a vy neviete, čo s načatým večerom. Pokiaľ ste aspoň trochu zruční, spojte príjemné s užitočným a odreagujte sa napríklad pri výrobe vianočných dekorácií alebo originálnych darčiekov. Fantázií sa medze nekladú.

Obecná knižnica

Pospájaj čísla 2

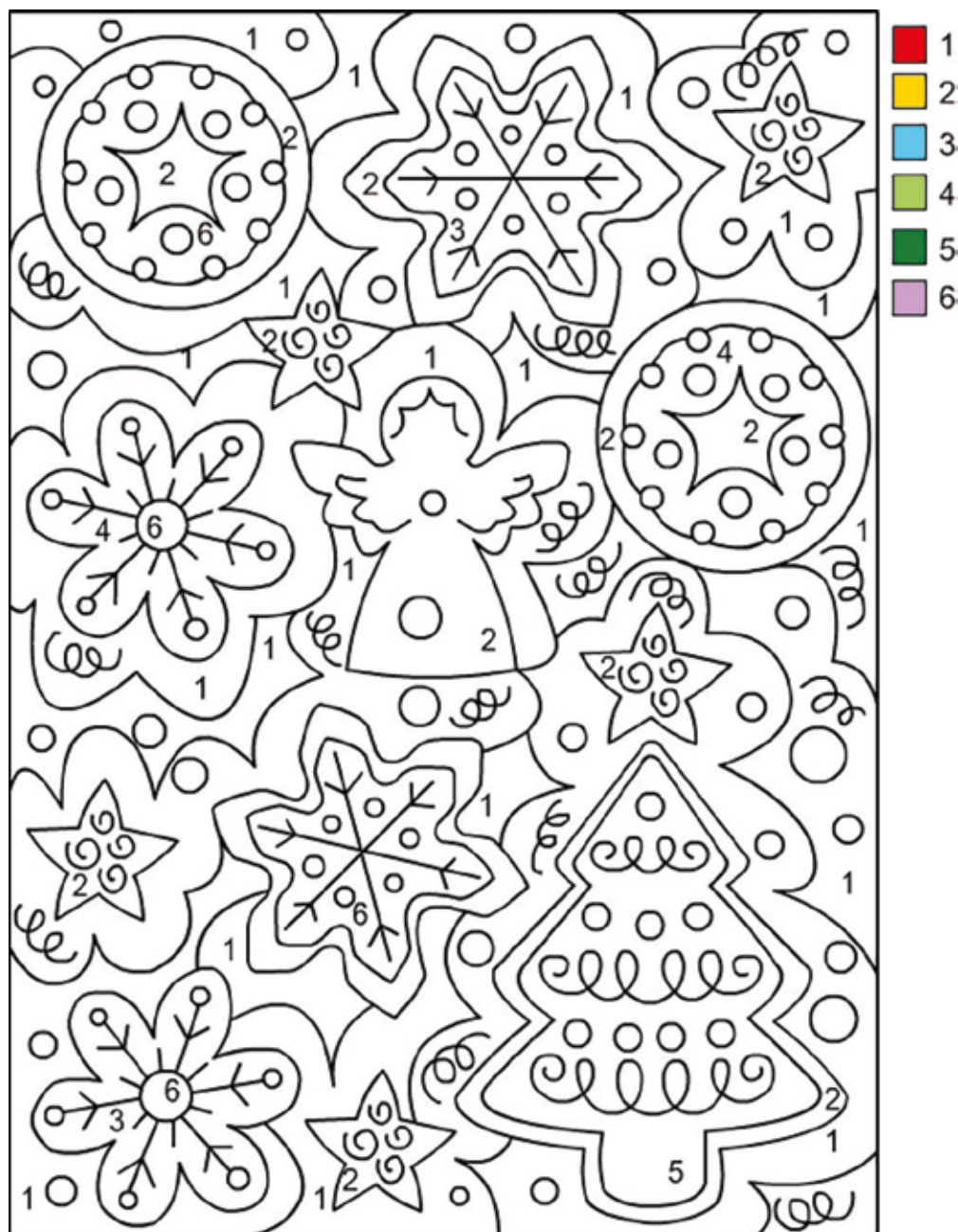
Pospájaj čísla od 1 po 69 a zisti čo sa skrýva na obrázku.

Správne odpovede posielajte na adresu OcÚ Jarovnice, Jarovnice 223, mailom na vojtкова@jarovnice.sk do 28.02.2022.

Maľovaná hádanka 1

Vymaluj obrázok podľa návodu a zisti čo obrázok ukrýva.

Správne odpovede posielajte na adresu OcÚ Jarovnice, Jarovnice 223, mailom na vojtкова@jarovnice.sk do 30.12.2021.

Maľovaná hádanka 2

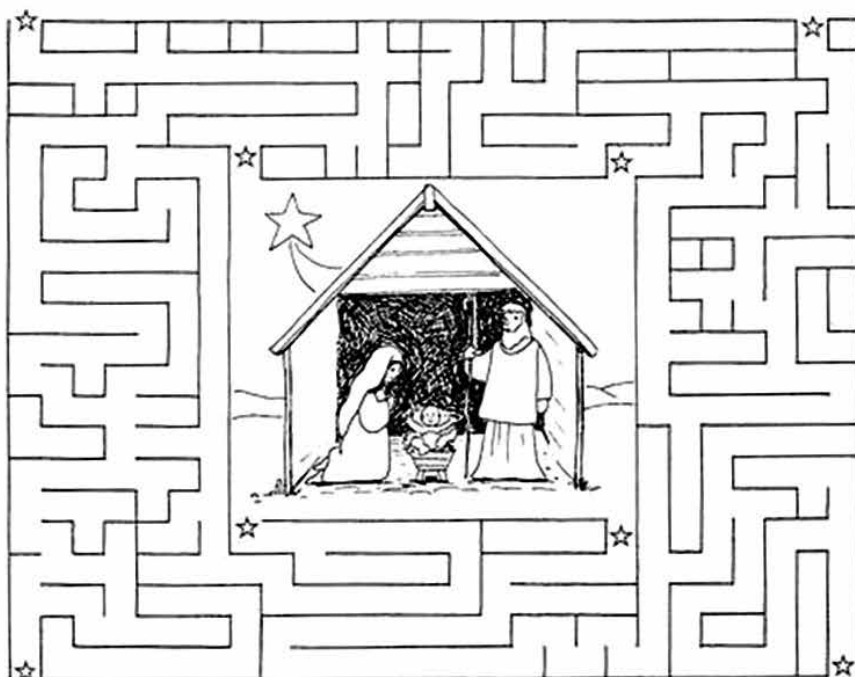
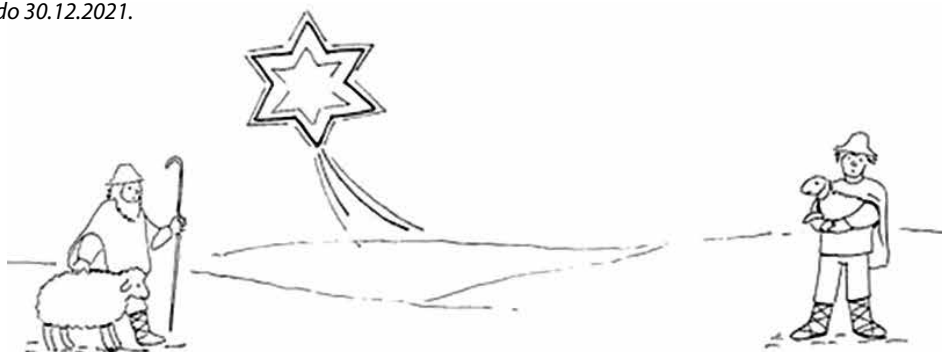
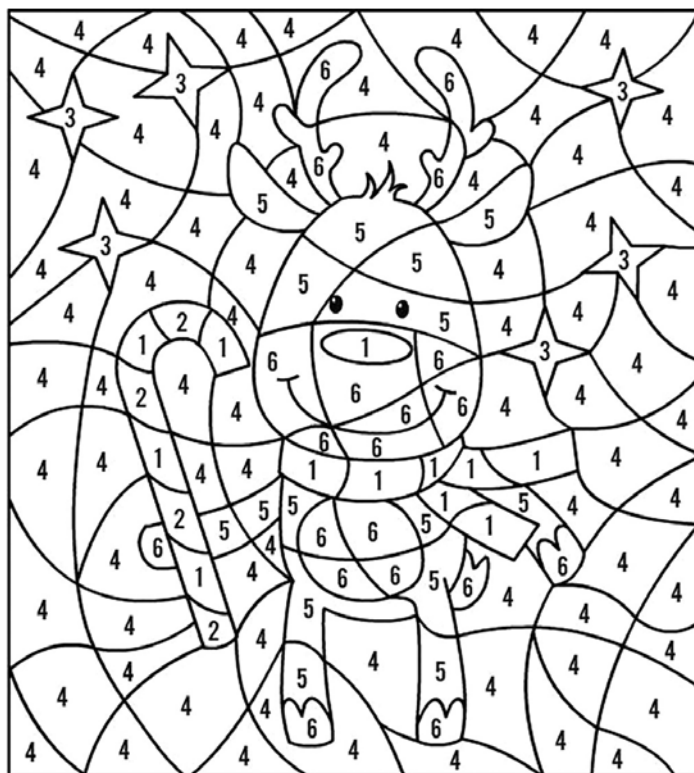
1-červená, 2-biela, 3-žltá, 4-modrá, 5-hnedá, 6-svetlá hnedá
Vymaľuj obrázok podľa návodu a zisti čo obrázok ukrýva.

Správne odpovede posielajte na adresu OcÚ Jarovnice, Jarovnice 223, mailom na vojtkova@jarovnice.sk do 28.02.2022.

Bludisko 1

Zisti kto sa ako prvý dostane k jasličkám. Najstarší pastier ,pastier s jednou ovečkou, mladý pastier alebo traja králi.

Správne odpovede posielajte na adresu OcÚ Jarovnice, Jarovnice 223, mailom na vojtkova@jarovnice.sk do 30.12.2021.

Vtipy

- Miláčik, prečo sa stále obzeráš po iných ženách? Ja ti nestačím?
- Drahá, keby som mal len teba, cítil by som sa ako Adam v raji.
- Ďakujem, si milý...
- On tiež nemal na výber...

;-)

Kapitán sa hnevá na vojaka:

- Opäť ste prišli z vychádzky opitý. Keby ste nepili, už dávno by ste mohli byť slobodníkom.
- Ale ja keď si vypijem, cítim sa ako generál!

;-)

Ráno stáli vojaci vedľa skriniek s osobnými vecami, aby si ich čatár mohol prezrieť. Každému niečo vytkol a nakoniec sa zastavil pri poslednom vojakovi.

- Prešiel prstom po zrkadielku na dvierkach skrinky, na ktorom bol prach, ukázal naň a povedal:
- To nie je pekný pohľad, vojak!
- Majiteľ skrinky zvučne odvetil:
- S tým sa nedá nič robiť, to je vaša tvár!

;-)

Stretnú sa dve blondínky:

- Prečo si taká smutná? - pýta sa prvá.
- Ale bola som na teste a povedali mi, že som negatívna.
- Nič si z toho nerob, - hovorí druhá, - nabudúce ti možno sadnú otázky.

;-)

Malá dcérka sa pýta:

- Mami? A spln to je mesiačik s plnkou?

;-)

Aký je rozdiel medzi inteligentnou blondínkou a Yetim? Yetiho už niekto videl.

;-)

Kňaz navštívi väžňa:

- Synak, za čo tu pykáš?
- Za vieru, otče. Veril som, že budem rýchlejší.

;-)

- Pán doktor, je pravda, že ma budú operovať medici?

- Áno, je to pravda!
- A čo keď sa im operácia nepodarí?
- Tak nedostanú zápočet!

(pokračovanie na strane 40)

(pokračovanie zo strany 39)

;-)

Na hodine zemepisu:

„Nikol, pod' k tabuli a ukáž nám na mape kde je Amerika!“

A Nikol ukázala na mape kde je Amerika. A učiteľka pokračuje a pýta sa žiakov v triede:

„Kto objavil Ameriku?“

Žiaci odpovedajú:

„Nikol!“

;-)

Bavia sa dvaja priatelia:

- Svokra sa so mnou už rok nerozpráva, pre jediné slovko, ktoré som jej vtedy povedal.

- Zaujímavé, a môžeš mi to slovko prezradiť?

;-)

Mladý začínajúci sudca má vymerať výšku trestu mužovi, ktorý páčil načierno slivovicu. Príde sa poradiť so svojím starším kolegom:

- Zajtra mám jednanie s človekom, čo páčil slivovicu. Čo myslíš, koľko mu mám dať?

- Vieš čo, viac ako šesť eur za liter mu nedávaj, - radí kolega.

;-)

Príde jeden robotník ku druhému a pýta sa.

„Gejza ta čo robíš?“

„Nič.“

„Ta ci pomôžem, hej?“

;-)

Dvojo chlopi v karčme:

„A ty čul, že zdražela voda?“

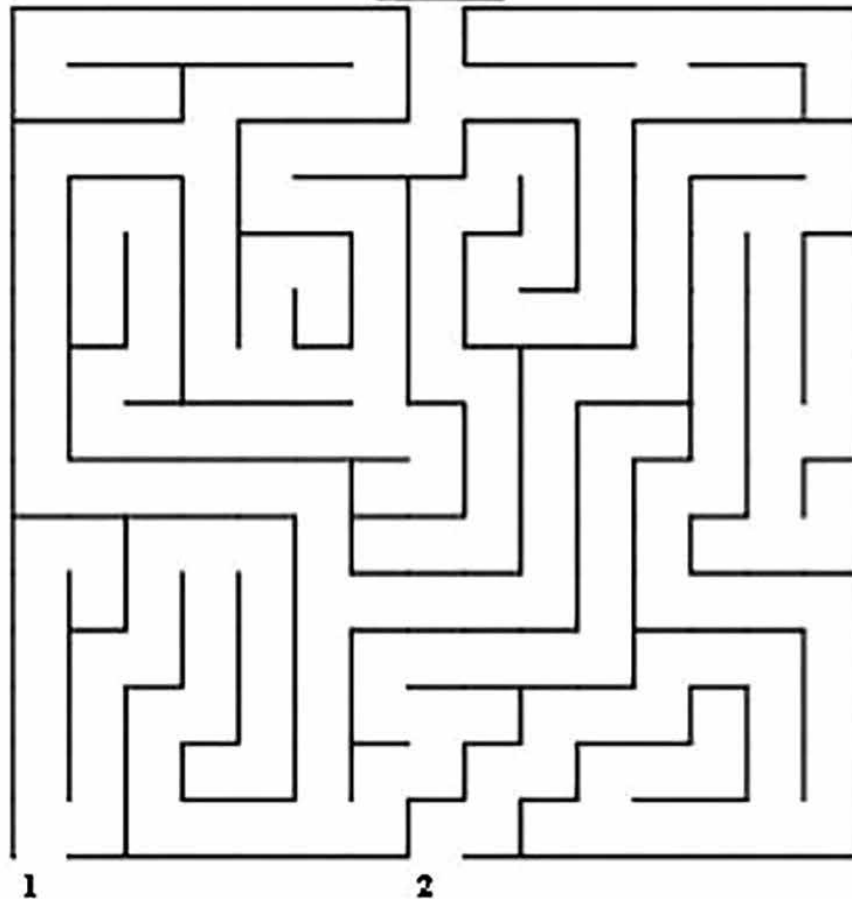
„Na, tam maš, došlo i na abstinenciu!“

;-)

Bludisko 2

Ktorá cesta dovedie sv. Mikuláša k deťom ?

Správne odpovede posielajte na adresu OcÚ Jarovnice, Jarovnice 223, mailom na vojtкова@jarovnice.sk do 28.02.2022.

OBCENÝ ÚRAD JAROVNICE

JAROVNICE 223

082 63 JAROVNICE

IČO: 00327212

DIČ: 2020711528

KONTAKTY

TELEFÓN: +421 (51) 459 42 06

FAX: +421 (51) 489 19 70

INTERNET: WWW.JAROVNICE.SK

E-MAIL: JAROVNICE@JAROVNICE.SK

ÚRADNÉ HODINY

PONDELOK: 8.00-12.00 H, 13.00-15.00 H

UTOROK: 8.00-12.00 H, 13.00-15.00 H

STREDA: 8.00-12.00 H, 13.00-17.00 H

ŠTVRTOK: NESTRÁNKOVÝ DEŇ

PIATOK: 8.00-11.30 H

ŠTVRŤROČNÍK OBYVATEĽOV JAROVNÍC

VYDÁVA OBCENÝ ÚRAD JAROVNICE

BANKY

VÚB BANKA, A. S.

ČÍSLO ÚČTU: 2429572/0200

IBAN: SK610200 0000 0000 0242 9572

PRIMA BANKA SLOVENSKO, A.S

ČÍSLO ÚČTU: 8818513001/5600

IBAN: SK045600 0000 0088 1851 3001

REDAKČNÁ RADA

JANKA MARCINČINOVÁ, MONIKA VOJTKOVÁ - GRAFICKÁ ÚPRAVA: © TOMÁŠ

BUJNA - /DIELŇA GRAFIKY NZW.SK

E-MAIL: JAROVNICE@JAROVNICE.SK

VYCHÁDZA V NÁKLADE 500 KS

DÁTUM VYDANIA: 15. 12. 2021

ISSN 1339-7516